
Vergaderjaar 2006–2007

---

31 031 XV

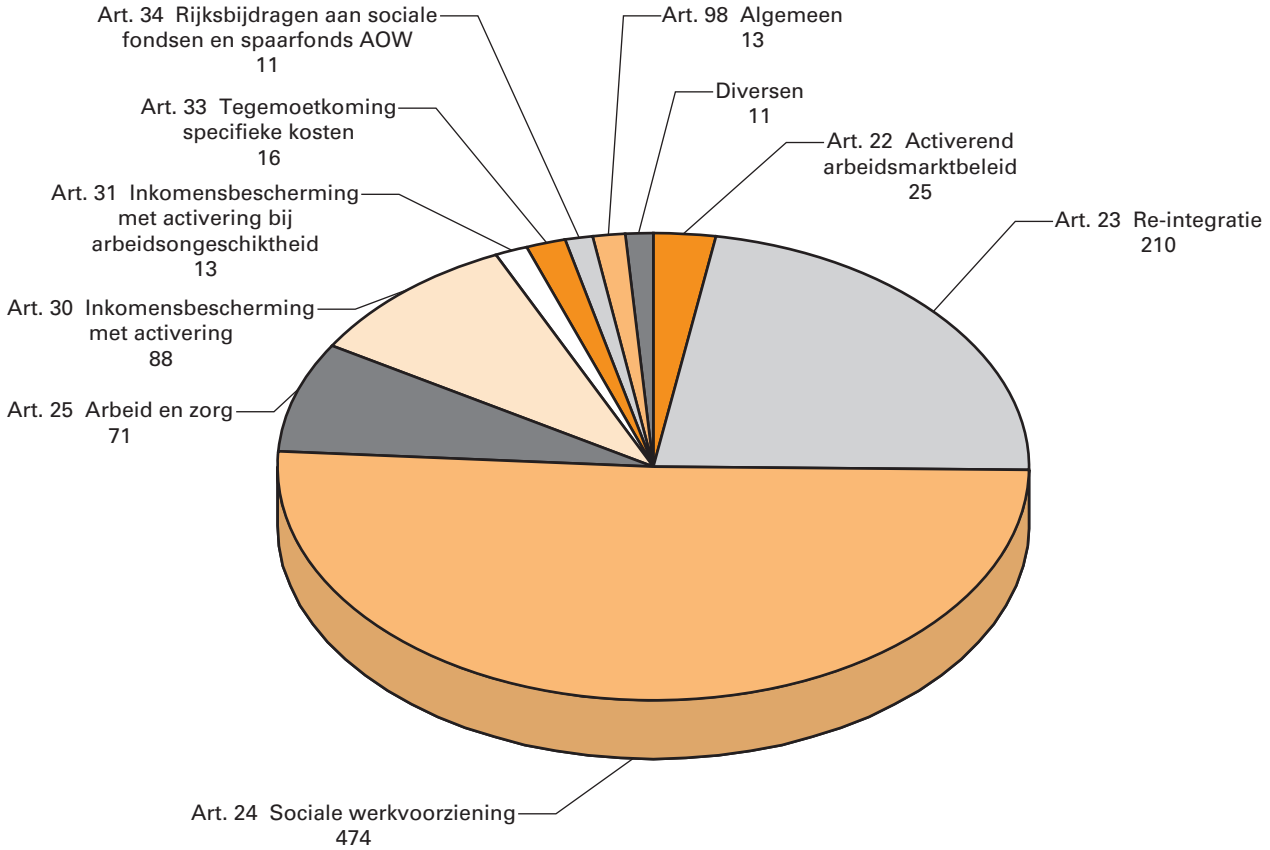
Jaarverslag en slotwet ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2006

Nr. 1

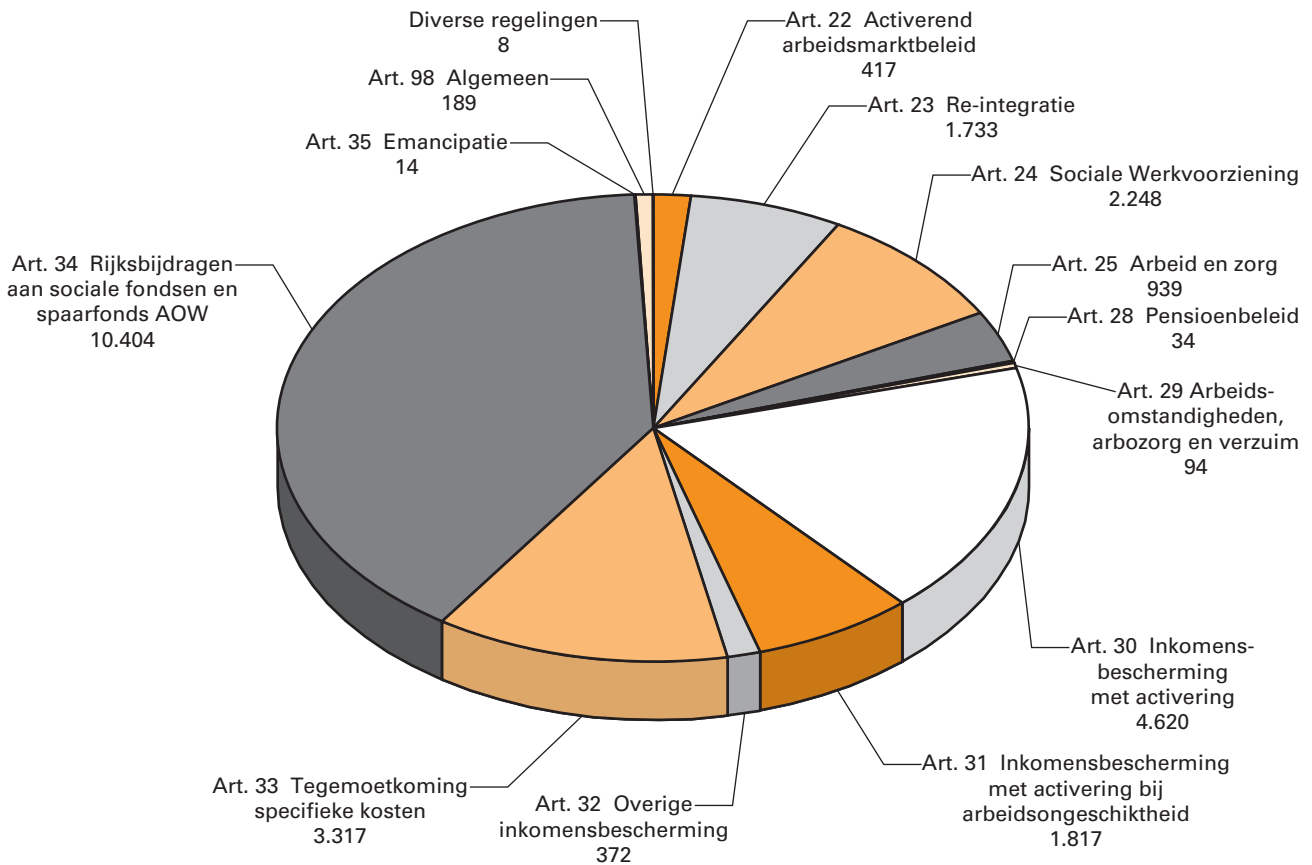
JAARVERSLAG VAN HET MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID (XV)
Aangeboden 16 mei 2007

Gerealiseerde ontvangsten 2006 (€ 933,3 mln) naar artikel (in € 1 mln)

Gerealiseerde Uitgaven 2006 (€ 26 206,6 mln) naar artikel (in € 1 mln)

INHOUDSOPGAVE		blz.
A.	ALGEMEEN	5
1.	Voorwoord	5
2.	Dechargeverlening	6
3.	Leeswijzer	11
B.	BELEIDSVERSLAG	14
4.	Beleidsprioriteiten	14
5.	Beleidsartikelen	28
6.	Niet-beleidsartikelen	113
7.	Bedrijfsvoeringsparagraaf	124
C.	JAARREKENING	129
8.	Verantwoordingsstaat SZW	129
9.	Saldibalans	130
10.	Paragraaf inzake baten-lastendiensten	136
11.	Topinkomens	147
D.	BIJLAGEN	148
12.	Bijlage 1: Toezichtsrelaties	148
13.	Bijlage 2: ZBO's en RWT's	151
14.	Bijlage 3: Aanbevelingen Algemene Rekenkamer	155
15.	Bijlage 4: Subsidies	158
16.	Bijlage 5: Toezichthouders in het kader van de Pensioenwet	160
E.	NIET-VERPLICHTE BIJLAGEN	163
17.	Organogram	163
18.	Lijst van gebruikte afkortingen	164
19.	Trefwoordenregister	167

A. ALGEMEEN

1. VOORWOORD

Met het departementale jaarverslag van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het jaar 2006 leg ik mede namens staatssecretaris Aboutaleb verantwoording af over de behaalde prestaties in relatie tot de inzet van middelen.

Deze verantwoording betreft prestaties die zijn gerealiseerd en middelen die zijn ingezet door onze ambtvoorgangers en in het kader van de doelstellingen zoals deze geformuleerd zijn door het kabinet Balkenende III. Daarom is onze verantwoording neutraal van toonzetting. In het beleidsverslag wordt volstaan met een bondige en feitelijke beschrijving van de belangrijkste resultaten in 2006.

Het onderdeel «beleidsprioriteiten» geeft de belangrijkste ontwikkelingen op de vijf beleidsprioriteiten van de vorige kabinetsperiode. Dit betreft de prioriteiten WAO, Re-integratie, Arbeidsparticipatie, Arbeid en Zorg en Vermindering administratieve lasten.

Ik stel vast dat de doelstellingen van vier beleidsprioriteiten zijn gehaald (WAO: instroom IVA maximaal 25 000; Re-integratie: 25% hoger uitstroombestand van re-integratietraject naar werk; Arbeidsparticipatie: toename arbeidsparticipatie ouderen tot 40%; Reductie administratieve lasten: vermindering met 25%).

Bij de vijfde beleidsprioriteit behoort een beleidsdoelstelling die gerealiseerd dient te zijn in 2009. Daar valt nu nog geen oordeel over te geven.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

J. P. H. Donner

2. DECHARGEVERLENING

Aanbieding van het jaarverslag en verzoek tot dechargeverlening van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Onder verwijzing naar de artikelen 63 en 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verzoek ik de beide Kamers van de Staten-Generaal de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid decharge te verlenen over het in het jaar 2006 gevoerde financiële beheer met betrekking tot de uitvoering van de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Dit verzoek heeft betrekking op het financieel beheer dat samenhangt met de uitvoering van de departementale begroting.

Ten behoeve van de oordeelsvorming van de Staten-Generaal over dit verzoek tot dechargeverlening is door de Algemene Rekenkamer als externe controleur op grond van artikel 82 van de Comptabiliteitswet 2001 een rapport opgesteld van haar bevindingen en haar oordeel met betrekking tot:

- a. het gevoerde financieel en materieelbeheer;
- b. de ten behoeve van dat beheer bijgehouden administraties;
- c. de financiële informatie in de jaarverslagen en jaarrekeningen;
- d. de departementale saldibalansen;
- e. de totstandkoming van de informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering;
- f. de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering;

van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dit rapport wordt separaat door de Algemene Rekenkamer aan de Staten-Generaal aangeboden.

Bij het besluit tot dechargeverlening dienen, naast het onderhavige jaarverslag en het hierboven genoemde rapport van de Algemene Rekenkamer, de volgende, wettelijk voorgeschreven, stukken te worden betrokken:

- a. Het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2006; dit jaarverslag wordt separaat aangeboden.
- b. De slotwet van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het jaar 2006/de slotwet van het Spaarfonds AOW over het jaar 2006; de slotwet is als afzonderlijk kamerstuk gepubliceerd.

Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen, voordat de betrokken slotwet is aangenomen;

- c. Het rapport van de Algemene Rekenkamer over het jaar 2006 met betrekking tot de onderzoeken, bedoeld in artikel 83 van de Comptabiliteitswet 2001. Dit rapport, dat betrekking heeft op het onderzoek van de centrale administratie van 's Rijks schatkist en van het Financieel jaarverslag van het Rijk, wordt separaat door de Algemene Rekenkamer aangeboden.
- d. De verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer met

betrekking tot de in het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2006 opgenomen rekening van uitgaven en ontvangsten van het Rijk over 2006 alsmede met betrekking tot de Saldibalans van het Rijk over 2006 (de verklaring van goedkeuring, bedoeld in artikel 83, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2001);

Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen, voordat de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer is ontvangen.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. P. H. Donner

Dechargeverlening door de Tweede Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dat de Tweede Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van Tweede Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van artikel 64, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, ter behandeling doorgezonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

Dechargeverlening door de Eerste Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal dat de Eerste Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Eerste Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van artikel 64, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, doorgezonden aan de Minister van Financiën.

3. LEESWIJZER

3.1 Opbouw jaarverslag

Het jaarverslag 2006 van SZW bestaat uit vier onderdelen: «Algemeen», «Beleidsverslag», «Jaarrekening» en «Bijlagen».

Het onderdeel «Algemeen» omvat het voorwoord, het verzoek tot dechargeverlening en de leeswijzer.

Het «Beleidsverslag» is opgebouwd uit vier onderdelen:

1. In de paragraaf beleidsprioriteiten wordt van elk van de beleidsdoelstellingen uit de beleidsagenda in de begroting 2006 de stand van zaken weergegeven. Met het lezen van deze paragraaf kan worden volstaan als de lezer snel een beeld van de prestaties van SZW in 2006 wil hebben.
2. De beleidsartikelen verantwoorden meer in detail in hoeverre de doelstellingen van SZW zijn behaald. Tevens is hier de financiële toelichting te vinden op opmerkelijke verschillen tussen realisatie en begroting.
3. De niet-beleidsartikelen verantwoorden de financiële afwikkeling van afgesloten regelingen, de apparaatsuitgaven die niet aan de beleidsartikelen zijn toe te rekenen, onvoorziene uitgaven en loon- en prijsbijstellingen.
4. De bedrijfsvoeringsparagraaf geeft informatie over de bedrijfsvoering.

De jaarrekening is opgebouwd uit de verantwoordingsstaat van het ministerie van SZW, de saldbalans en de bij deze onderdelen behorende financiële toelichtingen, en de paragraaf inzake baten-lastendiensten: het Agentschap SZW en de Inspectie Werk en Inkomen (IWI). Als laatste bevat de jaarrekening het onderdeel Topinkomens.

Tot slot bevat het jaarverslag vijf bijlagen, te weten de bijlagen «Toezichtrelaties», «Zelfstandige bestuursorganen en rechtspersonen met een wettelijke taak», «Aanbevelingen Algemene Rekenkamer», «Subsidies» en «Toezichthouders in het kader van de pensioenwet».

3.2 Specifieke aandachtspunten

Nieuwe opzet begroting en jaarverslag

Ten opzichte van het jaarverslag 2005 hebben belangrijke aanpassingen plaatsgevonden. In de begroting 2006 zijn voor het eerst nieuwe formats gebruikt waardoor ieder beleidsartikel een uniforme opzet heeft gekregen. Hierdoor wijkt het SZW-jaarverslag 2006 qua presentatie en lengte aanzienlijk af van voorgaande jaarverslagen.

Accountantsverklaring, accountantscontrole

De financiële informatie is opgenomen in de jaarrekening en valt onder de reikwijdte van de accountantsverklaring. Dit geldt ook voor de financiële toelichting bij de budgettaire tabellen die in het beleidsverslag staan. De niet-financiële informatie valt niet onder de reikwijdte van de accountantsverklaring, maar is wel onderdeel van de accountantscontrole.

De premiegefinancierde sociale zekerheidsuitgaven vallen evenmin onder de reikwijdte van de accountantsverklaring maar vallen wel onder de accountantscontrole. De ZBO's leggen verantwoording af over de rechtmatigheid van de premiegefinancierde sociale zekerheidsuitgaven. Over

de rechtmatigheid van die uitgaven wordt gerapporteerd in bijlage 2 (ZBO's en RTW's) van het jaarverslag.

Belastinguitgaven en ESF-middelen

De programma-uitgaven voor ESF-3 en EQUAL afkomstig van de Europese Commissie lopen buiten begrotingsverband en zijn dus niet in de verantwoordingsstaat terug te vinden. De verantwoording over de besteding van deze middelen is terug te vinden in beleidsartikel 23.

Gegevens oude jaren

In de jaarverantwoording worden ook gegevens gepresenteerd over oude jaren. Hierbij wordt uitgegaan van de meest recente informatie. Dit betekent dat deze gegevens kunnen afwijken van gegevens die in vorige jaarverantwoordingen werden gepresenteerd.

Niet opgenomen kengetallen en indicatoren

Enkele prestatie-indicatoren en kengetallen die in de begroting 2006 stonden zijn niet ingevuld in het jaarverslag. De belangrijkste kengetallen zijn de percentages werkende WAO/IVA/WGA-ers, het percentage werkende WAZ-ers, het percentage werkende WAJong-ers en de lopende uitkeringen per 100 verzekerden bij WAO/IVA/WGA en bij WAZ (artikel 31).

Nalevingsniveau Volksverzekeringen

In de beleidsartikelen 32 en 33 is de prestatie-indicator nalevingsniveau voor de AOW, ANW en AKW geoperationaliseerd. Het nalevingsniveau heeft betrekking op het niet-melden van samenwonen en verzwijging van inkomsten. Gebleken is dat de gehanteerde onderzoeksmethode grote onbetrouwbaarheidsmarges kent. Om deze reden zijn voor het jaar 2006 geen gegevens beschikbaar. In 2007 wordt bezien in hoeverre langs andere weg voldoende informatie kan worden verzameld. (brief d.d. 31 augustus 2006, Kamerstukken II, 2006/2007, 17 050, nr. 329).

Nalevingsniveau werknemersverzekeringen

In de beleidsartikelen 23, 30 en 31 worden de prestatie-indicatoren nalevingsniveau voor de werknemersverzekeringen en de WWB gepresenteerd. Hieraan zijn geen beleidsmatige conclusies te verbinden. Door een wijziging van het steekproefkader zijn de resultaten van de meting in 2006 niet direct vergelijkbaar met die van de metingen uit eerdere jaren. Alternatieven voor de meting van nalevingsniveau's in de komende jaren worden onderzocht.

Bronvermelding

De financiële gegevens in de tabellen budgettaire gevolgen van beleid zijn afkomstig uit de SZW-administratie (begrotingsuitgaven) en de jaarverslagen van de ZBO's (premiegefinancierde uitgaven) en van de Belastingdienst (fiscale uitgaven). Bij de tabellen met de niet financiële beleidsinformatie (prestatieindicatoren en kengetallen) zijn steeds de specifieke bronnen vermeld.

Toezicht DNB

Bijlage 5 biedt een integraal overzicht van de toezichtstaak, de beleidsdoelen, de geleverde prestaties en de kosten van De Nederlandse Bank. Dit overzicht is opgenomen op verzoek van de Tweede Kamer (motie De Vries c.s., Kamerstukken II, 2006/07, 30 413, nr. 79). De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is verantwoordelijk voor het prudentieel toezicht op pensioenfondsen en het materieel toezicht op pensioen-uitvoerders (pensioenfondsen en verzekeraars) door De Nederlandsche Bank. De overige toezichtstaken vallen onder verantwoordelijkheid van de Minister van Financiën. De Nederlandsche Bank maakt in zijn verantwoording geen onderscheid naar zijn activiteiten ten aanzien van verzekeraars. Daarmee is niet aan te geven welk deel van het toezicht op verzekeraars betrekking heeft op pensioenen. Om deze reden is de verantwoording van de activiteiten van De Nederlandsche Bank in dit jaarverslag identiek aan die in het Jaarverslag van de Minister van Financiën. Aan De Nederlandsche Bank is gevraagd de uitoefening van zijn taken ten behoeve van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid apart te verantwoorden.

B. BELEIDSVERSLAG

4. BELEIDSPRIORITEITEN

0. Algemeen

Het jaar 2006 was voor het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het jaar van de uitvoering. De hervormingagenda van het kabinet werd na onder andere de WWB in 2004 en de Wet Kinderopvang in 2005 afgerond, teneinde het stelsel van werk en inkomen meer activerend te maken. In 2006 is de WIA geïntroduceerd, die na een discussie van ruim 15 jaar in 2006 de WAO opvolgde. Een andere belangrijke stelselwijziging betreft de WW, waar de maximale uitkeringsduur per 1 oktober 2006 werd verlaagd van 5 jaar naar 3 jaar en 2 maanden.

Een tweede beleidsprioriteit uit de begroting 2006 is re-integratie. In 2006 heeft 46% van de re-integratietrajecten die in 2004 werden gestart geleid tot werk (voorlopig cijfer). Dit is meer dan in 2004, toen 26% van de instromers in 2002 na 24 maanden een baan had gevonden en 2005 toen dit percentage uit kwam op 38%.

Om de combinatie werk en privé te vergemakkelijken is er ook in 2006 weer extra geld geïnvesteerd in kinderopvang. In 2006 werd structureel € 200 mln. extra uitgetrokken en in 2007 worden nog verdere stappen gezet. De levensloopregeling kende in het eerste jaar van haar bestaan een wat aarzelende start. Eind 2006 deden slechts 5% van alle werknemers mee aan de regeling.

Een belangrijk doel van deze maatregelen is het verhogen van de arbeidsparticipatie. Deze is, mede vanwege de gunstige macro-economische ontwikkeling, in 2006 over de gehele linie toegenomen. De totale participatie steeg in één jaar tijd van 63,2% naar 64,5% en de participatie van vrouwen steeg van 54,1% naar 55,8%. Van de ouderen tussen 55 en 64 jaar had in 2006 41,7% een baan van 12 uur of meer, tegenover 39,7% in 2005.

Naast de bovengenoemde resultaten in de uitvoering werden in 2006 ook een aantal nieuwe wetsvoorstellen aangenomen. De in december aangenomen nieuwe Pensioenwet die ingaat per 2007 zorgt ervoor dat werknemers en gepensioneerden meer zekerheid krijgen dat hun pensioenfonds solide genoeg is om de pensioenen uit te betalen. De nieuwe Arbowet die in november werd aangenomen geeft sociale partners ruimte om het arbobeleid goed aan te laten sluiten op specifieke werksituaties in sectoren of bedrijven. Eveneens in november werd ingestemd met de vereenvoudiging van de arbeidstijdenwet. Er gaan minder regels gelden voor het maximale aantal uren dat iemand mag werken en voor nachtarbeid. Aparte regels voor overwerk worden afgeschaft. De wet gaat in op 1 april 2007.

Op Europees vlak hebben de lidstaten, waaronder Nederland, in 2006 hun eerste Voortgangsrapport van het Nationaal Hervormingsprogramma 2005–2008 (op het terrein van macro-, micro-economie en werkgelegenheid) en het Nationaal Strategisch Rapport Sociale Bescherming en Inclusie 2006–2008 (over armoedebestrijding en bevordering van participatie, pensioenen en gezondheids- en langdurige zorg) ingediend. Verder is een akkoord bereikt over het globaliseringsfonds, waaruit activerende arbeidsmarktmaatregelen kunnen worden gefinancierd voor mensen die hun baan verloren ten gevolge van globalisering.

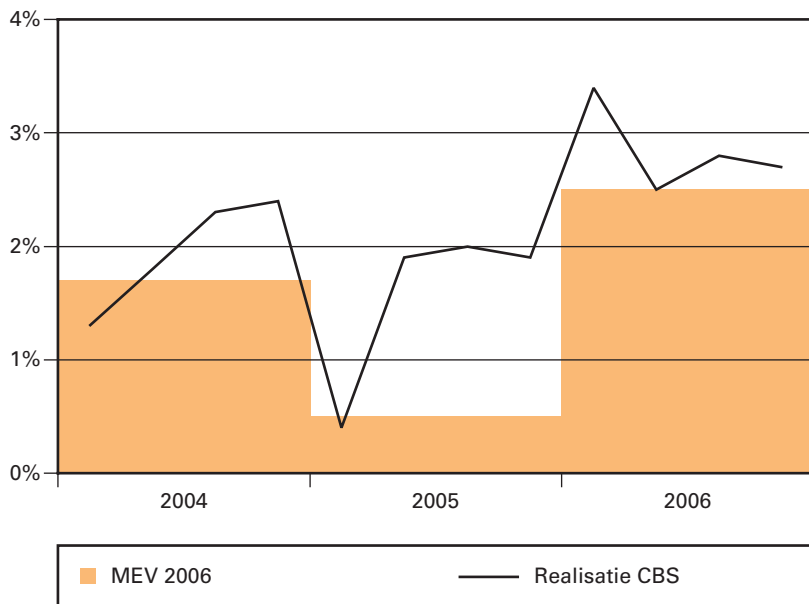
1. De economische situatie in 2006

Een sterk en breed gedragen herstel van de economische groei...

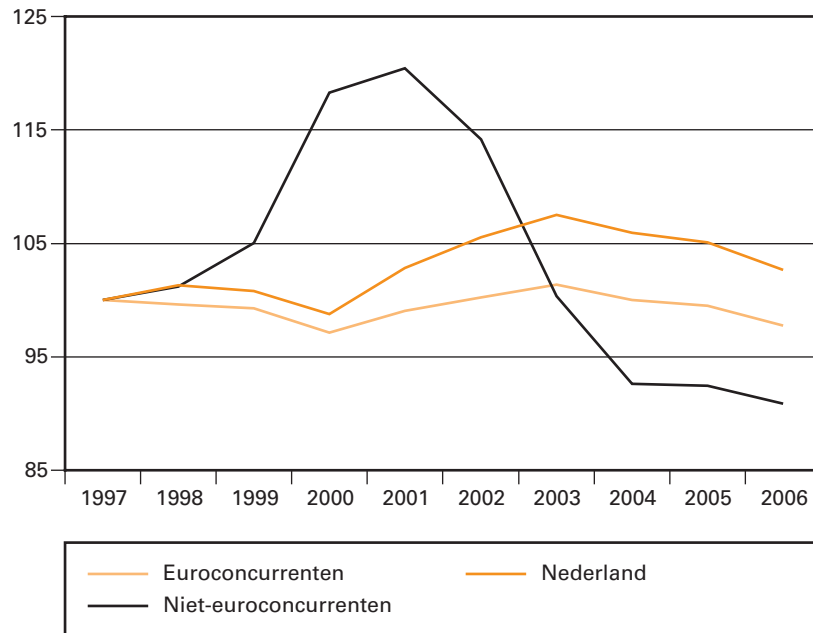
De economie beleefde in 2006 het meest gunstige jaar sinds het jaar 2000. Een conjunctureel herstel was ook wel voorzien, maar met een groei van 2,7% kwam deze hoger uit dan verwacht. Hoewel de export (+ 7,5%) ook dit jaar het belangrijkste aandeel aan de groei leverde, droegen ook de consumptie (+ 2,4%) en de investeringen (+ 6,1%) boven verwachting bij. De inflatie bleef met 1,1% beperkt en ook de contractlonen ontwikkelden zich gematigd. Tegelijkertijd groeide de arbeidsproductiviteit in 2006 met 1,8%. Dit alles droeg er toe bij dat de concurrentiepositie van Nederland in 2006 (licht) kon verbeteren ten opzichte van de concurrenten in het eurogebied. Dit is echter onvoldoende om de achterstand die de afgelopen jaren is opgelopen volledig goed te maken, waardoor ook voor de komende jaren een gematigde loonontwikkeling van belang blijft. In onderstaande figuur is neerwaartse revisie voor Nederland wel en Europa niet verwerkt, het beeld gaat dus nog schuiven obv CEP.

Figuur 1: Economische groei en arbeidskosten

Economische groei

Arbeidskosten pep in industrie (1998 = 100)

Bron: CBS en CPB.

... met ruimere bestedingsmogelijkheden ...

De koopkracht nam over het algemeen toe met 2,1% in 2006. Wel is er sprake van een grote spreiding als gevolg van de invoering van de Zorgverzekeringswet. Met name ouderen en gezinnen met kinderen gingen er in 2006 op vooruit.

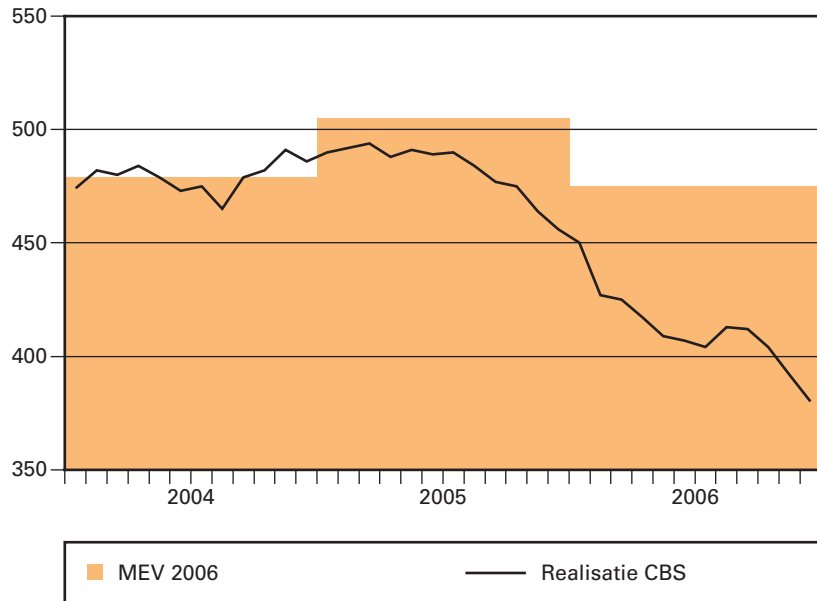
... een aantrekkelijke arbeidsmarkt ...

Nederland heeft in 2006 weer sterk kunnen profiteren van de opgaande wereldconjunctuur. Na jaren van afname van de werkgelegenheid steeg deze in 2006 eindelijk weer. De werkloosheid is in de loop van het jaar veel sneller gedaald dan bij het opstellen van de begroting werd verwacht. Daarbij viel wel op dat de afname naar het einde van het jaar toe in snelheid verminderde. Het aantal vacatures is fors toegenomen en de uitkeringsafhankelijkheid is over de hele linie gedaald. Inmiddels is ons land hard op weg om op arbeidsmarktterrein weer een van de best presterende landen van de Europese Unie te worden.

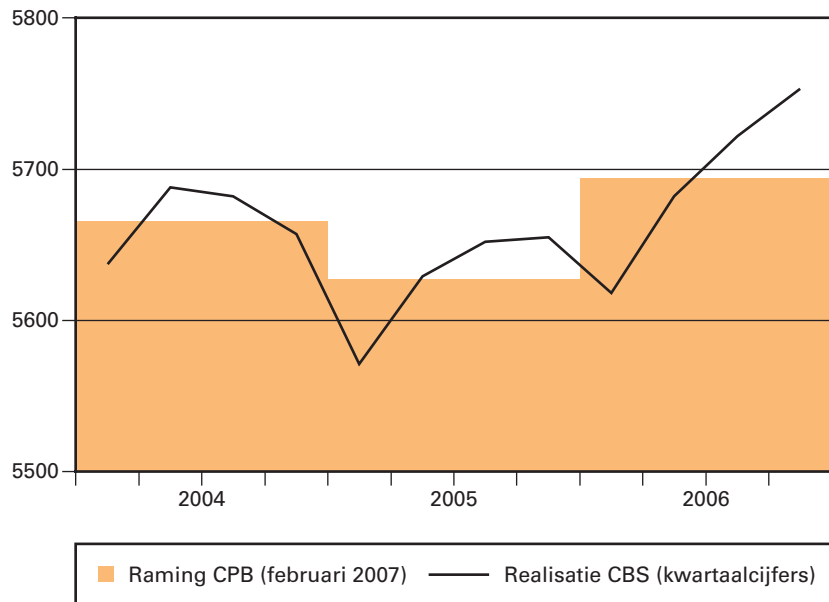

Figuur 2: Werkloosheid en werkgelegenheid, 2004–2006

Werkloosheid, seizoensgecorrigeerd (x 1000)

Werkgelegenheid (arbeidsvolume, jaren x 1000)

Bron: CBS en CPB.

en een gunstig toekomstperspectief voor de eerstvolgende jaren.
Het fundament dat in de jaren 2003–2006 is gelegd lijkt ook de komende jaren voor gunstige uitkomsten te zullen zorgen. De economie groeit dit en volgend jaar met 2¾%, de werkloosheid daalt naar verwachting tot 4¼% in 2008 en de werkgelegenheid blijft toenemen. Een wezenlijk risico is dat de toename van de vraag naar arbeid onvoldoende kan worden

geaccommodeerd door een evenredige toename van het aanbod, met loonstijgingen als gevolg. Meer en meer uren werken blijft daarom ook een belangrijke opgave voor de komende jaren.

In tabel 4.1 zijn voor de meest relevante kerngegevens de prognoses van de begroting (MEV 2006) vergeleken met de uiteindelijke realisatie, conform CEP 2007.

Tabel 4.1: Kerngegevens 2006: verwachting versus realisatie		
	MEV 2006	CEP 2007
Economische groei (% BBP)	2½	2,7
Particuliere consumptie (%)	1	2,1
Bruto investeringen bedrijven (%)	8¼	7,0
Goederenuitvoer (%)	7	8,2
Contractloon marktsector (%)	1½	2,0
Consumentenprijsindex (%)	1	1,1
Werkgelegenheid in arbeidsjaren (% mutatie)	1	1,5
Werkloosheid (% van de beroepsbevolking)	6¼	5,5
Werkloosheid (in dzd. personen)	475	413
Arbeidsproductiviteit marktsector (mutatie in %)	2¾	1,8
EMU-saldo (% BBP)	- 1,7	0,2

Bron: CPB.

1. Beleidsprioriteit WAO

Per 29 december 2005 is de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) van kracht. Deze wet vervangt de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (WAO). De invoering van de WIA is onderdeel van een serie maatregelen ter herziening van het stelsel van ziekte en arbeidsongeschiktheid. Hierbij moet met name worden gedacht aan de invoering van de Wet verbetering poortwachter (Wvp) per 1-4-2002, de invoering van de Wet verlenging loondoorbetalingsverplichting bij ziekte 2003 (Wet VLZ) per 1 januari 2004 en de aanscherping van de regels die de mate van arbeidsongeschiktheid bepalen per 1 oktober 2004. Deze maatregelen beogen het langdurig ziekteverzuim en de instroom in de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen te beperken, de werkhervatting van gedeeltelijk arbeidsgeschikten te bevorderen en volledig en duurzaam arbeidsongeschikten een adequate inkomenswaarborg te bieden.

In 2006 zijn de Wet verbetering poortwachter en de Wet verlenging loondoorbetalingsverplichting bij ziekte 2003 geëvalueerd. De evaluaties laten zien dat de effecten van de verschillende maatregelen elkaar versterken en hebben bijgedragen aan een lager ziekteverzuim en betere re-integratie. Dit heeft geleid tot een daling van het beroep de WAO/WIA. De evaluaties hebben een aantal aanbevelingen opgeleverd ter verbetering van de procesgang in de eerste twee ziektejaren en de informatievoorziening aan werkgevers en werknemers over hun rechten en plichten.

De in 2004 ingezette herbeoordelingsoperatie is in 2006 voortgezet met ruim 100 000 herbeoordelingen. In 2006 heeft UWV verschillende maatregelen getroffen om de zorgvuldigheid van de herbeoordelingen en de aansluiting met o.a. re-integratieondersteuning en de WW te verbeteren. In dit kader heeft UWV extra integratiebegeleiders aangesteld, de procesgang aangepast en de communicatie hierover verbeterd. Ter borging van een zorgvuldige uitvoering van de herbeoordelingen wordt de einddatum van de herbeoordelingen verschoven naar 1 april 2008.

Wat betreft de totale WIA instroom over 2006 valt op dat deze met bijna 20 000 toekenningen éénderde lager uitvalt dan verwacht. Van de personen met een WIA-uitkering ontvangt ongeveer een kwart een uitkering via de Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (IVA) en ongeveer driekwart een uitkering via de regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten (WGA).

In oktober 2006 is besloten de in het Najaarsakkoord 2004 gemaakte afspraken ten aanzien van de verhoging van de IVA-uitkering en de afschaffing van Pemba vervroegd uit te voeren. Dit gezien de beperkte instroom in de IVA en de cao-afspraken die de sociale partners op basis van het akkoord hebben gemaakt met betrekking tot de loondoorbetaling in de eerste twee ziektejaren.

In 2006 is met de sociale partners intensief overlegd over het arbeidsomstandighedenbeleid. De in 2006 aanvaarde en op 1 januari 2007 in werking getreden herziening van de Arbeidsomstandighedenwet geeft werkgevers en werknemers meer mogelijkheden en verantwoordelijkheid op dit gebied. Een effectiever arbobeleid met meer draagvlak in de ondernemingen zal leiden tot een verbetering van de veiligheid en gezondheid op de werkvloer. Naast een vermindering van regelgeving betekent deze herziening ook een reductie van administratieve lasten voor werkgevers van 99 mln op jaarbasis.

Een aantal arboconvenanten is in 2006 geëvalueerd; in de helft van de gevallen blijkt de doelstelling op de WAO-reductie te zijn gehaald. Daarnaast laten de eerste tussenresultaten van het programma Versterking Arbeidsveiligheid een vermindering zien van het aantal arbeidsongevallen. Verder zijn in 2006 een groot aantal organisaties gestart met de uitvoering van een actieplan in het kader van het programma Versterking Arbobeleid Stoffen.

Tabel beleidsprioriteiten

Doelstelling	Maatregelen	Financieel kader	Realisatiemoment
WAO: Vermindering van de instroom van duurzaam volledig arbeidsongeschikte werknemers tot maximaal 25 000 per jaar.	<p>Verlenging loondoorbetaling per 1-1-2004</p> <p>Beperking van aanvullingen op de verplichte loondoorbetaling in het eerste en tweede ziektejaar (afspraken uit sociaal akkoord 2004)</p> <p>Invoering Wetsvoorstel Werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) per 29 december 2005.</p> <p>Herbeoordelingen arbeidsongeschiktheidswetten van 1-10-2004 tot 1-7-2007.</p> <p>Versterking marktwerking en vraagsturing op terrein van arbeidsomstandigheden, verruiming en herordening van arbodienstverlening in 2005.</p> <p>Evaluatie Wet verbetering Poortwachter uiterlijk april 2006.</p> <p>Evaluatie Wet verlenging loondoorbetalingsverplichting bij ziekte 2003 voor 1 januari 2007.</p> <p>Arboconvenanten (eerste en tweede fase) in samenspraak met sociale partners over o.a. voorkoming arbeidsrisico's, beperking van ziekteverzuim en WAO-instroom in bedrijfstakken met een hoog arbeidsongeschiktheidsrisico.</p> <p>Programma's versterking arbeidsveiligheid, versterking arbobeleid stoffen en nieuw productbeleid.</p>	<p>Besparing als gevolg van de stelselherziening op uitkeringslasten en uitvoeringskosten ten opzichte van ongewijzigd beleid ten tijde van het HA oplopend tot € 680 miljoen in 2007</p>	<p>De regering heeft de voorgenomen beleidsmaatregelen ingevoerd. De effecten van deze maatregelen op de instroom WIA worden gemonitord. De eerste realisatiecijfers zijn nog erg prematuur voor een vergelijking met de verwachtingen met betrekking tot het niveau van de WIA-instroom. De cijfers duiden wel op een lager aandeel IVA binnen de totale WIA instroom.</p> <p>De Wet verbetering poortwachter en de Wet verlenging loondoorbetalingsverplichting bij ziekte 2003 zijn geëvalueerd. De verbeterpunten uit deze evaluaties worden opgepakt.</p> <p>N.a.v. het rapport 1e meting tussenevaluatie Wet maatwerk arbodienstverlening lopen gesprekken met contactpersonen arbodienstverlening en centrale sociale partners.</p> <p>De tussenevaluatie met kabinetsstandpunt vóór 1-4-2007 bij de Tweede Kamer.</p> <p>Aan de arboconvenanten en de programma's versterking arbeidsveiligheid en versterking arbobeleid stoffen uitvoering gegeven.</p>

2. Re-integratie

25% doelstelling

Het kabinet wil langdurige werkloosheid voorkomen en bestrijden. Het kabinet wil dit doen door het bevorderen van de uitstroom naar werk van uitkeringsgerechtigden en werklozen die dat niet op eigen kracht kunnen door hen ondersteuning te bieden bij het verkleinen van de afstand tot regulier werk.

Doel is dat in 2007 ten opzichte van 2004 een kwart meer mensen werk vindt binnen 24 maanden na de start van een re-integratietraject. Bij de nulmeting in 2004 (start traject in 2002) leidde 26% van de in 2002 gestarte re-integratietrajecten tot werk. In 2005 heeft 38% van de in 2003 gestarte trajecten tot werk geleid. De resultaten van de voorlopige tweemeting

laten een stijging zien tot 46% Daarmee is de uitkeringsafhankelijkheid sneller en in grotere mate verminderd dan beoogd.

Re-integratie herbeoordeelden

In 2004 is UWV gestart met de herbeoordeling van arbeidsongeschikten. Eind 2006 zijn 230 000 herbeoordelingen verricht. De gehele herbeoordelingsoperatie zou zijn afgerond op 1 juli 2007, maar inmiddels is dit niet haalbaar gebleken. De einddatum is daarom in overleg met UWV verschoven naar 1 april 2008.

Met de herbeoordelingsoperatie wordt beoogd gedeeltelijk arbeidsgeschikten aan te spreken op de mogelijkheden die zij hebben om weer aan de slag te gaan. Van circa een derde (37%) van alle mensen die zijn herbeoordeeld is de uitkering verlaagd of beëindigd. UWV biedt hen ondersteuning bij re-integratie. Bij herbeoordeelden die al werken richt de re-integratie zich in beginsel op urenuitbreiding of functiewijziging bij de eigen werkgever. Indien gewenst en indien nodig zet UWV voor deze groep gerichte re-integratieondersteuning op maat in. Herbeoordeelden die niet aansluitend aan de herbeoordeelden werkzaam zijn maken aanspraak op een re-integratietraject (regulier ingekocht of IRO). Daarnaast kunnen zij gebruik maken van re-integratie-instrumenten als no riskpolis, premiekorting, proefplaatsing en arbeidsplaatsvoorzieningen.

Om de plaatsingskansen van herbeoordeelden te bevorderen heeft het kabinet met sociale partners tijdens de werktop afspraken gemaakt over de re-integratie van herbeoordeelde gedeeltelijk arbeidsgeschikten. Eén van de afspraken was de oprichting van de Stuurgroep Re-integratie. De Stuurgroep Re-integratie krijgt advies van de overleggroep «re-integratie na herbeoordeling». In deze overleggroep zitten naast het ministerie en de centrale organisaties van werkgevers en werknemers ook UWV, CWI, CWP, RWI en Boaborea. Tot de taken van de Stuurgroep behoren het initiëren van een beeldvormingscampagne, monitoring van de ondersteuning bij re-integratie door UWV en re-integratiebedrijven en het inventariseren – en zo mogelijk oplossen – van knelpunten bij re-integratie. Zo bleken herbeoordeelden vaak onbekend met de re-integratievisie van UWV of de mogelijkheid van een oriënterend arbeidsmarktgesprek voorafgaand aan de herbeoordeling. Om deze twee knelpunten op te lossen is de mogelijkheid gecreëerd om bezwaar aan te tekenen tegen een re-integratievisie en zijn bij UWV 100 fte re-integratiebegeleiders gestart.

Op 29 mei is de beeldvormingscampagne «Geknipt voor de juiste baan» gestart om de beeldvorming over gedeeltelijk arbeidsgeschikte werknemers te verbeteren. De campagne bestaat uit een landelijk spoor met aandacht in landelijke media (tv, radio, kranten en tijdschriften) en een regionaal spoor waarbij vooral gewerkt wordt met regionale bijeenkomsten.

Over de arbeidsparticipatie en re-integratie van herbeoordeelden zijn de volgende gegevens beschikbaar. De kwartaalrapportages van UWV geven een beeld over werk en re-integratie op basis van de re-integratievisie die UWV in overleg met de cliënten opstelt als afronding van de herbeoordeling. De cijfers per ultimo het derde kwartaal 2006 bedragen:

- ruim een derde (36%) heeft werk op het moment van herbeoordeling. Van deze mensen benut 80% (bijna) volledig de resterende verdien-capaciteit;
- ongeveer een derde (33%) start na de herbeoordeling een re-integratietraject;
- ongeveer een derde (31%) heeft direct na de herbeoordeling (nog)

geen werk of re-integratietraject. Het gaat hierbij om mensen die aangeven zelf in staat te zijn werk te zoeken, zich niet beschikbaar stellen voor werk, bezwaar of beroep aantekenen of om overige redenen.

Astri voert voor UWV het onderzoek «Herbeoordeeld..... en dan?» uit, waarin twee groepen WAO-ers waarvan de uitkering is beëindigd of verlaagd gedurende anderhalf jaar worden gevolgd. Uit dit onderzoek blijkt dat 11% van degenen die geen werk hebben op het moment van herbeoordeling 4 maanden na de herbeoordeling het werk heeft hervat. Na 8 maanden is dit percentage gestegen tot 20% en na 18 maanden tot 32%. De bevindingen van het onderzoek laten zien dat het saldo van werkenden en werkhervatters 8 maanden na herbeoordeling 51% bedraagt. Gelet op de duur van re-integratietrajecten, de meeste re-integratietrajecten zijn 8 maanden na de herbeoordeling nog niet afgerond, is de verwachting dat deze percentages nog verder zullen oplopen.

Re-integratiecoaches

In 2006 heeft UWV een start gemaakt met de implementatie van de re-integratiecoach. Met de re-integratiecoach heeft UWV de mogelijkheid om zijn cliënten te leren kennen, waardoor hij beter in staat is om re-integratie op maat in te zetten. Tevens heeft de cliënt met de re-integratiecoach gedurende zijn uitkerings situatie één aanspreekpunt binnen het UWV. Een professionele diagnosestelling, gecombineerd met voortdurende aandacht voor handhaving en persoonlijke begeleiding moet leiden tot een doelmatigere en effectievere inzet van re-integratiemiddelen.

Tabel beleidsprioriteiten			
Doelstelling	Maatregelen	Financieel kader	Realisatiemoment
<p>Re-integratie: Toename van het percentage uitkeringsgerechtigden dat uitstroomt naar reguliere arbeid – na te hebben deelgenomen aan een re-integratietraject – met een kwart (ten opzichte van 2004).</p>	<p>Invoeren Wet werk en bijstand (WWB) per 1 januari 2004 (onder andere nieuwe budgetteringssystematiek, vrij besteedbaar re-integratiebudget, betere afstemming rechten en plichten).</p> <p>Invoeren werkhervattingsregeling gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) per 29 december 2005, als onderdeel van de nieuwe arbeidsongeschiktheidsregeling (onder andere werken beter belonen dan niet-werken en meer werken beter belonen dan minder werken).</p> <p>Sturing op resultaat via prestatieafspraken met UWV over re-integratie WW'ers en arbeidsgehandicapten.</p>	<p>Flexibel re-integratiebudget, € 1,6 miljard Re-integratiebudget UWV 0,3 miljard Onderdeel van het totaalbudget voor re-integratie (zie beleidsartikel 23).</p>	<p>Realisatie uitstroomdoelstelling. De nulmeting in 2004 bedroeg 26%; de realisatie in 2005 was 38%. Het voorlopig cijfer voor 2006 komt uit op 46%. Hiermee is de doelstelling – stijging t.o.v. 2004 met een kwart – gerealiseerd.</p>

3. Arbeidsparticipatie

Arbeidsparticipatie ouderen

In 2006 is doorgeslagen met het bevorderen van een hogere arbeidsdeelname van ouderen (55–64 jaar). In 2006 is de netto-arbeidsparticipatie van ouderen (55–64 jaar) 41,7%. Dit betekent een versterkte voorzetting van de stijgende trend van 2005. De kabinetsdoelstelling van 40% voor 55 t/m 65-jarigen in 2007 is in 2006 reeds behaald. Maatregelen zijn ingezet om enerzijds vroegtijdig stoppen met werken te ontmoedigen, en anderzijds om de beeldvorming over ouderen te veranderen, inzetbaarheid te vergroten en re-integratiemogelijkheden voor 45-plussers te verbeteren. Recent ingezette maatregelen hebben aan deze verdere stijging bijgedragen:

- Per 1 januari 2006 is de fiscale facilitering van VUT en prepensioen vervallen. Overgangsrecht 55 jaar en ouder geldt voor VUT/prepensioen. De levensloopregeling is per 1 januari 2006 ingevoerd.
- De maximale duur van de WW is per 1 oktober bekort van 5 tot 3 jaar en 2 maanden.
- De stimuleringsregeling leeftijdsbewust beleid is voor 2006 toegespitst op duurzame inzetbaarheid.
- De «Regiegroep GrijsWerk» heeft zich als aanjager van een cultuuromslag bij werkgevers en werknemers activiteiten gericht op onder meer bedrijfsleven, ondernemingsraden, regionale bijeenkomsten, campagne Senior Power, uitreiken Senior Power-prijs en nieuwsbrieven.
- In december 2006 is een «Actieplan terugdringen werkloosheid 45-plus» van start gegaan.

Tabel beleidsprioriteiten

Doelstelling	Maatregelen	Financieel kader	Realisatiemoment
<p>Arbeidsparticipatie: Toename van de netto arbeidsparticipatie van ouderen (55–64 jaar) tot 40% in 2007.</p>	<p>Afschaffen van de fiscale facilitering voor VUT en prepensioenen vanaf 2006 met uitzondering van lopende uitkeringen en van werknemers die per 1-1-2005 ouder zijn dan 55 jaar plus een aanvullend overgangsregeling tot 2011.</p> <p>Herinvoering op 1 januari 2004 van de sollicitatieplicht voor werklozen van 57,5 jaar en ouder, en premievrijstelling bij in dienst nemen en in dienst houden van oudere werknemers.</p> <p>Invoering Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij arbeid, in werking getreden op 1 mei 2004.</p> <p>Afschaffen van de vervolgitkering WW. Invoering met terugwerkende kracht voor nieuwe instroom in de WW per 11-8-2003.</p> <p>Diverse maatregelen die voortvloeien uit het «kabinetsstandpunt stimuleren langer werken ouderen» (gepubliceerd in april 2004), waaronder een meerjarige voorlichtingscampagne ter bestrijding van vooroordelen over oudere werknemers en ter stimulering van langer doorwerken.</p> <p>De hervormingen WW beogen per 1 oktober 2006 een verkorting van de uitkeringsduur – in het bijzonder voor oudere werklozen – en de bevordering van werkloosheidspreventie en werkherhvatting door werkgevers en werknemers. De aanscherping van de wekeneis zal per 1 april 2006 ingevoerd worden.</p>	<p>Extra opbrengst LB/IB van € 795 miljoen in 2006 en € 1 080 miljoen in 2007.</p> <p>Herinvoering sollicitatieplicht van 57,5 plussers in combinatie met de invoering van een premievrijstelling bij het in dienst houden en nemen van oudere werknemers leidt tot een besparing die oploopt naar structureel € 94 mln.</p> <p>De afschaffing van de vervolgitkering WW levert een besparing tot € 530 mln structureel op.</p> <p>In totaal wordt voor «stimuleren langer werken ouderen» in 2006 en 2007 € 9,1 mln. gereserveerd.</p> <p>De hervorming leidt naar verwachting tot een volume-effect van 42000 uitkeringen en een budgettair effect van € 480 mln.</p>	<p>In 2006 is een netto arbeidsparticipatie gerealiseerd van 41,7% Ten opzichte van 2005 (39,7%) is dit een verdere stijging met 2,1%. Hiermee is het streven van het kabinet naar een netto arbeidsparticipatie van 40% in 2007 in 2006 behaald.</p>

4. Arbeid en Zorg

Levensloop

- Gedurende het gehele jaar 2006 is, in samenwerking met het ministerie van Financiën, voorlichting gegeven over de levensloopregeling, via onder andere de brochure «Levensloopregeling, spaar voor uw verlof» en de websites van beide ministeries.
- In het voor- en najaar zijn campagnes gevoerd waarin de voordelen

van de levensloopregeling centraal stonden. Hierbij zijn is een breed scala aan media ingezet, waaronder radiospots.

- Bij de doelgroepen ouders met jonge kinderen en jongeren is specifiek aandacht besteed aan de ouderschapsverlofkorting

Kinderopvang

- In 2006 is de parlementaire behandeling afgerond van het – aanvankelijk als een zelfstandig wetsvoorstel vormgegeven en bij indiening van het Belastingplan 2007 daarin opgenomen – voornemen om per 1 januari 2007 de vergoeding van de eerste 1/3e van de kosten van kinderopvang door de Belastingdienst/Toeslagen te laten plaatsvinden en de kosten daarvan door werkgevers te laten dragen in de vorm van een heffing. Hiermee zijn ouders voor de vergoeding van dit deel van de kosten niet langer afhankelijk van in de arbeidsvoorwaardelijke sfeer gemaakte afspraken, terwijl het verkrijgen van een vergoeding aanzienlijk is vereenvoudigd. Vanaf die datum is de kinderopvang-toeslag met name voor middenen hogere inkomen voor in totaal een bedrag van € 125 mln verhoogd om voor deze groepen de marginale druk als gevolg van het gebruik van kinderopvang te verkleinen en daarmee (verruiming van de) arbeidsparticipatie financieel aantrekkelijker te maken.
- Als gevolg van de motie-Van Aartsen/Bos krijgen basisscholen de taak om de aansluiting met de buitenschoolse opvang te regelen. De Eerste Kamer heeft op 7 november 2006 een voorstel voor wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 in verband met buitenschoolse opvang aangenomen. Met dit wetsvoorstel wordt het voor ouders gemakkelijker om een goede aansluiting tussen school en kinderopvang geregeld te krijgen.

Arbeid en zorg

- In 2006 hebben de inspanningen op dit beleidsterrein, waaronder het langdurend zorgverlof, zich geconcentreerd op de voorlichting, deels algemeen via internet (website Toptijd en website van het ministerie van SZW), deels specifiek gericht op werkgevers en (allochtone) werknemers.

Tabel beleidsprioriteiten

Doelstelling	Maatregelen	Financieel kader	Realisatiemoment
Arbeid en zorg: Verkleinen van de groep werknemers die wel wil combineren, maar dat feitelijk (nog) niet doet met 25%	Invoering Wet kinderopvang op 1 januari 2005 Invoering Levensloopregeling op 1 januari 2006 Invoering Wet langdurend zorgverlof op 1 juni 2005 Implementatie resultaten Stimuleringsmaatregel Dagindeling	Extra overheidsbijdragen in het nieuwe stelsel van kinderopvang vanaf 2005 (€ 100 mln), 2006 (in totaal € 200 mln waarvan € 130 mln voor de Wet kinderopvang) en 2007 (€ 125 mln) en invoering van verplichte werkgeversbijdrage (€ 529 mln in 2007, structureel € 586 mln). Intensivering van € 635 miljoen in 2006 en 730 miljoen in 2007 voor de Levensloopregeling.	Realisatie van de doelstelling in 2009. In 2005 bedroeg het percentage werknemers dat arbeid en zorg wil combineren, maar dit nog niet doet 21%.

5. Reductie administratieve lasten

Het realiseren van de kabinetsdoelstelling van 25% administratieve lastenverlichting (AL) ultimo 2007 voor zowel bedrijven als burgers is op de beleidsterreinen van het ministerie van SZW in 2006 concreet in zicht.

De plannen voor administratieve lastenverlichting voor bedrijven tellen bij SZW op tot € 680 miljoen ultimo 2007. Dit komt neer op een vermindering van bijna 27%. Daarvan is eind 2006 € 534 miljoen, ofwel 21% gerealiseerd. Een belangrijke maatregel in 2006 is het inwerktreden van de tweede fase van de wet administratieve lastenverlichting en de vereenvoudiging in de sociale verzekeringen (WALVIS). Daarnaast leidt de beperking van de verwijtbaarheidstoets in het kader van de modernisering van de WW en het ontslagrecht per 1 oktober 2006 tot minder administratieve lasten.

Eind 2007 bedraagt de administratieve lastenvermindering voor burgers in uren – 24% en in out-of-pocket (uitgedrukt in euro) kosten – 35%. De toepassing van het beginsel van eenmalige uitdraag (digitaal klantdossier) draagt in belangrijke mate bij aan het behalen van deze doelstelling. Ook de polisadministratie speelt, mede als gevolg van het Inkomensbesluit, daarin een cruciale rol. In 2006 is nog slechts een beperkt deel van deze taakstelling gerealiseerd.

Tabel beleidsprioriteiten			
Doelstelling	Maatregelen	Financieel kader	Realisatiemoment
Vermindering van de administratieve lasten voor bedrijven en burgers met een kwart op het terrein van SZW, onder andere via deregulering.	November 2006 is een geactualiseerde voortgangsrapportage ingediend bij de Tweede Kamer (burgers).	De administratieve lasten voor bedrijven op het terrein van SZW worden middels al bij de Tweede Kamer bekende actiepunten en voornemens teruggebracht van € 2 533 miljoen in 2002 tot maximaal € 1 853 miljoen in 2007. De toename van de AL vermindering in 2006 met bijna 6%-punt naar ruim 21% is een flinke stap richting de kwart reductie in 2007.	Het realiseren van de doelstelling van 25% administratieve lastenverlichting (AL) is in de periode tot en met 2006 voor zowel bedrijven als burgers op de beleidsterreinen van het ministerie van SZW concreet in zicht gekomen. Voor bedrijven zal de administratieve lastenverlichting in 2007 naar verwachting 27% bedragen. De plannen voor administratieve lasten verlichting voor burgers tellen bij SZW inmiddels op tot bijna 24%.

6. Overige onderwerpen

Pensioenwet

Per 1 januari 2007 is de Pensioenwet in werking getreden. Belangrijke nieuwe elementen in de Pensioenwet zijn de informatieverplichtingen, de minimum toetredingsleeftijd, het financieel toetsingskader en de wettelijke verankering van afspraken over medezeggenschap en pension fund governance. De informatieverplichtingen dragen bij aan een grotere transparantie en pensioenbewustzijn bij deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden. De minimum toetredingsleeftijd en ook de beperking van de wacht- en drempeltijden dragen bij aan het bestrijden van de witte vlek. Het financieel toetsingskader stelt onder meer regels voor de hoogte van de buffers van pensioenfondsen en stelt een kostendekkende premie

verplicht. Met de wettelijke verankering van de medezeggenschapsconvenant is de medezeggenschap van ouderen verbeterd en door de verankering van de pension fund governance code zijn verantwoording en intern toezicht versterkt. Pensioenen zijn primair een zaak van sociale partners. De rol van de overheid ligt vooral in het waarborgen van gemaakte afspraken. Met de Pensioenwet is die rol versterkt en dat zal bijdragen in een groter vertrouwen in het Nederlandse pensioenstelsel. Uit de parlementaire behandeling is gebleken dat de wet op een groot politiek en maatschappelijk draagvlak kan rekenen: de wet is met algemene stemmen respectievelijk zonder stemming aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer.

5. BELEIDSARTIKELEN

21 INKOMENSBELEID

Zorgdragen voor een evenwichtige en activerende inkomensontwikkeling.

Omschrijving	Om een zo gelijkmatig mogelijk gespreide inkomensontwikkeling over de verschillende inkomensgroepen te bereiken. Om de financiële prikkels voor werkaanvaarding in stand te houden en te verbeteren (beperken armoedeval)
Doelbereik	<ul style="list-style-type: none"> • De inkomensontwikkeling is positiever dan oorspronkelijk geraamd in de begroting voor 2006. • De financiële prikkels om werk te aanvaarden zijn in 2006 licht verbeterd voor alleenstaanden en herintreders en licht verslechterd voor gezinnen met een bijstandsuitkering. De marginale drukcijfers zijn op sommige inkomenstrajecten iets gunstiger en op sommige inkomensstrajecten iets ongunstiger. • De verschillen ten opzichte van de raming zijn marginaal. • Er is altijd een spanning tussen de inkomensontwikkeling en de armoedeval. De gunstigere dan geraamde inkomensontwikkeling voor bijstandsgerechtigden leidt tot een beperktere financiële prikkel om werk te aanvaarden vanuit een bijstandsuitkering.
Succesfactoren	Het generieke inkomensbeeld is gunstiger dan geraamd door: <ul style="list-style-type: none"> • de volgende beleidswijzigingen: niet verlagen van de zorgtoeslag ondanks de lager dan geraamde nominale premie, tegemoetkoming voor het MEP-tarief per aansluiting en de verhoging van de kinderkorting. • de volgende externe factoren: een hogere contractloonstijging, een lagere nominale premie voor de Zorgverzekeringswet en lagere pensioenpremies.

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 21.1: Begrotingsuitgaven artikel 21 (x €1 000):							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	-	-	-	714	633	705	- 72
Uitgaven	-	-	-	714	633	705	- 72
<i>Programmauitgaven</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>Apparaatsuitgaven</i>	-	-	-	714	633	705	- 72
Personeel	-	-	-	681	608	667	- 59
Materieel	-	-	-	33	25	38	- 13
Ontvangsten	-	-	-	-	-	-	-

Operationele doelstelling 1: Het bereiken van een zo gelijkmatig mogelijk over de verschillende inkomensgroepen gespreide inkomensontwikkeling.

Doelbereik

De koopkracht is in 2006 over het algemeen met 2,1% toegenomen. De standaardgroepen zijn er in 2006 tussen de ¾% en de 6¼% op vooruitgegaan.

Het standaard koopkrachtbeeld is gunstiger dan oorspronkelijk geraamd door het nieuw ingezette beleid (zie hieronder) en door:

- Een opwaartse bijstelling van de contractloonstijging (2% in plaats van 1½%).
- Een lagere nominale premie voor de Zorgverzekeringswet (gemiddeld € 939 in plaats van € 1015).
- Lagere pensioenpremies.

Het ingezette beleid leidt tot een gunstigere inkomensontwikkeling voor sociale minima, ouderen en gezinnen met lagere tot middeninkomens. Bovenstaande externe factoren leiden juist tot een verbetering van de middeninkomens en hogere inkomens.

Naast de standaardkoopkrachteffecten wordt in bijlage 11 bij de begroting in kaart gebracht welke niet-standaardkoopkrachteffecten verwacht worden. De volgende effecten hebben zich niet voorgedaan:

- Personen met een auto van de zaak, hebben geen negatief koopkrachteffect ondervonden als gevolg van de heffing van premies werknemersverzekeringen over de bijtelling in verband met het privégebruik. Deze bijtelling is uitgezonderd voor de premieheffing werknemersverzekeringen.
- De liberalisering van het huurbeleid is niet in 2006 ingevoerd. Hierdoor treden de geraamde extra inkomenseffecten niet op.
- De Wet maatschappelijke ondersteuning is pas op 1 januari 2007 in werking getreden. Hierdoor had de nieuwe eigen bijdragesystematiek nog geen effect in 2006.

Naar aanleiding van het nieuw ingezette beleid (zie hieronder) doen zich positieve niet-standaardkoopkrachteffecten voor bij bijstandsgerechtigden, nabestaanden en postactieve ambtenaren.

Instrumenten en activiteiten

Na de begroting is besloten tot de volgende nieuwe beleidsmaatregelen in 2006:

- Niet verlagen van zorgtoeslag.
- Tegemoetkoming van € 52 voor het MEP-tarief per aansluiting.
- Verhoging kinderkorting met € 122.
- Verhoging budget gemeentefonds ten behoeve van bijzondere bijstand.
- Introductie tegemoetkoming op de uitkeringen op grond van de Algemene nabestaandenwet.
- Afbouwregeling tegemoetkoming ziektekosten van postactieve ambtenaren kabinetssectoren.
- Intensivering schuldhulpverlening.

Indicatoren

In de tabel met koopkrachtcijfers is geen vergelijking gemaakt inclusief en exclusief het effect van de buitengewone uitgavenregeling voor de ziektekosten (BU/BTU), omdat deze vergelijking in het kader van de evaluatie van het inkomensbeleid niet relevant is. Deze was wel in de begroting opgenomen ter illustratie van het effect van de gewijzigde presentatie.

	Realisatie 2006	Raming 2006
(in procenten)		
<i>Actieven:</i>		
Alleenverdiener mk		
modaal	2¼	¾
2*modaal	6¼	5¼
Tweeverdiener		
modaal + ½*modaal mk	1	0
2*modaal + ½*modaal mk	4	3¼
modaal + modaal zk	1½	½
2*modaal + modaal zk	1	¼
Alleenstaande		
WML	1¾	1
modaal	1¾	½
2*modaal	¾	0
Alleenstaande ouder		
WML	1½	¾
Modaal	2¾	½
<i>Inactieven</i>		
Sociale minima		
paar mk	3¼	1
alleenstaande	1½	0
alleenstaande ouder	2½	½
AOW (alleenstaand)		
sociaal minimum	3¼	2
AOW +5 000	3	2
AOW (paar zk)		
sociaal minimum	2	½
AOW+10 000	6¼	5½

Bron: berekening SZW.

Operationele doelstelling 2: In stand houden en verbeteren van financiële prikkels voor werkaanvaarding (beperken armoedeval).

Doelbereik

Werkloosheidsval:

- Voor alleenstaanden zijn de financiële prikkels om werk te aanvaarden vanuit een bijstandsuitkering verbeterd in 2006 ten opzichte van 2005. Dit komt door het nieuwe zorgstelsel (tot 2006 betaalden werkende alleenstaanden een hogere ZFW-premie dan alleenstaanden met een bijstandsuitkering), de loonstijging, de lagere pensioenpremies en de hogere arbeidskorting.
- Voor gezinnen zijn de financiële prikkels om werk te aanvaarden vanuit een bijstandsuitkering iets verslechterd in 2006 ten opzichte van 2005. Dit komt door de verhoging van de algemene heffingskorting (uitkeringsgerechtigde alleenstaande ouders profiteren hier meer van dan werkenden) en de verhoging van de inkomensafhankelijke kinderkorting (dit komt doordat bijstandsgerechtigden de korting veelal uitbetaald krijgen, terwijl werkenden met een laag inkomen deze korting niet kunnen verzilveren doordat zij geen belasting betalen).
- De verschillen ten opzichte van de raming zijn marginaal. De financiële prikkels om werk te aanvaarden vanuit een bijstandsuitkering zijn licht verslechterd doordat personen met een bijstandsuitkering er meer op vooruit zijn gegaan dan werkenden. Dit komt door de verhoging van de bijzondere bijstand en de verhoging van de inkomensafhankelijke kinderkorting.

Herintredersval:

- De financiële prikkel om te gaan werken is in 2006 licht verbeterd voor herintreders ten opzichte van 2005. Dit komt door de hogere lonen, het

nieuwe zorgstelsel en de verhoging van de inkomensafhankelijke kinderkorting (deze korting kan bij een laag gezinsinkomen niet volledig verzilverd worden, waardoor het financieel aantrekkelijk is als beide partners gaan werken).

- Het verschil ten opzichte van de raming is marginaal.

Marginale druk:

- De marginale drukcijfers zijn in 2006 op sommige inkomenstrajecten iets gunstiger en op sommige inkomenstrajecten iets ongunstiger dan in 2005. De verschuivingen komen met name door de invoering van het nieuwe ziektekostenstelsel waarbij de ziekenfondsgrens is komen te vervallen en door de invoering van de inkomensafhankelijke kinderkorting.
- Ten opzichte van de raming is de marginale druk iets verbeterd. De afwijkingen komen door de lagere pensioenpremies en de verhoging van de inkomensafhankelijke kinderkorting (deze heeft alleen effect voor mensen die belasting betalen en de hoogte wordt geleidelijk afgebouwd bij een hoger inkomen).

Instrumenten en activiteiten

Na de begroting is besloten tot de volgende nieuwe beleidsmaatregelen in 2006:

- Verhoging budget gemeentefonds ten behoeve van bijzondere bijstand.
- Verhoging kinderkorting met € 122.

Indicatoren

	Realisatie 2005	Realisatie 2006	Raming 2006 ¹
<i>Werkloosheidsval²</i>			
Alleenverdiener met kinderen	- 1¼	- 4	- 3¾
Alleenstaande	1½	6½	6¾
Alleenstaande ouder	- 7	- 7½	- 7¼
<i>Herintredersval³</i>			
Partner minimumloon	16	18¼	18½
<i>Marginale druk⁴</i>			
Alleenverdiener met kinderen			
Minimumloon tot minimumplus	69½	60¾	61¼
Minimumplus tot modaal	70	71	71¾
Modaal tot 2*modaal	59¼	52¾	53¾
Tweeverdiener⁵			
Minimumloon + ½* minimumloon tot ½ *minimumplus	35¼	35¾	37¾
Minimumplus + ½*minimumplus tot ½ * modaal	38	39¾	41½
Modaal + 1/2*modaal tot modaal	50	48	49

¹ De raming voor 2006 is aangepast omdat in de oorspronkelijke raming de invoering van de zorverzekeringwet niet correct was verwerkt.

² De procentuele mutatie in het besteedbaar inkomen bij het aanvaarden van een baan op het minimumloon vanuit een bijstandsuitkering. De cijfers zijn berekend inclusief het gemiddelde effect van gemeentelijke regelingen en huursubsidie.

³ Procentuele toename in het huishoudinkomen van een gezin waarbij één partner werkt tegen het minimumloon en de niet-verdienende partner een baan aanvaard met een inkomen op ½*minimumloon.

⁴ De marginale druk wordt per inkomenstraject geïllustreerd zodat de cijfers minder gevoelig zijn voor schokeffecten als een specifiek inkomensniveau wordt gepasseerd.

⁵ De marginale druk voor tweeverdieners wordt alleen berekend op het inkomenstraject van de minstverdienende partner. Het inkomen van de meestverdienende partner is constant verondersteld.

Bron: SZW.

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Jaarlijks vindt een evaluatie plaats van het inkomensbeleid doordat de gerealiseerde inkomensontwikkelingen in het jaarverslag worden samengevat in kengetallen. De resultaten hiervan staan in de tabellen bij operationele doelstelling 1 en 2.

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Geen				
Effecten onderzoek ex post	Geen				
Overig evaluatieonderzoek	Geen				

22 ACTIVEREND ARBEIDSMARKTBELEID

Zorgdragen voor een toename van de netto arbeidsparticipatie.

Omschrijving	Bevorderen dat het aandeel werkenden in de leeftijdscategorie 15 tot en met 64 jaar (verder) toeneemt.
Doelbereik	Het kabinet heeft in 2006 verschillende beleidsmaatregelen getroffen om de arbeidsparticipatie verder te stimuleren. Hiervoor kan worden verwezen naar de operationele doelstellingen. Op de bereikte groei in arbeidsparticipatie en de dalende werkloosheid zal naast het kabinetsbeleid (met name de structurele hervormingen) ook de conjunctuur van invloed zijn geweest. Het relatieve belang van beide is echter niet vast te stellen. Ook samenwerking in de keten is van belang voor goede prestaties.
Succesfactoren	De economie heeft zich in 2006 gunstig ontwikkeld. Definitieve cijfers zijn nog niet beschikbaar, maar in de eerste drie kwartalen heeft de economische groei telkens tenminste 2,6% bedragen (ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2005). Daarmee staat nu al vast dat de economische groei in 2006 duidelijk boven die in 2005 zal liggen (was 1,5%).

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 22.1: Begrotingsuitgaven artikel 22 (x €1 000):							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Verschil 2006
Verplichtingen	444 682	435 721	374 769	413 509	421 287	361 321	59 966
Uitgaven	444 659	443 532	375 659	411 477	417 219	362 821	54 398
<i>Programmauitgaven</i>	<i>444 659</i>	<i>443 532</i>	<i>375 659</i>	<i>389 972</i>	<i>393 815</i>	<i>341 822</i>	<i>51 994</i>
<i>Operationele doelstelling 2</i>							
Duale trajecten	–	–	–	–	–	–	–
<i>Operationele doelstelling 3</i>							
Stimulering arbeidsparticipatie	9 518	13 972	7 945	9 877	13 928	19 806	– 5 877
Primair proces			385	794	736	506	230
Voorlichting				3 249	2 773	1 000	1 773
<i>Operationele doelstelling 4</i>							
Centra voor Werk en Inkomen	421 179	411 289	358 874	367 541	367 778	312 244	55 534
BKWI	13 962	10 671	8 455	8 511	8 600	8 266	334
Handhaving		7 600					
<i>Apparaatsuitgaven</i>							
Personeel	–	–	–	21 505	23 404	20 999	2 404
Materieel	–	–	–	18 636	19 695	18 381	1 314
	–	–	–	2 869	3 709	2 618	1 090
Ontvangsten	–	33 052	287	4 647	25 464	14 600	10 864

Toelichting:

Duale trajecten

Dit budget wordt verantwoord op de begroting van OCW.

Stimulering arbeidsparticipatie

In de begroting 2006 was € 19,8 mln. beschikbaar voor stimulering van de arbeidsparticipatie. Uiteindelijk is € 5,9 mln niet tot betaling gekomen. Dit betreft uitgaven voor de stimuleringsregeling leeftijdbewust beleid, no-risk pilots voor jongeren en activiteiten voor breed initiatief maatschappelijke binding. Deze activiteiten zijn in 2006 verplicht en grotendeels bevoorschot. In 2007 en latere jaren worden de verplichtingen uitgefincierd.

Voorlichting

Uitgaven hebben betrekking op landelijk meerjaren communicatietraject in het kader van de Stimuleringsregeling leeftijdbewust beleid. Bij 1e suppletore wet is dit budget opgehoogd.

Budget CWI

Het verschil tussen de begroting en realisatie CWI wordt verklaard doordat na het vaststellen van de begroting nog een aantal wijzigingen zijn aangebracht. Het betreft voor een bedrag van € 20,7 mln. een aanvulling op de uitvoering van het jaarplan. (Deze aanvulling wordt voor € 9 mln. gefinancierd uit de onderuitputting CWI 2005. SZW heeft ingestemd met deze aanvulling, mits de begroting CWI 2007 overeenkomt met het kader. Daarnaast is aan CWI voor de uitvoering van het Digitaal Klantdossier (€ 19,0 mln.), jongerenadviseurs (€ 8,0 mln.) en invoering van het GBA & BSN (€ 4,3 mln.) aanvullend budget toegekend. Tot slot is er nog loon- en prijsbijstelling toegekend (€ 6,6 mln.).

Ontvangsten

Het verschil tussen de begroting en de realisatie wordt verklaard door terugstorting van CWI aan SZW met betrekking tot resultaat CWI in 2005 en ESF-CV.

Tabel 22.2: Fiscale uitgavenartikel 22 (x €1 000) PM Tabel wordt medio maart door FEZ/BIE gevuld o.b.v. opgave MinFin.

	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Totaal uitgaven	1 245	874	614	331	119	169	- 50
<i>Operationele doelstelling 2</i>							
Heffingskorting voor toetreders	10	8	5	2	-	-	-
Afdrachtvermindering onderwijs w.v. WVA startkwalificatie	6	14	28	-	0	41	- 41
Afdrachtvermindering lage lonen	985	620	404	186	-	-	-
Afdrachtvermindering langdurig werklozen	171	130	75	39	13	22	- 9
<i>Operationele doelstelling 3</i>							
Arbeidskorting voor ouderen	73	102	102	104	106	106	0

Operationele doelstelling 1: Beheerste ontwikkeling van de arbeidskosten.

Doelbereik

De verbetering van de overheidsfinanciën bood ruimte voor lastenverlichting in 2006. Concrete maatregelen die tot een lagere wig hebben geleid zijn de verhoging van de arbeidskorting, de aanvullende combinatiekorting en de algemene heffingskorting. Verder zijn belastingtarieven voor

de eerste en tweede schijf verlaagd. De wig is overigens niet alleen de resultante van overheidsbeleid, maar ook van afspraken van de sociale partners ten aanzien van de pensioenpremies.

Instrumenten en activiteiten

De inzet van het belasting- en premie-instrumentarium

- verhoging van de arbeidskorting met € 70 tot € 1357
- verhoging van de aanvullende combinatiekorting met € 219 tot € 608
- verhoging van de algemene heffingskorting met € 96 tot € 1990.
- Verlaging belastingtarieven voor de eerste (van 34,40 naar 34,15%) en tweede schijf (van 41,95 naar 41,45%).

Indicatoren

De loonkosten per eenheid product in de verwerkende industrie zijn in 2006 met 2,3% gedaald. Dit is een sterkere daling dan de streefwaarde in de begroting 2006 (- 2 %). De ontwikkeling van de loonkosten per eenheid product is de resultante van de ontwikkeling van de loonsom per werknemer en de arbeidsproductiviteit. Vanwege de internationale vergelijkbaarheid worden de loonkosten per eenheid product in de verwerkende industrie gebruikt. De sector industrie is een onderdeel van de marktsector. De contractloonstijging in de marktsector is na de zeer lage stijging in 2005 aangetrokken tot 2% in 2006. De stijging van de loonsom per werknemer in de marktsector kwam daarentegen uit op 1,3%. De arbeidsproductiviteitsgroei in de marktsector daalt na het sterke conjuncturele herstel maar blijft hoog (1,8%). Daardoor zijn de arbeidskosten per eenheid product in de marktsector in 2006 per saldo gedaald (0,5%). Dit duidt erop dat in de industrie sprake is van een relatief sterk voortgaande productiviteitsgroei.

Na een oploep van de wig in 2005 (tot 45%) is deze in 2006 gedaald (43,8%). Daarmee beweegt de wig richting de streefwaarde uit de begroting 2006.

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Loonkosten per eenheid product (effectindicator)	- 1,5%	- 0,8%	- 2,3%	- 2 %
Administratieve lasten door SZW veroorzaakt ten opzichte van 2002 (effectindicator)	- 9,2%	- 15,3%	- 21,1%	- 22,6%
Omvang van de wig inclusief werkgeverslasten naar inkomensniveau (prestatieindicator)	44,6%	45,0%	43,8%	42,5%

Bronnen: CPB Centraal Economisch Plan, Minfin Financieel Jaarverslag van het Rijk.

Operationele doelstelling 2: Stijging van het aandeel werkenden en werklozen in de beroepsbevolking met een startkwalificatie.

Doelbereik

Het aandeel werkenden en werklozen in de beroepsbevolking met een startkwalificatie is het afgelopen jaar licht gestegen met 0,1 procentpunt. Door de projecten in regio's en sectoren die gesubsidieerd worden door de projectdirectie Leren & Werken zijn 7 223 extra duale trajecten en 4 098 extra EVC trajecten gerealiseerd.

Instrumenten en activiteiten

- Fiscale faciliteiten voor werkgevers (WVA onderwijs waaronder WVA startkwalificatie) als tegemoetkoming in de kosten van opleiden medewerkers
- Subsidies scholingsprojecten via Europees Sociaal Fonds
- Tijdelijke stimuleringsregeling leren en werken

Indicatoren

Het hebben van een startkwalificatie (Havo of MBO-2 niveau afgerond) wordt beschouwd als een belangrijke voorwaarde voor duurzame arbeidsparticipatie. Streven is dat in 2010 tenminste 80% van de beroepsbevolking van 25–64 jaar in het bezit is van een startkwalificatie. Om deze doelstelling te behalen is geraamd dat het aantal startkwalificaties jaarlijks met gemiddeld 50 000 zal moeten toenemen. Deze extra 50 000 is een gemiddelde streefwaarde en kan bereikt worden door enerzijds wijziging in de samenstelling van de beroepsbevolking en anderzijds door (postinitiële) scholing van personen in de beroepsbevolking.

	2004	2005	2006	Realisatie gemiddeld 2004–2006	Streven gemiddeld 2004–2006
Extra toename in de beroepsbevolking (25–65) met een startkwalificatie (bovenop de trendmatige ontwikkeling) (prestatieindicator)	72 000	72 000	13 000	52 000	50 000
Aandeel werkenden en werklozen in de beroepsbevolking (25–65) met een startkwalificatie (prestatieindicator)	76,1%	77,2%	77,3%	–	–

Bronnen: CBS, EBB kernprogramma (bewerking SZW)

Kengetallen

In 2006 zijn er 35 samenwerkingsverbanden tot stand gekomen. In deze netwerken spannen onderwijs, overheid en bedrijfsleven zich samen in om de plannen voor in totaal 20 000 extra EVC-trajecten en 15 000 extra duale trajecten te realiseren in 2007.

	2004	2005	2006
Extra EVC-trajecten	–	–	4 098
Aantal duale trajecten	–	–	7 223

Bron: SZW/OCW Jaarverslag Leren & Werken.

Operationele doelstelling 3: Wegnemen van factoren die de arbeidsparticipatie belemmeren.

Doelbereik

Ouderen

De voortgaande stijging in de arbeidsparticipatie van ouderen (55 t/m 64 jaar) heeft zich in 2006 versterkt voortgezet. In 2006 is een netto arbeidsparticipatie gerealiseerd van 41,7%. Ten opzichte van 2005 (39,7%) is dit een verdere stijging met 2%. Het streven van het kabinet naar een netto arbeidsparticipatie van 40% in 2007 is in 2006 behaald.

Jeugdwerkloosheid

Doel is een jeugdwerkloosheid binnen de bandbreedte van 10–15 % en niet meer dan het dubbele van de totale werkloosheid. Met een werkloosheidspercentage van 11,4% blijft de werkloosheid onder de doelgroep jongeren van 15–22 jaar buiten het volledig dagonderwijs ruim binnen het gestelde maximum van 15%. Het ideaal van niet meer dan het dubbele van de totale werkloosheid is nog niet eerder zo dicht genaderd.

Etnische minderheden/vluchtelingen

In 2006 zijn in het kader van het Breed Initiatief Maatschappelijke Binding projecten gesubsidieerd die tot doel hebben de positie van allochtonen op de arbeidsmarkt te verbeteren.

Allochtone vrouwen

Doel is om belemmeringen voor allochtone vrouwen bij arbeidsparticipatie weg te nemen. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de doelstelling van 65% arbeidsdeelname door vrouwen in 2010.

Instrumenten en activiteiten

Etnische minderheden

- In 2006 is in het kader van het Breed Initiatief maatschappelijke Binding in 12 projecten specifieke aandacht besteed aan de problematiek van allochtone jongeren en vluchtelingen. Ruim 1000 jongeren zijn gecoacht en/of hebben een empowermenttraject doorlopen.
- Door VluchtelingenWerk Nederland zijn in het kader van het project «banenoffensief vluchtelingen» samen met UAF, Emplooi en CWI in 2006 670 vluchtelingen extra aan werk geholpen, onder wie 150 hoger opgeleiden.

Jeugdwerkloosheid

- De Taskforce Jeugdwerkloosheid heeft samen met partners als CWI en MKB-Nederland op 12 december 2006 in totaal 40 039 extra jeugdbanen gerealiseerd. De primaire doelstelling van 40 000 extra jeugdbanen in de kabinetsperiode 2003–2007 is hiermee behaald.
- CWI heeft het budget van drempelslechting toegekend ten behoeve van extra jongerenadviseurs (165 extra fte). De bemiddeling van jongeren naar banen krijgt hiermee een extra impuls.

Ouderen

- Stimuleringsregeling: In 2006 zijn totaal 200 projecten gehonoreerd aan vooral werkgevers gericht op het verbeteren van duurzame inzetbaarheid van werknemers. In november 2006 is een landelijke werkconferentie gehouden om vooral werkgevers in de gelegenheid te stellen kennis te nemen van goede voorbeelden.
- Landelijk meerjaren communicatietraject: In 2006 hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden: (regionale) bijeenkomsten, media, bedrijfsleven, ondernemingsraden, uitreiken senior Power-prijs en goede voorbeelden leeftijdsbewust beleid.
- Pilots mobiliteit: in 2006 is voortgegaan met de eind 2005 ingezette experimenten. Tijdens twee tussentijdse conferenties is de voortgang besproken. Begin 2007 vindt afronding van de pilots plaats.
- Re-integratie oudere werklozen: in oktober 2006 is een onderzoeksrapport naar goede voorbeelden van re-integratie van oudere werkzoekenden gepubliceerd.

Allochtone Vrouwen

- De Regiegroep «allochtone vrouwen en arbeid» (RAVA) is ingesteld voor 2 jaar, tot eind 2007 en bestaat uit CWI, UWV, FNV, VNG, SZW, werkgevers en de doelgroep zelf. Er is subsidie verleend aan 10 lokale projecten in het kader van allochtone vrouwen en arbeid.

Overig

- WAV; Tussen de Arbeidsinspectie en de Belastingdienst zijn nieuwe afspraken gemaakt over het tegengaan van illegale arbeid. Verder is vanaf juni 2006 een flink aantal sectoren vrijgesteld van de arbeidsmarkttoets.

- Het Landelijk Netwerk Diversiteitsmanagement (DIV) is in 2006 gesubsidieerd.

Indicatoren

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Netto-arbeidsparticipatie van etnische minderheden (effectindicator)	46,5%	46,9%	46,7%	Evenredig
Percentage werkloze jongeren (15–22 jaar) (effectindicator)	14,5%	15,0%	11,4%	10–15%
Netto-participatiegraad ouderen (banen ≥ 12 uur) (effectindicator)	39,2%	39,7%	41,7%	>40%
Netto-participatiegraad vrouwen (effectindicator)	53,6%	54,1%	55,8%	59,8%
Percentage bezochte bedrijven met overtreding WAV (prestatieindicator)	18,0%	25,0%	23%	25%
Nalevingniveau WAV (effectindicator)	81%	–	–	85% (2008)

Bronnen: CBS, Statline; CBS, EBB kernprogramma; SZW/Al jaarverslag.

Operationele doelstelling 4: Verhogen van het aandeel ingeschrevenen bij de Centrale Organisatie Werk en Inkomen dat wordt bemiddeld naar werk.

Doelbereik

De meeste prestatie-indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling zijn bereikt. Zo is de preventiequote, die bijdraagt aan het voorkomen van een uitkering voor de WWB ruimschoots behaald. De preventiequote voor de WWB is net niet gehaald. De reden hiervoor is dat door de economische impuls veel minder mensen een beroep hoeven te doen op de diensten van CWI. Daarnaast zijn de mensen die wel een beroep doen op CWI vaak lastiger aan een baan te helpen.

Ook de uitstroomquote, die bijdraagt aan het uitstromen uit een uitkeringssituatie binnen 6 maanden is voor zowel de WW als de WWB ruimschoots gehaald.

In 2006 was de totale instroom bij CWI 505 000 personen. Van deze instroom (WW en WWB) zijn in heel 2006 weer 213 000 personen aan het werk gekomen. Het aandeel dat via CWI is bemiddeld naar werk is uitgekomen op 105 000. Hiervan is 61 000 direct via CWI bemiddeld en 44 000 via uitzendbureau's met tussenkomst van CWI.

Instrumenten en activiteiten

- Preventiequote WW: in 2006 hebben meer dan 331.000 werkzoekenden zich gemeld voor een aanvraag WW. Door bemiddelingsactiviteiten hebben 65 000 werkzoekenden binnen de overdrachtstermijn van acht dagen na de eerste werkloosheidsdag uiteindelijk geen beroep hoeven te doen op de WW uitkering. Dit resulteert in een preventiequote WW van 19,6%
- Preventiequote WWB: in 2006 hebben ruim 148 000 werkzoekende zich gemeld voor een aanvraag WWB. Door activering hebben bijna 79 000 werkzoekenden geen beroep hoeven doen op de WWB uitkering. Dit resulteert in een preventiequote van 53,1%.
- Uitstroomquote WW: van ongeveer 252 000 aan UWV overgedragen werkzoekenden is bijna 164 000 werkzoekenden de uitkering binnen 6 maanden beëindigd. Dit levert een uitstroomquote van 64,8%.
- Uitstroomquote WWB: Van ruim 23 000 aan gemeenten overgedragen werkzoekenden is bijna 15 000 werkzoekenden de uitkering binnen zes maanden beëindigd. Dit levert een uitstroomquote van 63,4%.

Indicatoren

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Preventiequote WW (prestatieindicator)	19,9%	20,1%	19,6%	20%
Preventiequote WWB (prestatieindicator)	46,5%	48,0%	53,1%	46%
Uitstroomquote WW (prestatieindicator)	59,1%	59,3%	64,8%	52%
Uitstroomquote WWB (prestatieindicator)	61,8%	60,5%	63,4%	40%
Vervullingquote van vacatures (prestatieindicator)	35,5%	31,1%	41,1%	41%

Bronnen: CWI, Jaarverslag.

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Geen				
Effecten onderzoek ex post	Geen				
Overig evaluatieonderzoek	Evaluatie SUWI-wet	4	2006	2006	Kamerstukken II, 2005/ 2006, 26 488, nr. 290

23 Re-integratie

Voorkomen van uitval uit arbeid en inschakeling in reguliere arbeid van hen die dat niet op eigen kracht kunnen.

Omschrijving	Om de uitkeringsafhankelijkheid te verminderen en te voorkomen.
Doelbereik	Doel is dat in 2007 ten opzichte van 2004 een kwart meer mensen werk vindt binnen 24 maanden na de start van een re-integratietraject. De stijging is hoger dan een kwart.
Succesfactoren	<ul style="list-style-type: none"> – Goede samenwerking met en tussen de uitvoerende instanties (gemeenten, CWI en UWV) en goed inspelen op conjuncturele ontwikkelingen door de uitvoerende instanties. – Realiseren van een sluitende aanpak voor (niet)uitkeringsgerechtigden (zowel volwassenen als jongeren): Belangrijk is dat iedere uitkeringsgerechtigde in beeld is bij de uitvoerders en dat degenen die niet op eigen kracht aan het werk kunnen komen, ondersteuning aangeboden krijgen bij hun weg naar werk. – Optimale benutting van ESF en EQUAL programma's: in 2006 zijn ESF-middelen ingezet tbv o.a. activerend arbeidsmarktbeleid voor werkzoekenden en arbeidsgehandicapten, preventie van arbeidsongeschiktheid en verzuim en scholing van werkenden (waarmee uitval uit arbeid voorkomen kan worden). Dankzij het EQUAL programma zijn innovatieve benaderingen in het activerend arbeidsmarkt beleid ontwikkeld, waarvan de resultaten worden verspreid. – Optimale werking van de re-integratiemarkt: naar aanleiding van het Trendrapport 2006 is een evaluatie re-integratiemarkt naar de Tweede Kamer gezonden. In deze evaluatie wordt geconstateerd dat de re-integratiemarkt op hoofdlijnen werkt. Er is voldoende concurrentie, er zijn nauwelijks toetredingsdrempels en de resultaten zijn redelijk. Het Trendrapport 2006 stelt echter ook als voorlopig inzicht vast, dat er nog nauwelijks sprake kan zijn van een effect van de marktwerking op de effectiviteit van de re-integratiedienstverlening. Op de langere termijn is een optimale marktwerking evenwel een belangrijke voorwaarde voor een effectieve inzet van middelen, door lagere prijzen, meer uitstroom naar werk, meer klanttevredenheid.

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 23.1: Begrotingsuitgaven artikel 23 (x €1 000):

	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	3 635 299	684 993	3 449 298	1 734 313	1 676 437	1 774 653	- 98 216
Uitgaven	2 202 156	2 104 488	1 987 108	1 886 295	1 732 538	1 774 653	- 42 115
<i>Programmauitgaven</i>	<i>2 182 393</i>	<i>2 092 888</i>	<i>1 979 612</i>	<i>1 875 445</i>	<i>1 721 223</i>	<i>1 763 539</i>	<i>- 42 316</i>
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
Flexibel re-integratiebudget	1 958 251	1 783 465	1 631 467	1 618 471	1 630 743	1 629 270	1 473
Agenda voor de Toekomst	99 586	135 973	144 550	45 492	14 758	21 387	- 6 629
RSP	6 651	6 057	6 480	6 533	5 356	7 865	- 2 509
Stimuleringsregeling ID-banen	-	11 317	46 635	73 086	8 558	35 801	- 27 243
SZW cofinanciering Equal	-	-	4 242	665	2 589	4 856	- 2 267
Praktijkscholing	96 078	79 807	63 398	60 000	1 932	5 076	- 3 144
RWI/SVWW	14 207	21 982	19 574	14 324	11 270	16 281	- 5 011
Re-integratie Wajong	-	38 400	49 394	43 324	31 258	31 760	- 502
Re-integratie Wajong uitvoeringskosten	-	11 000	-	6 183	6 577	2 997	3 580
<i>Overige programmauitgaven</i>							
Handhaving	-	-	201	-	231	-	231
Subsidies	6 488	3 750	12 351	7 139	7 246	7 385	- 139
Voorlichting	-	333	964	-	99	-	99
Onderzoek	1 132	804	356	228	606	861	- 255
<i>Apparaatsuitgaven</i>	<i>19 763</i>	<i>11 600</i>	<i>7 496</i>	<i>10 850</i>	<i>11 315</i>	<i>11 114</i>	<i>201</i>
Personeel	-	-	-	2 704	2 978	2 963	15
Materieel	-	-	-	112	158	143	15
Agentschap SZW	19 763	11 600	7 496	8 034	8 179	8 008	171
Ontvangsten	67 003	201 493	313 040	102 770	210 321	146 634	63 687

Tabel 23.2: Premiegefinancierde uitgaven artikel 23 (x €1 000)

	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Totaal uitgaven	776 600	615 300	493 709	430 493	623 058	233 617	389 441
<i>Programmauitgaven</i>	<i>776 600</i>	<i>615 300</i>	<i>493 709</i>	<i>430 493</i>	<i>623 058</i>	<i>233 617</i>	<i>389 441</i>
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
Re-integratie WAO/WIA/WAZ	613 400	535 100	443 709	349 676	277 058	207 873	69 185
Re-integratie WW	-	-	-	-	159 000	0	159 000
Re-integratie WAO/WIA/WAZ, uitvoeringskosten	163 200	80 200	50 000	80 817	106 000	22 317	83 683
Re-integratie WW uitvoeringskosten	-	-	-	-	81 000	0	81 000
Nominaal	0	0	0	0	0	3 427	- 3 427

Toelichting:

Agenda voor de Toekomst

Het verschil van € 6,6 mln. tussen de vastgestelde begroting van € 21,4 mln en de realisatie van € 14,8 mln. is veroorzaakt door lagere voor- schotten dan aanvankelijk geraamd als gevolg van lagere realisaties van projectkosten.

RSP

Het verschil van € 2,5 mln. tussen de vastgestelde begroting van € 7,9 mln. en de realisatie van € 5,4 mln. is een gevolg van lagere declaraties van de RSP- bedrijven. Een aantal bedrijven heeft mogelijk minder gedeclareerd, omdat ze vooruitlopend op het afbouwen van de regeling minder mensen in dienst hadden.

Tijdelijke stimuleringsregeling regulier maken ID-banen.

Het verschil van € 27,2 mln. tussen de realisatie van € 8,6 mln. en de vastgestelde begroting van € 35,8 mln. is veroorzaakt doordat er minder aanvragen voor de tijdelijke stimuleringsregeling leer-/werktrajecten zijn gedaan dan was verwacht. De middelen in 2006 waren bestemd voor de uitfinanciering van reeds toegekende subsidies voor het omzetten van ID-banen in reguliere banen en voor nieuwe leer-/werktrajecten voor zittende werknemers in ID- en WIW-banen met als doel dat laatstgenoemden doorstromen naar ongesubsidieerd werk. Er zijn voor de Tijdelijke stimuleringsregeling leer-/werktrajecten uiteindelijk 1704 aanvragen ingediend. Hiervan zijn 1047 aanvragen door de aanvrager zelf ingetrokken of afgewezen.

SZW cofinanciering Equal

Dit budget wordt ingezet als subsidie voor EQUAL aanvragers buiten SZW die onvoldoende cofinanciering op kunnen brengen om EQUAL-subsidie aan te vragen. Van dit budget is € 2,3 mln. niet uitgegeven, omdat de uiteindelijke realisaties van de projecten geleid hebben tot een lagere subsidievaststelling en een project is doorgeschoven naar 2007.

Praktijkscholing

Het verschil van € 3,1 mln. tussen de realisatie van € 1,9 mln. en de vastgestelde begroting 2006 van € 5,1 mln. is als volgt te verklaren. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van het door de ROC's verkochte aantal scholingsuren. Aangezien de ROC 's in 2005 minder scholingsuren hebben kunnen verkopen is de HVS subsidie overeenkomstig lager vastgesteld. Voorts waren er in 2006 geen middelen nodig voor nagekomen uitgaven in het kader de afwikkeling Stichting Centrum Vakopleiding. Beide ontwikkelingen hebben geleid tot onderuitputting van dit artikelonderdeel.

RWI/SVWW

Het verschil van € 5 mln. tussen de vastgestelde begroting van € 16,3 mln. en de realisatie van € 11,3 mln. wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere einddeclaraties; er is nl. nagenoeg geen bonus tot uitbetaling gekomen.

De bonus wordt niet uitbetaald als gedurende het project niet het van te voren beoogde aantal deelnemers is ingestroomd.

Re-integratie Wajong/WAO/WIA/WAZ

Begrotingsuitgaven

In 2006 is € 31,3 mln. besteed aan re-integratie Wajong. Dit is vrijwel gelijk aan de uitgaven in de vastgestelde begroting.

Premieuitgaven

De uitgaven aan re-integratie WAO/WIA/WAZ bedroegen in 2006 € 277 mln. Dit is een overschrijding met ca. € 69 mln. van het in de begroting opgenomen budget van € 208 mln. die wordt veroorzaakt door een toename in het gebruik van werknemersvoorzieningen als doventolken, een eenmalige wijziging in de betalingsystematiek van jobcoaches en

een langzamere afbouw van de Rea-uitkeringen. De besteding van de middelen worden voor re-integratie Wajong en re-integratie WOA/WIA/WAZ tezamen inhoudelijk toegelicht in tabel 23.3.

Tabel 23.3: Uitgaven re-integratie Wajong/WAO/WIA/WAZ (x €1 mln)				
	2003	2004	2005	2006
Werkgeversvoorzieningen	52	21	10	3
Werknemersvoorzieningen	69	69	84	105
Inkoop trajecten inclusief scholing	237	221	174	127
Extra re-integratie Wajong	–	5	5	3
Overig	217	177	120	70
Uitgaven re-integratie Wajong/WAO/WIA/WAZ	575	493	393	308

Bron: jaarverslag UWV (bewerking SZW).

Toelichting:

Ten behoeve van de re-integratie Wajong/WAO/WIA/WAZ is in 2006 € 308 mln. uitgegeven. Ten opzichte van 2005 is sprake van een afname van € 85 mln.

In de uitvoering is een toename van het gebruik van werknemersvoorzieningen gebleken. UWV noemt in dit verband een groot beroep op doven-tolken in de onderwijs sfeer. Daarnaast is sprake van eenmalige toename in verband met de wijziging van de betalingssystematiek van jobcoaches. De extra re-integratie Wajong is vooral aangewend om de re-integratie van Wajong-gerechtigden door middel van projecten en experimenten extra te bevorderen.

De uitgaven onder de post Overig vinden vooral plaats voor lopende gevallen no risk polis en de (afbouw van) de REA-uitkeringen.

Re-integratie WW

De middelen voor de re-integratie van WW-gerechtigden werden tot en met 2005 in het jaarverslag verantwoord in artikel 30 (Inkomensbescherming met activering). De re-integratiemiddelen worden vanaf de begroting 2007 in artikel 23 (Re-integratie) opgenomen. In 2006 is € 159 mln. uitgegeven aan re-integratie WW. Dat is een overschrijding met € 69 mln. van het in de begroting 2006 (in artikel 30) opgenomen budget van € 90 mln. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat het UWV de doelgroep voor re-integratie steeds beter weet te bereiken. Daarnaast zijn er meer individuele re-integratieovereenkomsten (IRO's) ingezet dan verwacht. De IRO is in vergelijking met een regulier traject een relatief duur instrument. Tenslotte is gebleken dat trajecten uit voorgaande jaren in 2006 tot meer uitgaven hebben geleid dan eerder werd verwacht.

Uitvoeringskosten re-integratie Wajong/WAO/WIA/WAZ/WW

Begrotingsuitgaven:

De overschrijding met € 3,6 mln. van de uitvoeringskosten re-integratie Wajong is veroorzaakt door een hoger dan verwachte Wajong-instroom in 2006.

Premie-uitgaven:

De uitvoeringskosten voor re-integratie WAO/WIA/WAZ zijn € 83,7 mln. hoger dan was begroot. De stijging heeft een aantal oorzaken. In 2006 is

een nieuwe methode gehanteerd voor de verdeling van de uitvoeringskosten over de fondsen. Bij het opstellen van de begroting 2006 was hier nog geen rekening mee gehouden. Daarnaast zijn de uitvoeringskosten voor de re-integratie die gefinancierd worden uit de WAO met ingang van 2006 ten laste gebracht van de REA.

De uitvoeringskosten re-integratie WW bedragen € 81 mln. De begrote uitvoeringskosten maken onderdeel uit van de uitvoeringskosten WW van artikel 30.

Ontvangsten

Het verschil van € 63,7 mln. tussen de realisatie van € 210 mln en de vastgestelde begroting van € 146,6 mln wordt veroorzaakt door ontvangsten als gevolg van afwikkeling van oudere jaren van de Wiw, ontvangsten vanuit gereserveerde middelen voor ESF 1994–1999 die voor de afwikkeling daarvan niet meer nodig zijn, terugontvangsten van het W-deel en van de afwikkeling Agenda voor de Toekomst.

Operationele doelstelling 1: Het voorkomen van uitval uit arbeid en het toeleiden naar reguliere arbeid van hen die dat niet op eigen kracht kunnen door het bieden van re-integratievoorzieningen.

Doelbereik

Het streven is om iedereen in het eerste werkloosheidsjaar sluitend te ondersteunen. Dit streven is nog niet gerealiseerd.

Instrumenten en activiteiten

De volgende instrumenten zijn ingezet:

Instrumenten gericht op:

Uitvoerders

- Flexibel re-integratiebudget WWB (gemeenten)
- Subsidie Agenda voor de Toekomst (gemeenten)
- Bijdrage aan UWV
- Bijdrage aan RWI
- Bijdrage aan Agentschap SZW
- Subsidie voor praktijkscholing (HVS)
- Subsidie cofinanciering EQUAL

Werkgevers/uitkeringsgerechtigden/nuggers/werknemers:

- Subsidie re-integratie WAJONG
- Subsidie i.h.k.v. stimuleringsregeling ID-banen
- Regeling Schoonmaakdiensten Particulieren (RSP)
- Premiekorting/Subsidie aan werkgevers t.b.v. gedeeltelijk arbeidsgeschikten
- Stimuleringsregeling Vacatureregeling door Werklozen en met Werkloosheid bedreigde werknemers (SVWW)

Indicatoren

Sluitende Aanpak

Het doel van de Sluitende Aanpak als onderdeel van het re-integratiebeleid is om door het aanbieden van begeleiding naar werk de uitstroom uit de werkloosheid te bevorderen vóórdát voor volwassenen de grens van 12 maanden en voor jongeren de grens van 6 maanden werkloosheid is bereikt. Indien de uitvoerders verwachten dat een werkloze niet op eigen kracht binnen 12 maanden respectievelijk 6 maanden uit de werkloosheid uitstroomt, gaat de uitvoerder in het kader van dit beleid met de werkloze een bemiddelingsgesprek aan of biedt een re-integratietraject aan.

25%-doelstelling

Het kabinet wil de uitstroom naar werk bevorderen van uitkeringsgerechtigden en werklozen die dat niet op eigen kracht kunnen. Het doel daarbij is dat in 2007 een kwart meer mensen werk vindt binnen 24 maanden na de start van een re-integratietraject dan in 2004. De resultaten van de

voorlopige tweemeting laten zien dat reeds in 2006 een stijging tot 46% bereikt is. De doelstelling voor 2007 lijkt ruimschoots gehaald te worden. In deze cijfers worden plaatsingen met behulp van het re-integratieinstrument loonkostensubsidie (vanaf 2004 invoering WWB) gezien als uitstroom naar regulier werk. Plaatsing op de «oude» vorm van gesubsidieerde arbeid (vóór de invoering van de WWB) telt niet als uitstroom naar regulier werk. Overigens is het percentage plaatsingen met behulp van een loonkostensubsidie ten opzichte van het totaal aantal plaatsingen na het volgen van een traject gering. Als de loonkostensubsidie niet wordt meegeteld met het totaalcijfer in 2004 en 2005 dan dalen de beide totaalcijfers slechts met 1 procentpunt tot 25 respectievelijk 37%. De doelstelling om in 2007 25% meer uitstroom – na het volgen van een traject – te realiseren, lijkt geen enkel probleem te zullen worden.

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Sluitende aanpak:				
– Hiaatpercentage Volwassenen (12 maanden)	–	–	Nb	0
– Hiaatpercentage Jongeren (6 maanden)	–	–	Nb	0
25% doelstelling:				
– Percentage uitstroom naar regulier werk binnen 24 maanden na start re-integratietraject Totaal (Jongeren en Volwassenen)	26%	38%	46%	–

Bronnen: Sluitende Aanpak: CBS cijferonderzoek sluitende aanpak; UWV Rapportage Sluitende Aanpak (bewerking SZW). Hiaatpercentage is inclusief de van de arbeidsplicht ontheven bijstandsgerechtigden en inclusief verwijzingen op vacatures door het CWI.

25%-doelstelling: CBS uitstroom naar werk, UWV uitstroom naar werk; SZW uitstroom naar werk (bewerking SZW).

Als gevolg van verschillen in definitie of methode zijn alle percentages opgebouwd uit niet vergelijkbare cijfers over het gemeentelijke en het UWV-domein.

Kengetallen

Indien in de begroting kengetallen zijn opgenomen worden deze ook in het jaarverslag opgenomen en de gerealiseerde ontwikkeling toe voor zover dit niet is meegenomen bij het doelbereik.

	2004	2005	2006
Kengetallen 25%-doelstelling			
– Percentage duurzame uitstroom naar regulier werk binnen 24 maanden na start re-integratietraject Totaal (Jongeren en Volwassenen)	19%	24%	Nb ¹
Kengetallen UWV snelle start re-integratietrajecten:			
Snelle start WW	25%	42%	Nb ²
Snelle start AG	83%	85%	72 ³
Kengetallen UWV Handhaving			
Percentage sancties op signalen onvoldoende inzet re-integratie AG	8%	29%	26%
Percentage sancties op signalen onvoldoende inzet re-integratie WW	14%	38%	28%

¹ Dit is thans nog niet beschikbaar.

² Dit kengetal kan niet meer geleverd worden, want de hieraan ten grondslag liggende gegevens worden niet meer geadmistreerd.

³ Voorlopig cijfer.

Bronnen:

25%-doelstelling: CBS Uitstroom naar werk; UWV uitstroom naar werk (bewerking SZW).

Exclusief niet-uitkeringsgerechtigden. Als gevolg van verschillen in definitie of methode zijn alle percentages opgebouwd uit niet vergelijkbare cijfers over het gemeentelijke en het UWV-domein. UWV: UWV jaarverslag.

Tabel 23.4 Trajecten, plaatsingen en uitgaven re-integratie

Jaar van instroom	Cohort gestarte trajecten (x 1 000)	Actuele stand realisatie plaatsingen (x 1 000)	middelen per jaar voor cohort gestarte trajecten (x €1 mln)				Totale middelen voor cohort gestarte trajecten (x €1 mln)
			2003	2004	2005	2006	
AG							
2003	42	13	61	62	26	5	154
2004	39	11	–	62	65	14	141
2005	33	7	–	–	47	48	95
2006	31	1	–	–	–	29	29
niet aan cohort-2003–2006 toegerekend			80	43	18	8	
Totaal middelen AG			141	167	156	104	
WW							
2003	29	10	27	34	15	2	78
2004	52	18	–	46	73	19	138
2005	47	14	–	–	65	70	135
2006	35	2	–	–	–	29	29
niet aan cohort-2003–2006 toegerekend			25	14	8	5	
Totaal middelen WW			52	94	161	125	
Gemeenten¹							
2003	105	24	290	297	217	164	968
2004	109	26	–	329	241	184	754
2005	98	20	–	–	303	298	601
2006	100	17	–	–	–	323	323
niet aan cohort-2003–2006 toegerekend			1 493	1 005	850	660	
Totaal flexibel re-integratiebudget			1 783	1 631	1 611	1 629	

¹ Door onvolledige beschikbaarheid van gegevens is aanvullend gebruik gemaakt van ramingen, die uiteraard met onzekerheden zijn omgeven. Financiële gegevens gemeenten zijn niet te splitsen naar uitkeringsgerechtigde en Nug/Anw-populatie.

Bron: CBS uitstroom naar werk; CBS statistiek re-integratie door gemeenten; SZW administratie (bewerking SZW).

Toelichting:

In Tabel 23.4 vindt een presentatie plaats van het aantal plaatsingen en de uitgaven per jaar (exclusief uitvoeringskosten) gerelateerd aan een cohort gestarte trajecten. Uit de tabel volgt dat in totaal door gemeenten € 968 mln. aan re-integratie is uitgegeven aan 105 000 trajecten die in 2003 zijn gestart. De optellingen in de uitgaven per jaar komen niet overeen met de respectievelijke uitgaven aan re-integratie, omdat de uitgaven aan trajecten die eerder zijn gestart dan 2003 hier niet worden gepresenteerd. Door onvolledige beschikbaarheid van gegevens is aanvullend gebruik gemaakt van ramingen, die uiteraard met onzekerheden zijn omgeven.

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Geen		2006	2007	
Effecten onderzoek ex post	Geen				
Overig evaluatieonderzoek	Evaluatie SUWI, waaronder evaluatie RWI		2006	2006	Kamerstukken II, 2005/2006, 26 448, nr. 290
	Evaluatie re-integratiemarkt		2006	2006	Kamerstukken II, 2006/2007, 28 719, nr. 41

24 SOCIALE WERKVOORZIENING

Het bevorderen van de arbeidsparticipatie van personen met lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen, die uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn.

Omschrijving	Het aanbieden van aangepaste arbeid aan personen uit de Wsw-doelgroep om hun arbeidsparticipatie te vergroten, welke tevens een bijdrage levert aan het behouden en bevorderen van hun arbeidsbekwaamheid.
Doelbereik	<p>Het bereiken van de algemene doelstelling in 2006 wordt aan de hand van onderstaande indicatoren weergegeven.</p> <p>De eerste indicator geeft het jaargemiddelde weer van het aantal personen in het Wsw-werknemersbestand als percentage van de totale doelgroep (werknemersbestand plus wachtlijst).</p> <p>De tweede indicator toont de realisatie van Wsw-plaatsen in relatie tot het aantal waarvoor subsidie is toegekend. Wsw-plaatsen worden uitgedrukt in standardeenheden (SE's). Een SE komt overeen met 1 fte van een Wsw-werknemer ingedeeld in de arbeidshandicapcategorie matig of licht. Voor 1 fte van iemand ingedeeld in de arbeidshandicapcategorie ernstig wordt 1.25 SE gerekend.</p> <p>De derde indicator drukt de doelmatigheid uit. Om de inzichtelijkheid te vergroten is de vormgeving van deze indicator ten opzichte van die in de begroting aangepast. De aangepaste indicator geeft het aantal Wsw-plaatsen aan (uitgedrukt in SE's), dat per miljoen euro aan toegekende subsidie is gerealiseerd. Omwille van de vergelijkbaarheid over de jaren is de indicator gecorrigeerd voor inflatie.</p> <p>Uit tabel 24.1 blijkt dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● het aantal Wsw-plaatsen waarvoor subsidie is verstrekt, volledig is gerealiseerd; ● de uitvoering niet doelmatiger is geworden; niet meer Wsw-plaatsen zijn gerealiseerd dan waarvoor subsidie is verstrekt; ● de wachtlijst is toegenomen. De algemene doelstelling wordt derhalve in mindere mate behaald. De groei van de wachtlijst wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de nieuwe instroom in de Wsw groter is dan de uitstroom.
Succesfactoren	<p>Behalen van deze doelstelling hangt af van het met behulp van subsidie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● aanbieden van aangepaste arbeid aan personen uit de doelgroep ● aangepaste arbeid te laten bijdragen aan het behouden en bevorderen van de arbeidsbekwaamheid van personen uit de doelgroep

Tael 24.1: Indicatoren Algemene Doelstelling				
	2004	2005	Streefwaarde 2006	Realisatie 2006
Aantal personen in Wsw-werknemersbestand in relatie tot de totale doelgroep (effectindicator)	88%	88%	89%	86% ¹
Realisatie van Wsw-plaatsen in SE in relatie tot het aantal waarvoor subsidie is toegekend (prestatie-indicator)	101%	101%	100%	100% ¹
Aantal Wsw-plaatsen in SE dat per miljoen euro subsidie is gerealiseerd (doelmatigheidsindicator)	40,8	41,1	40,9	40,9

Bronnen: Verslag Over De uitvoering, Voorlopige Volume Opgave, jaarlijkse toekenningen, SZW-administratie, Wsw-Monitor

¹ Voorlopig cijfer.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 24.2: Begrotingsuitgaven (x €1 000):							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Verschil 2006
Verplichtingen	2 143 715	2 247 824	2 213 486	2 227 419	2 300 849	2 445 229	- 144 380
Uitgaven	2 075 687	2 151 307	2 184 930	2 222 496	2 248 184	2 226 575	21 609
<i>Programmauitgaven</i>	<i>2 075 687</i>	<i>2 151 307</i>	<i>2 184 930</i>	<i>2 221 884</i>	<i>2 247 081</i>	<i>2 225 555</i>	<i>21 526</i>
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
Wet sociale werkvoorziening	2 075 687	2 151 307	2 184 930	2 221 884	2 224 981	2 207 255	17 726
Uitvoeringskosten indicatie door CWI	-	-	-	-	22 100	18 300	3 800
<i>Apparaatsuitgaven</i>							
Personeel	-	-	-	612	1 103	1 020	83
Materieel	-	-	-	585	1 025	963	62
	-	-	-	27	78	57	21
Ontvangsten	435 402	458 934	515 388	459 693	473 895	417 658	56 237

Toelichting:

Uitgaven Wsw

- In vergelijking met de stand van de ontwerpbegroting zijn de middelen voor de Wsw vanaf 2006 structureel met € 17 miljoen verhoogd als gevolg van de loonbijstelling.

Ontvangsten Wsw

- Terugontvangsten als gevolg van de vaststelling van de Wsw-subsidie over het subsidiejaar 2004 op de gronden «onderrealisatie Wsw-plaatsen» en «overschrijding van de geldigheidsduur van een (her)indicatiebesluit als gevolg van het te laat aanvragen van een herindicatie» (8 miljoen).
- Anticumulatiebaten: Voor Wsw-werknemers met recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering draagt UWV de vrijvallende uitkeringen af aan SZW (€ 465,3 miljoen). Naast de afdracht met betrekking tot 2006 (€ 437,8 miljoen) is in februari 2006 een extra ontvangst verkregen

naar aanleiding van de vaststelling anticumulatiebaten WAO/WAZ 2003 (€ 27,5 miljoen).

Operationele doelstelling 1: Het realiseren van aangepaste arbeid voor Wsw-geïndiceerden

Doelbereik	Door een oplopende wachtlijst en een oplopende wachtduur wordt in mindere mate voldaan aan de doelstelling om voor Wsw-geïndiceerden aangepaste arbeid te realiseren.
Instrumenten en activiteiten	<p>Instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Subsidie aan gemeenten/werkvoorzieningschappen voor het realiseren van Wsw-plaatsenWachtlijstaanpak conform motie Verburg c.s. (Kamerstukken II 2003/2004, 29 200 XV, nr. 46) ● Intercollegiale ruil <p>Activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Voeren van Bestuurlijk Overleg met VNG ● Toekennen van subsidie aan gemeenten/werkvoorzieningschappen ● Toezien op de uitvoering ● Vaststellen van de subsidie ● Toezien op de uitvoering van de indicatiestelling door CWI ● Bijeenkomsten modernisering Wsw, o.a. over verbetering van de sturing en regie door gemeenten/werkvoorzieningschappen
Indicatoren	De gemiddelde wachtduur is in 2006 toegenomen tot 13,5 maanden (zie indicatoren). De toename van de wachtduur wordt voornamelijk veroorzaakt door de groei van de wachtlijst.

Tabel 24.3: Prestatie-indicator Operationele Doelstelling 1				
	2004	2005	Streefwaarde 2006	Realisatie 2006
Gemiddelde wachtduur in maanden (prestatie-indicator)	10	11,6	12	13,5 ¹

Bronnen: Wsw-monitor, Research voor Beleid
¹ Voorlopig cijfer

Kengetallen

Tabel 24.4: Kengetallen Operationele Doelstelling 1			
	2004	2005	2006
Wachtlijst in personen (jaargemiddelde)	10 708	15 219	17 443 ¹
Werknemersbestand in personen (jaargemiddelde)	97 370	98 805	98 848 ¹
Totale doelgroep in personen (jaargemiddelde)	108 078	114 024	116 291 ¹
Werknemersbestand in SE (gemiddeld)	89 640	90 365	90 157 ¹
Toegekend aantal SE	89 042	89 817	89 817

Bronnen: Wsw-monitor, Verslag Over De Uitvoering, Voorlopige Volume Opgave, jaarlijkse toekenningen, SZW-administratie.
¹ Voorlopig cijfer

Operationele doelstelling 2: Het bevorderen van de arbeidsbekwaamheid van Wsw-werknemers

Doelbereik	Door een groeiend aantal detacheringen en begeleid werkenplekken wordt in grotere mate voldaan aan de doelstelling om aangepaste arbeid in een zo regulier mogelijke omgeving te realiseren. Dit komt de arbeidsbekwaamheid van Wsw-werknemers ten goede.
Instrumenten en activiteiten	<p>Instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Subsidie aan gemeenten/werkvoorzieningschappen voor Wsw-plaatsen <p>Activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Voeren van Bestuurlijk Overleg met VNG ● Toekennen van subsidie aan gemeenten/werkvoorzieningschappen ● Toezien op de uitvoering ● Vaststellen van de subsidie ● Toezien op de uitvoering van de indicatiestelling door CWI ● Bijeenkomsten modernisering Wsw
Indicatoren	23,1% van het aantal nieuwe plaatsingen vanaf de wachtlijst of vanuit een dienstbetrekking bestond uit een begeleidwerken plaats. Hiermee wordt de trend van 2005 voortgezet. Van het totale werknemersbestand bestaat 18,5% ¹ uit detacheringen. De toename wordt mogelijk veroorzaakt door de voorbereiding op de modernisering van de Wsw.

Tabel 24.5: Prestatie-indicator Operationele Doelstelling 2

	2004	2005	Streefwaarde 2006	Realisatie 2006
Aantal nieuwe plaatsingen in begeleid werken t.o.v. totaal aantal nieuwe plaatsingen (prestatie-indicator)	10%	14%	25%	23,1% ¹

¹ Voorlopig cijfer

Bronnen: WSW-monitor, Research voor Beleid.

Kengetallen

Tabel 24.6: Kengetallen Operationele Doelstelling 2

	2004	2005	2006
Instream in begeleid werken	695	800	1 284 ¹
Eindstand begeleid werkers	1 575	2 000	2 841 ¹
Eindstand gedetacheerden	14 475	15 000	18 274 ¹

Bronnen: Wsw-monitor, Research voor Beleid.

¹ Voorlopig cijfer

¹ Voorlopig cijfer.

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	geen				
Effecten onderzoek ex post	geen				
Overig evaluatieonderzoek	Oorzaken van regionale kostenverschillen bij de uitvoering van de Wsw Resultaten eerste jaar indicatiestelling Wsw door CWI	OD1	Mei 2006	2007	
		AD	Februari 2006	2006	Kamerstukken II 2006/2007, 29 817, nr. 27

25 ARBEID EN ZORG

Bevorderen dat werknemers arbeid en zorg kunnen combineren.

Omschrijving	Om werknemers die arbeid en zorg willen combineren te faciliteren.
Doelbereik	<ul style="list-style-type: none"> ● Het streven is dat in 2009 ten opzichte van 2005 de effectindicator met 25% is verlaagd tot 16%. Het cijfer voor 2005 (21%) komt uit de CBS-monitor arbeid en zorg 2005; dit betreft een nulmeting. De monitor is tweejaarlijks en vormt onderdeel van de Enquête Beroepsbevolking (EBB). Het volgende cijfer, over 2007, komt derhalve in 2008.
Succesfactoren	<ul style="list-style-type: none"> ● Het bereiken van de doelstelling «bevorderen dat werknemers arbeid en zorg kunnen combineren» is mede afhankelijk van de toepassing van de Wet arbeid en zorg door de werkgevers, de mate waarin in CAO's bovenwettelijke dan wel afwijkende afspraken gemaakt zijn over verlofregelingen en de levensloopregeling, en het gebruik van kinderopvang. ● Uit onderzoek over 2004 bleek dat van de onderzochte CAO's 24% een of meerdere van de Wet arbeid en zorg afwijkende regelingen bevatte waarin minder werd geboden dan in de wet. Daarnaast kende 28% van de CAO's een of meer bovenwettelijke regelingen, waarin meer geboden werd dan in de wet. In 25% van de CAO's werden zowel bovenwettelijke als afwijkende regelingen aangetroffen. ● Uit de Najaarsrapportage cao-afspraken 2006 blijkt dat er in 81 van de 123 onderzochte CAO's afspraken zijn gemaakt over een werkgeversbijdrage levensloop. Banken en verzekeraars en dochters van pensioenfondsen bieden een brede diversiteit aan levensloopp producten aan. Zij hebben hun levensloopp producten actief gepromoot. ● Kinderopvang is in 2006 toegankelijker geworden vergeleken met 2005 door een structurele intensivering van € 130 miljoen ten behoeve van met name de midden- en hogere inkomens. ● Voor wat betreft de vrijwillige werkgeversbijdragen aan de kinderopvang was het het streefcijfer dat in 2008 90% van de werkgevers een toereikende werkgeversbijdrage zou geven. In 2006 was dit percentage 60, zodat toen duidelijk was dat het streefcijfer niet zou worden gehaald. Besloten is toen een verplichte werkgeversbijdrage in te voeren. De wetswijziging met betrekking tot de verplichte werkgeversbijdrage is op 1 januari 2007 in werking getreden (Stb. 2006, 682). ● De kwaliteit van kinderopvang heeft een impuls gekregen met diverse projecten gericht op kwaliteitsverbetering op grond van de Subsidie-regeling kinderopvang 2006 en door een gezamenlijk project kwaliteit-simpuls van BOinK, Branchevereniging en de MOgroep. Het toezicht op kwaliteit en de handhaving hiervan worden verder versterkt en geüniformeerd met behulp van twee projecten bij GGD Nederland en de VNG. Naar aanleiding van onderzoek door IWI van de stand van zaken eerstelijns toezicht in 2005 is er een quick scan uitgevoerd naar de stand van zaken in 2006.
Indicatoren	Het aandeel werknemers (m/v) dat arbeid en zorg wil combineren maar dat feitelijk (nog) niet doet, op het totaal aantal werknemers (m/v) dat wil combineren (effectindicator)

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2009
Discrepancie tussen feitelijke en gewenste mate van combineren arbeid en zorg	-	21%	-	16% (- 25% tov 2005)

Bronnen: CBS, EBB Module – arbeid en zorg.

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 25.1: Begrotingsuitgaven artikel 25 (x €1 000):							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Verschil 2006
Verplichtingen	219 127	174 589	298 084	676 681	937 955	922 985	14 970
Uitgaven	210 782	218 058	299 799	681 670	938 946	922 985	15 961
<i>Programmauitgaven</i>	<i>210 782</i>	<i>218 058</i>	<i>299 799</i>	<i>680 250</i>	<i>937 076</i>	<i>921 026</i>	<i>16 050</i>
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
Rijksbijdrage loopbaanonderbreking	238	373	375	126	-	-	-
Voorlichting	-	-	-	-	437	-	437
<i>Operationele doelstelling 2</i>							
KOA-regeling	57 604	57 944	59 131	4 908	5 525	-	5 525
Kinderopvang	152 691	157 463	238 049	673 292	929 875	919 786	10 089
Primair proces	-	1 160	977	257	73	533	- 460
Voorlichting	-	455	832	1 177	718	201	517
Onderzoek	249	663	435	490	448	506	- 58
<i>Apparaatsuitgaven</i>							
Personeel	-	-	-	1 420	1 870	1 959	- 89
Materieel	-	-	-	1 369	1 755	1 757	- 2
	-	-	-	51	115	202	- 87
Ontvangsten	4	2	10 089	43 322	71 158	5 000	66 158

Tabel 25.2: Budgettaire gevolgen van beleid: uitsplitsing van de kinderopvanguitgaven (x € 1 000)			
	Realisatie 2006	Vastgestelde Begroting 2006	Verschil
Wet kinderopvang	921 060	911 319	9 741
Subsidies kinderopvang	7 012	8 467	- 1 455
RKB	1 803	0	1 803
Totaal	929 875	919 786	10 089

Bij de Wet kinderopvang is de realisatie bijna € 10 mln hoger dan de raming. Dit is het saldo van enkele neerwaartse (uitstel van de invoering van de Wet inburgering -/- € 33 mln, overboeking van middelen voor tussenschoolse opvang naar OC&W -/- € 30 mln en een intertemporele verschuiving van middelen voor de motie Van Aartsen/Bos -/- € 35 mln) en opwaartse factoren (o.a. achterblijvende werkgeversbijdragen en prijs-

niveau voor in totaal € 55 mln, en de intensivering 2007 en invoering verplichte werkgeversbijdrage vanaf 2007 van in totaal € 53 mln).

De onderuitputting op de subsidies kinderopvang is het gevolg van lagere kosten voor enige projecten dan verwacht en enkele projecten die zijn doorgeschoven naar 2007.

De uitgaven bij de afgesloten kinderopvangregelingen KOA en RKB van ruim € 5,5 mln resp. € 1,8 mln houden verband met de afwikkeling van verplichtingen van deze regelingen t/m het jaar 2004. Hiervoor was bij Voorjaarsnota 2006 een bedrag van € 5 mln resp. € 1,3 mln begroot.

De ontvangsten kinderopvang zijn aanzienlijk hoger uitgevallen dan geraamd doordat de afwikkeling van de afgesloten kinderopvangregelingen aanzienlijk hogere terugontvangsten kenden dan verwacht (KOA € 12,6 mln, RUK € 17,7 mln) en doordat op de Wet kinderopvang € 38 mln aan terugontvangsten zijn geboekt waarmee bij de begrotingsraming geen rekening is gehouden.

Tabel 25.3: Premiegefinancierde uitgaven artikel 25 (x €1 000)							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Totaal uitgaven	-	-	878 000	817 760	800 000	905 215	- 105 215
<i>Programmauitgaven</i>	-	-	<i>878 000</i>	<i>817 760</i>	<i>800 000</i>	<i>905 215</i>	<i>- 105 215</i>
Operationele doelstelling 1							
Zwangerschaps- en bevallingsverlof uitkeringslasten	-	-	855 000	795 760	788 000	872 350	- 84 350
Zwangerschaps- en bevallingsverlof uitvoeringskosten	-	-	23 000	22 000	12 000	20 079	8 079
Nominaal	-	-	-	0	0	12 786	- 12 786

Toelichting:

De lagere uitgaven voor de WAZO worden verklaard doordat de realisaties voor het volume en de gemiddelde daguitkering lager uitvallen dan geraamd.

Tabel 25.4: Fiscale uitgaven artikel 25 (x €1 000)							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
Afdrachtkorting ouderschapsverlof	34 000	42000	46 000	51 000	52 000	33 000	19 000
Levensloopregeling	-	-	-	-	-	760 000	-
w.v. spaarfaciliteit	-	-	-	-	-	690 000	-
w.v. ouderschapsverlofkorting	-	-	-	-	-	70 000	-
<i>Operationele doelstelling 2</i>							
Afdrachtvermindering kinderopvang	137 000	162000	234 000	-	-	-	-
Aftrekpost uitgaven voor kinderopvang	135 000	123 000	152000	-	-	-	-

Bron: Belastingdienst

Toelichting:

Voor de spaarfaciliteit is geen realisatie beschikbaar omdat de kosten van de spaarfaciliteit onder de primaire heffingsstructuur vallen en derhalve niet afzonderlijk worden onderscheiden in de belastingraming. Realisaties voor de ouderschapsverlofkorting komen eind 2007 beschikbaar na verwerking van de aangiften 2006.

Operationele doelstelling 1: Zorgdragen voor een adequaat stelsel van verlofarrangementen

Doelbereik

- Het streven is dat in 2009 ten opzichte van 2005 de effectindicator met 25% is verlaagd tot 34%. Het cijfer voor 2005 (45%) komt uit de CBS-monitor arbeid en zorg 2005; dit betreft een nulmeting. De monitor is tweejaarlijks en vormt onderdeel van de Enquête Beroepsbevolking (EBB). Het volgende cijfer, over 2007, komt derhalve in 2008.

Instrumenten en activiteiten

- Wet arbeid en zorg: In 2006 is over de verlofregelingen uit de Wet arbeid en zorg voorlichting gegeven via de websites van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en via de site van «Toptijd». Daarnaast was er sprake van een vrij publiciteitstraject gericht op (allochtone) werknemers en werkgevers (via huis-aan-huis-bladen).
- Levensloopregeling: Voorlichten over de levensloopregeling, waaronder ook het gebruik van de ouderschapsverlofkorting.

Indicatoren

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2009
Het aandeel werknemers (m/v) dat behoefte heeft aan verlof, maar dit (nog) niet gebruikt, op het totaal aantal werknemers (m/v) met behoefte aan verlof (effectindicator)	–	45%	–	34% (– 25% tov 2005)

Bronnen: CBS, EBB- Module Arbeid en Zorg

Kengetallen

Realisatiegegevens voor ouderschapsverlof over het jaar 2006 komen medio 2007 beschikbaar. Voor de regeling financiering loopbaanonderbreking zijn geen gegevens voor het jaar 2006 opgenomen omdat deze regeling per 2006 is beëindigd. Realisatiegegevens voor het aantal ontvangers van de ouderschapsverlofkorting over het jaar 2006 komen eind 2007 beschikbaar.

	2004	2005	2006
Zwangerschaps- en Bevallingsverlofuitkering			
Aantal toekenningen werknemers (*1000)	131	116	–
Aantal toekenningen zelfstandigen (*1000)	5	1	0
Adoptieverlofuitkering			
Aantal werknemers met uitkering (*1000)	1,5	1,3	1,4
Ouderschapsverlof			
Aantal werknemers met (betaald en onbetaald) ouderschapsverlof (*1000)	71	80	–
Uitkeringen financiering loopbaanonderbreking			
Aantal gebruikers (*1000)	0,2	0,0	–
Uitkeringslasten (* € 1000)	220	38	–

	2004	2005	2006
Levensloopregeling			
totaal aantal deelnemers aan de spaarfaciliteit (*1000)	–	–	344
totaal aantal ontvangers van de ouderschapsverlofkorting (*1000)	–	–	–

Bronnen: UWV, Jaarverslag 2006; CBS, EBB module – arbeid en zorg; CBS, EBB module – levensloop; CBS, Statline.

Operationele doelstelling 2: Zorgdragen voor een stelsel van toegankelijke en verantwoorde kinderopvang

Doelbereik

De prestatieindicatoren zijn geformuleerd voor 2008. Omdat het aantal werknemers met een volwaardige werkgeversbijdrage is achtergebleven bij de doelstelling is besloten tot invoering van een verplichte werkgeversbijdrage in 2007; de prestatieindicator hier is vervallen vanaf 2007. Het aantal huishoudens met formele kinderopvang in 2005 is gelijk of hoger dan in 2004.

Instrumenten en activiteiten

- Instrumenten en activiteiten uit de begroting 2006
Uitstel van de invoering van de Wet Inburgering van 2006 naar 1 januari 2007. De reikwijdte van de Wet kinderopvang zou met de invoering van de Wet Inburgering zijn uitgebreid, zodat vanaf dat moment ook oudkomers (naast alleen de nieuwkomers) kinderopvangtoeslag zouden krijgen. Doordat de Wet Inburgering pas per 1 januari 2007 in werking is getreden (Stb. 2006, 625), is de reikwijdte van de Wet kinderopvang op dit onderdeel dus niet in 2006 vergroot, maar pas vanaf 1 januari 2007.
- In het kader van de Subsidieregeling kinderopvang 2006 (Stcrt. 2007, 22) is aan 32 projecten subsidie verleend voor een bedrag van in totaal € 6 miljoen. In het kader van de intensivering 2006 is het budget verhoogd. De belangrijkste thema's voor 2006 waren de bevordering van de kwaliteit van de kinderopvang (11 projecten) en de bevordering van samenwerking van kinderopvangvoorzieningen met andere jeugdvoorzieningen (10 projecten).
- Op 1 januari 2007 is de Verzamelwet arbeidsverhoudingen en arbeidsmarkt (Stb. 2006, 647) in werking getreden die voor grensarbeiders met terugwerkende kracht tot 1 januari 2005 de afspraken op kinderopvangtoeslag regelt en een wettelijke grondslag geeft voor een vereenvoudiging van de aanvraagprocedure.
- In 2006 is uitgebreide voorlichting gegeven over de Wet kinderopvang, onder andere via brochures, vlugschriften, tijdschriften en websites en via radio, televisie.
- Het Jaarverslag 2005 Wet kinderopvang is aan de Eerste en Tweede Kamer aangeboden (Kamerstukken II 2006/2007, 28 447, nr. 137)
- Motie-Van Aartsen/Bos. De wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 in verband met buitenschoolse opvang is op 7 november 2006 door de Eerste Kamer aangenomen (Stb. 2006, 590).

Aanvulling op in begroting genoemde instrumenten/activiteiten:

- Intensivering van de kinderopvangtoeslagen met € 130 mln in 2006 ten behoeve van met name de midden- en hogere inkomens (Stb. 2005, 627).

- Vanaf 2007 is er een verdere intensivering met € 125 mln voor het eerste kind. Als gevolg van de voorschotsystematiek van de AWIR wordt de toeslag voor januari 2007 in december 2006 uitbetaald. (Stb. 2006, 716)
- Op grond van een onderzoek waaruit bleek dat de mate waarin werkgevers een toereikende bijdrage geven in de kosten van kinderopvang achterbleef bij de doelstelling, is een wetsvoorstel ingediend tot invoering van een verplichte werkgeversbijdrage. Vanaf 1 januari 2007 zijn werkende ouders verzekerd van een inkomensonafhankelijke bijdrage in de eerste 1/3e van de kosten van kinderopvang (Stb. 2006, 682).

Indicatoren

Het aandeel werknemers met een werkgeversbijdrage was in 2006 64,7%. Dit is lager dan de realisaties over 2004 en 2005, omdat in deze laatste niet was verdisconteerd of deze bijdrage ook volwaardig was (beschikbaar voor alle vormen van kinderopvang voor kinderen tot en met de basisschoolleeftijd en een vergoeding van ten minste 1/6e van de kosten van kinderopvang).

De metingen van het aantal huishoudens dat gebruik maakt van formele kinderopvang zijn voor 2004 en 2005 als gevolg van verschillende meetmethoden lastig vergelijkbaar. De gegevens over 2004 zijn schattingen afkomstig uit een steekproefonderzoek naar het feitelijke gebruik van kinderopvang, terwijl de gegevens voor 2005 realisatiecijfers zijn, afkomstig uit de administratie van de Belastingdienst en betrekking hebben op het ontvangen van een kinderopvangtoeslag. In het laatste gegeven zijn daardoor onder andere niet de huishoudens opgenomen die vanwege de hoogte van hun inkomen geen kinderopvangtoeslag ontvangen (naar schatting ruim 10 000 huishoudens) en om huishoudens met kinderopvang op sociaal-medische indicatie die hun tegemoetkoming geheel van de gemeente ontvangen (naar schatting circa 6000 tot 7000 huishoudens). Realisaties voor 2006 kunnen pas eind 2007 worden geleverd na verwerking van de fiscale aangiften over 2006.

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Percentage werknemers met een werkgeversbijdrage (effectindicator)	66,1	69,1	64,7	–
Het aantal huishoudens dat gebruik maakt van formele kinderopvang (effectindicator)	227 000	252000	–	–
Het aandeel huishoudens met een inkomen tot € 45 000 binnen het aantal huishoudens met formele kinderopvang (effectindicator)	111 000	105 000	–	–

Bronnen: SZW-administratie; RvB, onderzoek werkgeversbijdragen kinderopvang; Belastingdienst/Toeslagen, bewerking SZW.

Kengetallen

Gegevens over het aantal kinderopvangplaatsen worden met het van kracht worden van de wet kinderopvang niet meer verzameld.

	2004	2005	2006
<i>Soort opvang (aantal plaatsen * 1000)</i>			
Hele dagopvang	124	–	–
Buitenschoolse opvang	74	–	–
Gastouderopvang	8	–	–
Totaal	207	–	–

¹ Bron: RvB, onderzoek «Het aanbod van Kinderopvang».

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Arbeid en Zorg	AD	2005	2006	Kamerstukken II, 2006/2007, 30 800, nr. 3
Effecten onderzoek ex post					
Overig evaluatieonderzoek	Evaluatie RKB	OD	2005	Februari 2006	Kamerstukken II, 2005/2006, 28 447, nr. 127
	Gevolgen Wet kinderopvang voor gebruikers	OD2	2004	Februari 2006	Kamerstukken II, 2005/2006, 28 447, nr. 128
	Meting kinderopvang werkgeversbijdrage 2006	OD2	2006	Juni 2006	Kamerstukken II, 2005/2006, 28 447, nr. 131
	Evaluatie doelgroepen-systematiek	OD2	2006	Juli 2006	Kamerstukken II, 2005/2006, 28 447, nr. 133
	Verslag van de werking van de Wet kinderopvang over het jaar 2005	OD2	2006	September 2006	Kamerstukken II, 2005/2006, 28 447, nr. 137

26 OVERLEGSTRUCTUREN, COLLECTIEVE ARBEIDSVORWAARDENVORMING EN MEDEZEGGENSCHAP

Het bevorderen van stabiele en evenwichtige arbeidsverhoudingen.

Omschrijving	Om een bijdrage te leveren aan evenwichtige arbeidsverhoudingen via zelfregulering door sociale partners op hun domein en via afstemming en coördinatie van overheidsbeleid en het beleid van sociale partners op sociaal en sociaal-economisch terrein.
Doelbereik	De algemene doelstelling is in 2006 behaald.
Succesfactoren	Sociale partners hebben in 2006, net als in voorafgaande jaren, veel belang gehecht aan collectieve arbeidsvoorwaardenvorming en aan medezeggenschap.

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 26.1: Begrotingsuitgaven artikel 26 (x €1 000):							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	–	–	292	3 644	3 530	4 131	– 601
Uitgaven	–	–	292	3 633	3 477	4 177	– 700
<i>Programmauitgaven</i>	–	–	292	288	242	699	– 457
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
Voorlichting (WMW)	–	–	353	– 353	–	–	–
Subsidies	–	–	292	288	242	346	– 104
<i>Apparaatsuitgaven</i>	–	–	–	3 345	3 235	3 478	– 243
Personeel	–	–	–	3 238	3 128	3 254	– 126
Materieel	–	–	–	107	107	224	– 117
Ontvangsten	–	–	–	–	–	–	–

Toelichting:

Het voor de voorlichting WMW begrote bedrag is niet besteed i.v.m. intrekking van de WMW.

Operationele doelstelling 1: Het bevorderen van zelfregulering door sociale partners

Doelbereik In 2006 heeft zelfregulering door sociale partners plaatsgevonden.

Instrumenten en activiteiten

Publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (PBO)

Op 23 mei 2006 heeft het kabinet de Tweede Kamer het kabinetstandpunt Toekomst PBO aangeboden. Het kabinetstandpunt is erop gericht het huidige PBO-stelsel verder te moderniseren en te democratiseren onder andere door het opstellen van een Code goed bestuur voor de schappen en door een aantal wetswijzigingen aan te brengen in de huidige Wet op de bedrijfsorganisatie. Op 7 september 2006 en op 26 september 2006 is

over dit standpunt met de TK overleg gevoerd. Het kabinetstandpunt wordt uitgewerkt in een wetsvoorstel tot wijziging van de Wbo, die gepland staat voor 2007.

Medezeggenschap

- Bij intrekking van het wetsvoorstel Wet medezeggenschap werknemers heeft het kabinet toegezegd de Tweede Kamer in de loop van 2006 een discussienota aan te bieden over een toekomstbestendig medezeggenschapsstelsel. Om aan deze toezegging tegemoet te komen is een onderzoek uitgevoerd. Het rapport, «Vier scenario's voor de toekomst van de medezeggenschap», is op 19 september aan de Tweede Kamer toegezonden (Kamerstukken II 2004/2005, 29 818 en 29 945, nr. 29).
- In het eerste kwartaal van 2006 is het ambassadeursnetwerk ORakel van start gegaan. Het ambassadeursnetwerk bestaat uit tien bestuurders die collega-bestuurders uit verschillende ondernemingen desgewenst van advies voorzien over de omgang met de ondernemingsraad. Het project wordt in 2007 afgesloten met een conferentie.
- Op 1 september 2006 is de wet-Harrewijn in werking getreden. SZW heeft alle bestuurders en alle voorzitters van ondernemingsraden van ondernemingen met meer dan 100 werknemers hierover geïnformeerd.
- Het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet rol werknemers bij de Europese vennootschap in verband met de uitvoering van richtlijn nr. 2003/72/EG van de Raad van de Europese Unie van 22 juli 2003 tot aanvulling van het Statuut van een Europese Coöperatieve vennootschap met betrekking tot de rol van de werknemers wetsvoorstel is op 18 augustus 2006 in werking getreden. Hiermee is richtlijn 2003/72/EG tijdig geïmplementeerd.

CAO en AVV

- In 2006 is uitvoering gegeven aan de wijziging van het dispensatiebeleid. In maart is daartoe een voorstel voorgelegd aan de Stichting van de Arbeid (Niet-dossierstuk 2005–2006, szw0600222, Tweede Kamer). De regels voor dispensatie van avv zijn gewijzigd bij besluiten van 20 november 2006. Het nieuwe dispensatiebeleid treedt vanaf 1 januari 2007 in werking en wordt in 2009 geëvalueerd. Met deze wijziging zijn heldere regels neergelegd voor de aanvraag van dispensatie van avv en de te volgen procedure.

Kengetallen

- De kengetallen geven informatie over de mate van het gebruik van het aangeboden instrumentarium door sociale partners;
- De – tijdelijk – afgenomen aantallen aangemelde CAO's en CAO-werknemers hangen samen met de noodzaak van verwerking van ingrijpende nieuwe wetgeving (o.a. vut/prepensioen/levensloop, nieuw zorgverzekeringsstelsel, WIA, kinderopvang, loondoorbetaling bij ziekte) in nieuwe CAO-afspraken;
- Meting van de naleving medezeggenschap vindt om de drie jaar plaats.

	2004	2005	2006
Collectieve arbeidsvoorwaardenvorming			
Aantal aangemelde bedrijfstak-CAO's	195	176	140
Aantal direct gebonden werknemers	4 650 000	4 856 000	3 867 000
Aantal door AVV gebonden werknemers	686 000	662 500	433 000

	2004	2005	2006
Aantal aangemelde ondernemings-CAO's	564	572	398
Aantal gebonden werknemers	716 000	648 000	514 500
Totaal aantal aangemelde CAO's	759	748	538
Totaal aantal werknemers onder CAO's	6 052 000	6 166 000	4 814 000
Naleving medezeggenschap			
Percentage OR-plichtige ondernemingen met OR	–	76	–

Bronnen: Cao-gegevens: SZW Najaarsrapportage CAO-afspraken 2006 (Kamerstukken II, 2006/2007, 30 800 XV, nr. 61) en eerdere jaren. Vanwege een correctie wijken enkele deeltcijfers af van de gegevens in de begroting 2006. Door afronding kan de totaalstelling afwijken van de som van onderliggende gegevens.

OR-cijfers: Research voor Beleid Onderzoek naleving WOR 2005 (Kamerstukken II, 2005/2006, 27 610, nr. 4).

Operationele doelstelling 2: Afstemmen en onderling coördineren van overheidsbeleid en het beleid van sociale partners.

Doelbereik

Afstemming en onderlinge coördinatie van overheidsbeleid en het beleid van sociale partners heeft in 2006 plaatsgevonden.

Instrumenten en activiteiten

- Ook in 2006 hebben kabinet en sociale partners vele contacten gehad over de hoofdlijnen van beleid.
- In het Voorjaarsoverleg op 9 maart 2006 (Kamerstukken II, 2005/2006, 30 300 XV, nr. 95) is uitgebreid stilgestaan bij met name:
  - het concept-kabinetsstandpunt ten behoeve van de Europese Voorjaarsstop, in het bijzonder de voortgang van de vernieuwde Lissabonstrategie;
  - de koopkrachtontwikkeling in 2006. Als uitvloeisel van de afspraken uit het Voorjaarsoverleg heeft hierover nog herhaaldelijk technisch overleg plaatsgevonden met de Stichting van de Arbeid en ouderenvonden.
- Op 13 december is door kabinet en Stichting van de Arbeid teruggeblikt op de afspraken die zijn gemaakt op de zogenoemde Werktop d.d. 1 december 2005. Geconstateerd is dat de in de Werktop gemaakte afspraken zijn nagekomen. Er is onder andere veel in gang gezet en versneld op het terrein van scholing en praktijkleren (Kamerstukken II, 2006/2007, 29 544, nr. 85).

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Geen				
Effecten onderzoek ex post	Geen				
Overig evaluatieonderzoek	Geen				

27 REGULERING VAN INDIVIDUELE ARBEIDSRELATIES

Bescherming van werknemers binnen een arbeidsrelatie onder waarborging van voldoende flexibiliteit voor de werkgever.

Omschrijving	Om werknemers een basisniveau van bescherming te bieden dat in overeenstemming is met de maatschappelijke ontwikkelingen en voldoende ruimte biedt voor eigen verantwoordelijkheid van sociale partners.
Doelbereik	In 2006 zijn diverse wetten en regelgeving opgesteld en ingevoerd. Daarnaast zijn beleidsplannen en onderzoeken aan de Tweede Kamer gestuurd. Dit heeft bijgedragen aan het zorgdragen voor de ontwikkeling en het onderhoud van het beleid en de regelgeving op het gebied van gelijke behandeling bij de arbeid, arbeidsrecht en arbeids- en rusttijden en voor het bevorderen van de naleving hiervan.
Succesfactoren	Behalen van deze doelstelling hangt onder meer af van de mate waarin sociale partners hun eigen verantwoordelijkheid nemen voor zelfregulering. Door wetgeving en regelgeving te beperken tot hoofdlijnen en in overleg met sociale partners op te stellen en ook eigen verantwoordelijkheid te stimuleren wordt draagvlak voor deze nieuwe wet- en regelgeving gewaarborgd. Daar waar eigen verantwoordelijkheid niet adequaat wordt opgepakt of onvoldoende recht doet aan de doelstelling worden handhaving-instrumenten om de naleving te bevorderen dan wel af te dwingen ingevoerd, zoals bij de Arbeidstijdenwet en binnenkort bij de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag.

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 27.1: Begrotingsuitgaven artikel 27 (x €1 000):							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	–	–	–	2 731	2 897	2 629	268
Uitgaven	–	–	–	2 623	2 931	2 629	302
<i>Programmauitgaven</i>	–	–	–	430	724	438	286
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
Subsidies	–	–	–	430	724	438	286
<i>Apparaatsuitgaven</i>	–	–	–	2 193	2 207	2 191	16
Personeel	–	–	–	2 066	2 012	1 968	44
Materieel	–	–	–	127	195	223	– 28
Ontvangsten	–	–	–	31	692	1 800	– 1 108

Toelichting

De programmauitgaven voor 2006 zijn hoger dan begroot door een subsidie voor het Europees Jaar van de gelijke kansen voor iedereen (2007). Bij 1e suppletore begroting is hiervoor een bedrag toegevoegd. Het begrote bedrag betrof uitsluitend de jaarlijkse subsidie aan het Expertisecentrum LEEFtijd.

Operationele doelstelling 1: Bevordering van gelijke kansen op (toegang tot) de arbeidsmarkt door bescherming te bieden tegen ongelijke behandeling bij arbeid en beroep

Doelbereik	<ul style="list-style-type: none"> ● De ongecorrigeerde beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen in het bedrijfsleven zijn licht gedaald van 23% in 2000 en 22% in 2002, naar 21% in 2004. Het gecorrigeerde beloningsverschil is gelijk gebleven op 7%. ● Mede door de inwerkingtreding van de Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd in 2004 is het aantal klachten bij de Commissie gelijke behandeling over de grond leeftijd sterk gestegen.
Instrumenten en activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> ● De herziene Tweede richtlijn (gelijke behandeling m/v) is geïmplementeerd in de Wgb m/v. Het wetsvoorstel ter implementatie is in november 2006 in werking getreden. ● De door de Minister van SZW ingestelde werkgroep «Gelijke beloning, dat werkt» heeft activiteiten verricht gericht op het tegengaan van ongelijke beloning in strijd met de wet. De zesde voortgangsbrief gelijke beloning is aan de Tweede Kamer gezonden (Kamerstukken II, 2006/2007, 27 099, nr. 16). ● De evaluatie van de Wet op de medische keuringen is eind 2006 afgerond en wordt naar verwachting in het voorjaar van 2007 aan de Tweede Kamer aangeboden. ● Tijdens de werktop tussen kabinet en sociale partners op 1 december 2005 is onder andere afgesproken dat de Stichting van de Arbeid een aanbeveling zal opstellen ten behoeve van CAO-partijen en bedrijven over het in bedrijven te voeren minderhedenbeleid en tot het tegengaan van discriminatie. Deze afspraak is uitgevoerd. Op 20 januari 2006 heeft de Stichting de aanbeveling «Samen werken op de vloer» tot stand gebracht. Tevens heeft de Stichting haar verklaring «gelijke behandeling op de arbeidsmarkt» op 20 januari 2006 geactualiseerd. ● Als vervolg op de werktop in december 2005 wordt in overleg met onder andere sociale partners en Commissie gelijke behandeling een landelijke discriminatiemonitor arbeidsmarkt (gericht op de gronden ras, nationaliteit en godsdienst) tot stand gebracht. Deze is 15 december 2006 van start gegaan. ● In opdracht van SZW heeft het Expertisecentrum Leeftijd activiteiten verricht gericht op het tegengaan van ongerechtvaardigd leeftijds onderscheid, waaronder het uitvoeren van het project Vacatures voor alle leeftijden (VAL 2).
Indicatoren	<p>Onderzoek naar beloningsverschillen vindt elke twee jaar plaats. Het laatste jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn is 2004. De rapportage over 2006 vindt naar verwachting plaats eind 2008. De presentatie in de tabel wijkt af van eerdere publicaties, de streefwaarden voor 2006 zijn daarop aangepast.</p>

	2002	2004	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Gecorrigeerde beloningsverschillen				
Verschil man-vrouw bedrijfsleven (effectindicator)	7%	7%	–	6%
Verschil man-vrouw overheid (effectindicator)	4%	4%	–	3,5%
Ongecorrigeerde beloningsverschillen				
Verschil man-vrouw bedrijfsleven (effectindicator)	22%	21%	–	20%
Verschil man-vrouw overheid (effectindicator)	14%	14%	–	13%

Bronnen: SZW, de Arbeidsmarktpositie van werknemers

Kengetallen

	2004	2005	2006
Commissie gelijke behandeling			
Aantal oordelen op terrein van de arbeid	204	194	228
– geslacht	37%	22%	18%
– leeftijd	9%	38%	42%
– handicap	8%	12%	8%
– overig	46%	28%	32%
Totaal	100%	100%	100%
Commissie klachtenbehandeling aanstellings- keuringen			
Klachten	17	16	19
Vragen	139	143	158
Totaal	156	159	177

Bronnen: jaarverslag 2004, jaarverslag 2005 en gegevens uit voorlopig jaarverslag 2006 van Commissie gelijke behandeling; jaarverslag 2004, jaarverslag 2005 en gegevens uit voorlopig jaarverslag 2006 van Commissie klachtenbehandeling aanstellingskeuringen.

Operationele doelstelling 2: Zorgdragen voor een goede balans tussen rechten en plichten van werkgevers en werknemers voortvloeiend uit de arbeidsovereenkomst

Doelbereik

Met de maatregelen aangekondigd in het kabinetsstandpunt WW en ontslagrecht wordt een versoepeling bereikt van het ontslagrecht en de ontslagpraktijk.

Instrumenten en activiteiten

- Op 1 maart 2006 is voor de bepaling van de ontslagkeuze het lifo-beginsel vervangen door het afspiegelingsbeginsel. Deze maatregel leidt ertoe dat – bij bedrijfseconomische ontslagen – niet langer steeds de laatst binnengekomen werknemer als eerste weer voor ontslag in aanmerking komt (veelal jongeren en herintreders). Ontslagen zullen meer gelijkmatig worden gespreid over de verschillende leeftijdscategorieën. De maatregel is mede bedoeld als stimulans voor werknemers om te blijven investeren in kennis en vaardigheden. (Staatscourant 2006, nr. 168)
- Eveneens op 1 maart 2006 is met een wijziging van het Ontslagbesluit geregeld dat de bedrijfseconomische noodzaak van een collectief ontslag niet hoeft te worden getoetst als werkgever en vakbonden daarover overeenstemming hebben. Dit voorstel is vooral bedoeld om doublures te voorkomen. Bij een collectief ontslag dienen werknemersverenigingen reeds te worden geraadpleegd. Daarbij zijn uiteraard ook noodzaak en omvang van het aantal te vervallen arbeidsplaatsen aan de orde. (Staatscourant 2006, nr. 169)
- Vanaf 1 maart 2006 wordt extra voorlichting gegeven over ontslag na

langdurige arbeidsongeschiktheid en over wijziging van de arbeids-overeenkomst bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid om onnodige (CWI-)procedures tegen te gaan. Als na de periode van twee jaar van loondoorbetaling bij ziekte blijkt dat een werknemer (naar het oordeel van het UWV) arbeidsongeschikt is en niet kan worden verwacht dat deze binnen afzienbare termijn weer bij de werkgever aan de slag kan, ligt het niet in de rede dat voor de werknemer een ontslagvergunning wordt gevraagd. Partijen kunnen immers de arbeidsovereenkomst met wederzijds goedvinden beëindigen. Als na twee jaar blijkt dat een werknemer gedeeltelijk arbeidsongeschikt is en nog bij de werkgever werkzaam kan blijven voor een minder aantal uren of voor het verrichten van andere dan de oorspronkelijke werkzaamheden, dan kan de arbeidsovereenkomst in onderling overleg worden aangepast en is evenmin een vergunning vereist.

- Vanaf 1 oktober 2006 is door de inwerkingtreding van de Wet wijziging WW-stelsel een beperking van de verwijtbaarheidstoets WW van kracht om pro forma-procedures bij CWI en kantonrechter tegen te gaan. De maatregel leidt ertoe dat arbeidsovereenkomsten vaker met wederzijds goedvinden zullen worden beëindigd (waarvoor geen toestemming nodig is van CWI of kantonrechter) zonder dat er voor de werknemer het gevaar bestaat, dat hij zijn aanspraak op WW-uitkering verliest. (Staatscourant 2006, nr. 243)
- In het kader van het advies over het sociaal-economisch beleid op middellange termijn (MLT) had de SER het voornemen ook advies uit te brengen over de inrichting van het ontslagstelsel en de (hoogte van de) ontslagvergoedingen. Uiteindelijk heeft de SER op 11 december 2006 geconcludeerd dat het niet mogelijk is om tot een gemeenschappelijke opvatting over de inrichting van het ontslagstelsel en de (hoogte van de) ontslagvergoedingen te komen. De SER is wel voornemens om na de totstandkoming van een nieuw kabinet te bezien of en, zo ja, hoe dit dossier kan worden afgerond, al dan niet naar aanleiding van een nieuwe adviesaanvraag. In verband hiermee zijn van de zijde van het kabinet in 2006 op het ontslagdossier geen verdere activiteiten ontplooid.

Kengetallen

	2004	2005	2006
Ontslagen			
Aantal ontslagaanvragen CWI	90 253	74 634	48 610
<i>Waarvan via collectieve aanvraag (percentages)</i>	15%	16%	14%
Aantal ontbindingsverzoeken rechtbanken	72 011	67 608	54 123
Totaal aantal aanvragen en verzoeken	162 264	142 242	102 823
Aanvragen WTV (werktijdverkorting)			
Aantal aanvragen	347	191	207
Aantal toegewezen	185	86	130

Bronnen: CWI, jaarverslag 2006; SZW, WTV-rapportage 2006

Operationele doelstelling 3: Zorgdragen voor een adequaat normstelsel voor arbeids- en rusttijden

Doelbereik

Het normstelsel van arbeids- en rusttijden, vastgelegd in de Arbeidstijdenwet, is verregaand vereenvoudigd.

Instrumenten en activiteiten

- De parlementaire behandeling van de voorstellen tot vereenvoudiging van de Arbeidstijdenwet is afgerond. Door de beperking van de wettelijke regels tot hetgeen nodig is voor de bescherming van de werknemer ontstaan voor de sociale partners grotere mogelijkheden de arbeids- en rusttijden zelf nader in te vullen. De aangepaste wetgeving is op 1 januari 2007 in werking getreden.
- Vereenvoudiging van afgeleide regelgeving (Arbeidstijdenbesluit, Arbeidstijdenbesluit vervoer, Nadere regelgeving kindarbeid) is in gang gezet.
- Voorlichtingscampagne rondom de nieuwe wetgeving is voorbereid.
- Overeenstemming in de Europese Raad voor Werkgelegenheid en Sociaal Beleid over aanpassing van de Europese arbeidstijdenrichtlijn in verband met aanwezigheidsdiensten is niet bereikt.

Kengetallen

Omdat met het oog op de vereenvoudigde Arbeidstijdenwet geen ATW-onderzoek meer wordt uitgevoerd, zijn geen geactualiseerde kengetallen beschikbaar.

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Geen				
Effecten onderzoek ex post	Geen				
Overig evaluatieonderzoek	Evaluatie besluit aanstellingskeuringen		2004	voorjaar 2007	
	Evaluatie algemene wet gelijke behandeling (voortouw BZK)		2005	december 2006	Kamerstukken II, 2007/2008, 28 481, nr. 4
	Evaluatie Flexwet		2006	2007	
	Evaluatie Wet op de Medische keuringen (voortouw VWS)		2006	voorjaar 2007	

28 PENSIOENBELEID

Bevorderen en beschermen van arbeidspensioenen.

Omschrijving	Om werkgevers en werknemers te stimuleren afspraken te maken over aanvullend pensioen en om een waarborg te scheppen dat een pensioen-toezegging van de werkgever aan zijn werknemers na pensionering gestand wordt gedaan.
Doelbereik	Met de inwerkingtreding van de Pensioenwet (Kamerstukken II, 2005/2006, 30 413) op 1 januari 2007 wordt voor werknemers en gepensioneerden meer zekerheid bereikt over de (toekomstige) uitbetaling van hun pensioen. Daartoe worden eisen gesteld aan de omvang van het eigen vermogen van de pensioenfondsen. Ook hebben pensioendeelnemers een wettelijk recht op goede voorlichting over hun pensioen. Verder mogen pensioenregelingen geen toetredingsleeftijd hanteren van hoger dan 21 jaar. Tenslotte is in de wet opgenomen dat pensioenfondsen moeten voldoen aan de principes voor goed pensioenfondsbestuur, zoals die tussen de Stichting van de Arbeid en het Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties is overeengekomen.
Succesfactoren	<ul style="list-style-type: none"> • De gunstige economische ontwikkelingen droegen bij aan een verdere verbetering van de vermogenspositie van pensioenfondsen. De gemiddelde pensioenpremie in 2006 lag op een lager niveau dan in voorgaande jaren. De indexatie van pensioenopbouw en pensioenuitkeringen kon echter nog niet bij alle pensioenfondsen volledig worden toegekend. • De overeenstemming tussen de Stichting van de Arbeid en het Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties over de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur is een belangrijke stimulans op weg naar een transparant beheer en bestuur van de uitvoering van aanvullende pensioenregelingen. Op 13 december 2006 werd een intentieverklaring getekend tussen sociale partners en ouderenorganisaties, gericht op verbetering van de deskundigheid van leden van besturen, deelnemersraden en toezichtorganen van pensioenuitvoerders.

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 28.1: Begrotingsuitgaven artikel 28 (x €1 000):

	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	-	-	-	983	61 808	1 483	60 325
Uitgaven	-	-	-	983	34 008	1 483	32 525
<i>Programmauitgaven</i>	-	-	-	-	32 500	-	32 500
Tijdelijke Regeling Pensioenverevening bij scheiding	-	-	-	-	32 500	-	32 500
<i>Apparaatsuitgaven</i>	-	-	-	983	1 508	1 483	25
Personeel	-	-	-	948	1 409	1 351	58
Materieel	-	-	-	35	99	132	- 33
Ontvangsten	-	-	-	-	-	-	-

Toelichting:

Er is uitvoering gegeven aan een motie van de Tweede Kamer voor het treffen van een regeling voor een groep mensen, die gescheiden is voor 27 november 1981 en geen gebruik kan maken van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (motie Mosterd en Verbeet van 21 september 2006, Kamerstukken II, 2006/2007, 30 413, nr. 69): de Tijdelijke regeling eenmalige tegemoetkoming pensioenverevening Stscrt. 13 december 2006, nr. 243/pagina 33). Op grond van deze regeling kunnen ongehuwde pensioengerechtigden, die aan de voorwaarden van de regeling voldoen, in aanmerking komen voor een eenmalige tegemoetkoming van 4500 euro. De helft van het geraamde budgettaire beslag van de regeling, € 32,5 mln, is ten laste gebracht van 2006. De tijdelijke regeling wordt uitgevoerd door de SVB.

Operationele doelstelling 1: Vergroten van het bereik van aanvullende pensioenen

Doelbereik

- De huidige statistieken geven geen goed inzicht in het aantal personen dat geen aanvullend pensioen opbouwen. Pas met het opnieuw in kaart brengen van de witte vlek op pensioengebied kunnen meer definitieve uitspraken over het vergroten van het bereik van aanvullende pensioenen worden gedaan. Dit onderzoek zal in 2007 worden uitgevoerd.

Instrumenten en activiteiten

- De mede door SZW gesubsidieerde Pensioen kijker.nl heeft in 2006 een campagne gevoerd over pensioen bij het wisselen van baan. Verder biedt de Pensioen kijker.nl actuele informatie over pensioenen en wat te doen bij belangrijke life-events als overlijden, trouwen, scheiden en arbeidsongeschiktheid. De inspanningen van de Pensioen kijker.nl werden beloond met de Gouden Megafoon voor het bevorderen van de transparantie van de pensioenmarkt
- In de Pensioenwet is een minimumtoetredingsleeftijd van 21 jaar opgenomen. Tevens is het wettelijk mogelijk gemaakt dat zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers) tot maximaal 10 jaar kunnen voortgaan met pensioenopbouw bij een pensioenfonds.
- De invoering van de Wet aanpassing fiscale behandeling

vut/prepensioen en introductie levensloopregeling heeft geleid tot wijzigingen van pensioenregelingen. Die zullen mogelijk hebben geleid tot enige vergroting van het bereik van aanvullend pensioen daar waar de franchise substantieel is verlaagd.

Indicatoren

Het percentage werknemers tussen de 25 en 65 jaar dat uitgesloten wordt van deelname in een pensioenregeling van de werkgever zal worden gemeten in het onderzoek naar de aard en omvang van de witte vlek op pensioengebeid per eind 2006. Dit onderzoek zal in de loop van 2007 worden uitgevoerd en de resultaten daarvan zullen aan de Kamer worden gemeld.

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Percentage werknemers tussen 25 en 65 jaar dat uitgesloten wordt van een pensioenregeling van de werkgever (effectindicator)	–	–	nog niet bekend	3,5%

Kengetallen

In de toetredingsleeftijd van pensioenregelingen is weinig verandering opgetreden. Wel is het aantal deelnemers aan regelingen met een toetredingsleeftijd > 25 jaar gestegen. Dit is een gevolg van de wet VPL. Een aantal fondsen heeft hierdoor bestaande pensioenregelingen gesplitst in een regeling voor werknemers geboren voor 1950 en een regeling voor werknemers die na deze datum zijn geboren. De regeling voor de eerste groep kent in dat geval een hoge toetredingsleeftijd.

	2004	2005	2006
Toetredingsleeftijd bij pensioenregelingen			
Aandeel actieve deelnemers (%)			
<= 25 jaar	42%	44%	43%
> 25 jaar	0%	0%	2%
Onbekend	58%	56%	55%

Bron: Pensioenmonitor, DNB.

Operationele doelstelling 2: Verbeteren van de houdbaarheid van het stelsel van aanvullende pensioenen

Doelbereik

- Nagenoeg alle pensioenregelingen zijn aangepast als gevolg van de invoering van de Wet aanpassing fiscale behandeling vut/prepensioen en introductie levensloopregeling. Vervroegd uittreden wordt fiscaal niet langer gefaciliteerd. Door optimaal gebruik te maken van de fiscale arrangementen voor de opbouw van ouderdomspensioen (verlaging franchise en verhoging opbouwpercentage) blijft vervroegd uittreden voor het 65e jaar wel mogelijk, maar op een later moment dan voorheen. De verwachting is dat de gemiddelde uittredeleeftijd in de pensioenregeling met een tot anderhalf jaar zal stijgen. Omdat werknemers langer zullen blijven werken is het draagvlak voor de financiering van het pensioenstelsel vergroot en daarmee de houdbaarheid beter gegarandeerd.
- Ook is in veel regelingen de mogelijkheid tot deeltijdpensioen gerealiseerd. Dat maakt ook dat mensen langer doorwerken en daarmee langer premie blijven bijdragen.

- Een aantal pensioenfondsen heeft in 2006 hun bedrijfsvoering al ingericht volgens de richtlijnen van het Financieel Toetsingskader. Daarmee is het toezicht meer afgestemd op de marktontwikkelingen en konden de risico's beter worden beheerst.
- De inspanningen in het veld om te voldoen aan de Principes van Goed Pensioenfondsbestuur heeft een positief effect op de kwaliteit van de uitvoering van pensioenregelingen en daarmee op het draagvlak voor het stelsel.

Instrumenten en activiteiten

- De Pensioen- en Spaarfondsenwet 1952 is op 1 januari 2007 vervangen door de Pensioenwet.
- Het materieel en prudentieel toezicht wordt uitgeoefend door De Nederlandsche Bank, die daarover separaat rapporteert.

Kengetallen

De ontwikkeling van eindloonregeling naar middelloonregeling heeft zich licht voortgezet. Het aandeel deelnemers met een beschikbare premieregeling neemt toe (in deelnemers: van 2,3% in 2004 naar 3,6%).

	2004	2005	2006
Type regeling bij pensioenregelingen			
Aandeel actieve deelnemers (%)			
– Eindloon	12%	11%	10%
– Middelloon	73%	74%	76%
– Beschikbare premie	2%	3%	4%
– Overig	13%	12%	10%

Bron: Pensioenmonitor, DNB.

Operationele doelstelling 3: Verbeteren van de betrokkenheid van deelnemers bij hun pensioenvoorziening

Doelbereik

Uit de evaluatie van het Convenant ter bevordering van de medezeggenschap van gepensioneerden bij de uitvoering van aanvullende pensioenregelingen in 2005 blijkt dat aanzienlijk minder dan 65% van de pensioenfondsen op een juiste wijze uitvoering gaf aan de aanbevelingen van het convenant.

Instrumenten en activiteiten

- In 2006 is de stap gemaakt de discussie over medezeggenschap van gepensioneerden te verbinden met die over de principes voor goed pensioenfondsbestuur. Op verzoek van sociale partners en de ouderenorganisaties zijn de principes voor goed pensioenfondsbestuur en de afspraken over medezeggenschap van gepensioneerden wettelijk verankerd in de Pensioenwet. In 2008 zal opnieuw worden geëvalueerd.
- Door een groot aantal partijen in het veld is op initiatief van het CSO, daartoe ondersteund door een projectsubsidie van SZW, een start gemaakt met een coördinerend overleg gericht op de verbetering van de kwaliteit van het bestuur van pensioenfondsen. Aan de orde is afstemming over het profiel van en daaraan gekoppelde opleidingen voor bestuursleden, toezichthouders en medezeggenschappers bij pensioenfondsen. De coördinatierol wordt thans ingevuld door de SER.
- In de Pensioenwet is de verplichting aan pensioenfondsen opgenomen een pensioenregister op te richten. Zo'n register moet werknemers inzicht bieden in de stand van hun pensioenopbouw. Pensioenuitvoer-

ders en SVB werken aan een pensioenregister. Sinds 1 januari 2007 wordt door pensioenuitvoerders gebruik gemaakt van een uniform pensioenoverzicht, een belangrijke bouwsteen voor het register;

Indicatoren

Het streefgetal is niet gehaald. Minder dan 65% van de pensioenfondsen voldeed aan het vereiste van een evenredige vertegenwoordiging van gepensioneerden in bestuur of deelnemersraad. Deze teleurstellende uitslag heeft een aanjagend effect gehad op de inspanningen van partijen om tot nadere afspraken te komen over de principes voor goed pensioenfondsbestuur.

	Streef- waarde 2005	Realisatie 2005	Realisatie 2006
Percentage pensioenfondsen met meer dan 250 deelnemers met een (evenredige) vertegenwoordiging van gepensioneerden in bestuur/deelnemersraad (effectindicator)	65%	40%	niet bekend

Bronnen: **Tussenevaluatie medezeggenschap gepensioneerden** Een onderzoek in opdracht van Pensioencommissie SER, Den Haag, oktober 2005.

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Geen				
Effecten onderzoek ex post	Geen				
Overig evaluatieonderzoek	Evaluatie Vrijstellingsbesluit Wet Bpf	OD1	oktober 2005	april 2006	Kamerstukken II, 2005/ 2006, 27 073, nr. 23
	Evaluatie Wet verevening pensioenrechten	OD2	2006	eerste helft 2007	Kamerstukken II, 2004/ 2005, 29 481, nr. 13, pagina 1

29 ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN, ARBOZORG EN VERZUIM

Bevorderen van veilige en gezonde arbeidsomstandigheden en goede ARBO-zorg.

Omschrijving	<p>Om ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid te beperken. Om bij te dragen aan arbeidsproductiviteit en groei van ondernemingen Om incidenten met een maatschappelijk ontwrichtend karakter te voorkomen</p>
Doelbereik	<p>Het verzuim en de WAO/WIA-instroom zijn door de inwerkingtreding van de Wet verbetering poortwachter (Wvp) en het flankerend beleid in de periode 2002 – 2005 substantieel verminderd (Kamerstukken II, 2005/2006, 30 150, nr. 1). Het verzuim is volgens het CBS gedaald tot 4% in 2004 en heeft zich gestabiliseerd in 2005. De daling van het ziekteverzuim heeft als effect dat ook de instroom in de WAO/WIA sterk is verminderd. Het evaluatieonderzoek Wvp signaleert als effect ook dalende kosten voor bedrijven. Het aantal incidenten met een (potentieel) maatschappelijk ontwrichtend karakter is op een vergelijkbaar (laag) niveau met de afgelopen jaren.</p>
Succesfactoren	<p>Uit het evaluatieonderzoek Wvp blijkt dat werkgevers en werknemers in toenemende mate meer verantwoordelijkheid nemen voor een tijdige aanpak van verzuim en vroegtijdige re-integratie. Gesignaleerd wordt dat met name de inspanningen door werkgevers en bedrijfsartsen toenemen zijn. De in 2006 aanvaarde herziening van de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) geeft de sociale partners meer verantwoordelijkheden op dit gebied.</p>

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 29.1: Begrotingsuitgaven artikel 29 (x €1 000):

	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	25 399	47 755	45 830	103 502	85 572	92 428	- 6 856
Uitgaven	22 817	40 639	44 023	93 088	93 755	92 428	1 327
<i>Programmauitgaven</i>	<i>22 817</i>	<i>40 639</i>	<i>44 023</i>	<i>42 337</i>	<i>42 932</i>	<i>45 549</i>	<i>- 2 617</i>
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
Handhaving	-	223	388	251	675	-	675
Primair proces	-	2 287	2 934	3 154	3 517	2 657	860
Subsidies	-	5 457	5 114	10 401	12 619	12 403	216
Voorlichting	-	-	-	-	1 037	-	1 037
Onderzoek	-	1 854	1 837	2 586	2 081	1 328	753
<i>Operationele doelstelling 2</i>							
Arboconvenanten	20 295	20 157	23 266	16 899	13 453	21 575	- 8 122
Primair proces	-	-	531	157	9	-	9
Subsidies	2 522	9 741	8 363	8 074	9 169	7 586	1 583
Voorlichting	-	125	505	583	222	-	222
Onderzoek	-	795	1 085	232	150	-	150
<i>Apparaatsuitgaven</i>							
Personeel	-	-	-	50 751	50 823	46 879	3 944
Materieel	-	-	-	43 868	42 420	40 894	1 526
	-	-	-	6 883	8 403	5 985	2 418
Ontvangsten	4 979	6 115	6 798	7 093	3 886	5 084	- 1 198

Toelichting:

De realisatie van de Arboconvenanten is achtergebleven bij de begroting door het lager uitvallen van de gerealiseerde kosten bij afrekeningen waardoor de openstaande verplichting niet (volledig) wordt benut, het verlengen van convenanten en het niet-tijdig indienen van eindafrekeningen.

Operationele doelstelling 1: Beperken van de arbeidsrisico's waaraan werknemers zijn blootgesteld.

Doelbereik

De indicatoren geven aan dat de arbeidsrisico's waaraan werknemers worden blootgesteld op onderdelen afnemen.

Instrumenten en activiteiten

- Wet- en regelgeving: De gewijzigde Arbowet en de het eveneens gewijzigde Arbobesluit en de Arboregeling zijn op 1 januari 2007 inwerking getreden. Hiermee wordt de nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid, werkgevers en werknemers voor het arbeidsomstandighedenbeleid gerealiseerd. Tevens blijft alleen bij zwaarwegende redenen nationale regelgeving gehandhaafd. Deze wijzigingen houden niet alleen een vermindering van de regelgeving in, maar ook een vermindering van de administratieve lasten voor werkgevers van ca 100 miljoen euro op jaarbasis.
- Door middel van het programma Versterking Arbeidsveiligheid worden goede praktijken ontwikkeld en uitgevoerd voor het versterken van de veiligheidscultuur en het vergroten van het veiligheidsbewustzijn binnen bedrijven. In 21 trajecten is men volop aan de slag, en worden de eerste resultaten zichtbaar, zoals spectaculaire toename in het

gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen en dalende ongevalcijfers. Tevens wordt gewerkt aan een risicobeheerssysteem dat inzicht geeft in de risico's en de meest effectieve beschermingsmaatregelen. Een eerste versie van het systeem wordt in de praktijk getest.

- Via het Programma Versterking Arbeidsomstandighedenbeleid Stoffen (VAsT) stimuleert en faciliteert SZW het MKB om de blootstelling van werknemers aan stoffen te beheersen. In 2006 is gestart met de uitvoering van 24 actieplannen. Hiermee is de doelstelling van het programma VAsT ruimschoots gehaald. De betrokken sectoren tellen meer dan 150 000 bedrijven met gezamenlijk meer dan 1 miljoen werkenden, waarvan meer dan 600 000 worden blootgesteld aan stoffen. In totaal nemen 64 (branche)organisaties aan het programma deel.
- Subsidieregeling SPA: Stimuleren van ontwikkeling van nieuwe of sterk verbeterde arbeidsmiddelen. De doelstelling voor 2006, te weten het subsidiëren van 14 projecten, is gehaald. In 2006 zijn in totaal 15 projecten gesubsidieerd. Per project bedraagt het maximale subsidiebedrag € 95 000.
- Subsidieregeling FARBO: Stimuleren van aanschaf en gebruik van innovatieve, arbovriendelijke arbeidsmiddelen. Het subsidiebudget voor 2006 bedraagt € 4,5 miljoen. Gemiddeld is per product een subsidiebedrag van € 5 000 uitgekeerd.
- De Arbeidsinspectie voert in de sectoren met de grootste arbo-risico's inspectieprojecten uit om de Arboret daar te handhaven waar de kans op misstanden het hoogst is. Tevens worden klachten van werknemers over hun arbeidsomstandigheden behandeld en worden onderzoeken naar aanleiding van arbeidsongevallen gedaan.

Indicatoren

- In de NEA zijn voor de meting van het percentage werknemers dat wordt blootgesteld aan schadelijk geluid de categorieën «heel vaak» en «regelmatig» samengevoegd. Voorheen werd uitsluitend het percentage aangegeven dat «heel vaak» scoorde. De streefwaarde 2006 is gebaseerd op deze oude categorie-indeling.
- In de arboconvenanten is m.b.t. het deel van de werkenden dat regelmatig kracht moet zetten tijdens het werk als prestatie-indicator een afname van 30% vastgelegd. Het deel van de werkenden dat regelmatig kracht moet zetten tijdens het werk is echter al enige jaren stabiel rond de 22%. Hoewel we op dit moment voor kracht zetten geen neerwaartse tendens zien kan niet geconcludeerd worden dat in praktijk geen vooruitgang is geboekt ten aanzien van blootstelling aan kracht zetten. Maatregelen die de afgelopen jaren genomen zijn, kunnen er toe geleid hebben dat werknemers wel nog kracht moeten zetten, maar dat de hoeveelheid kracht die gezet moet worden is afgenomen. Zo blijkt uit de monitor van het Arboconvenant Gehandicaptenzorg dat de reductie van blootstelling aan fysieke belasting 17% à 20% bedraagt.
- De Arbeidsinspectie heeft in 2006 relatief veel pilot-projecten uitgevoerd voor de brochure-aanpak. In deze aanpak worden branches door middel van brochures van tevoren ingelicht over risico's in de branche en daarop te treffen maatregelen en waar de AI bij controle op zal letten. Vanuit de meer preventieve doelstelling van deze projecten is er relatief weinig noodzaak tot handhaving. Hierdoor is de realisatie van de indicator «Percentage door AI bezochte bedrijven waar wordt gehandhaafd» lager uitgekomen dan de streefwaarde.

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Percentage werknemers blootgesteld aan schadelijk geluid (effect-indicator) ¹	13% (5%)	10,1% (5%)	9,3%	(2,3%)
Percentage werknemers dat regelmatig kracht moet zetten (effect-indicator)	23%	24,8%	24%	15,4%
Aantal afspraken met branches; versterking arbeidsveiligheid (prestatieindicator)	6	21	21	20
Percentage door AI bezochte bedrijven waar wordt gehandhaafd (prestatieindicator)	50%	56%	51%	55%

Bronnen:

NEA 2006, Rapportage Arboconvenanten, versterking arbeidsveiligheid en versterking arbeidsomstandighedenbeleid stoffen (Kamerstukken II, 2005/2006, 25 883, nr. 83); Arbeidsinspectie

¹ Weegegeven is de som van het aantal werknemers dat «heel vaak» en «regelmatig» blootgesteld is aan schadelijk geluid. Tussen haakjes staat het aantal werknemers dat uitsluitend «heel vaak» wordt blootgesteld.

Kengetallen

De risicogroepen blijven door de jaren heen redelijk stabiel. In de periode 2000–2004 is het aantal arbeidsongevallen met letsel en verzuim gedaald met 17%. In dezelfde periode is het aantal arbeidsongevallen met ziekenhuisopname gedaald met 22% en het aantal arbeidsongevallen met dodelijke afloop met 29%. De risicogroepen blijven door de jaren heen redelijk stabiel.

	2004	2005	2006
Aantal verzuimongevallen	85 000	86 000	¹
Aantal doden door arbeidsongevallen	83	75	¹
Ongevallen met letsel en verzuim (aantal per 100 000 werknemers)	1 100	1 100	¹

Bron: Enquete beroepsbevolking CBS, Arbeidsinspectie.

¹ Cijfers 2006 komen medio 2007 beschikbaar.

Farbo-producten met (gedeeltelijk) positief advies van de Arbeidsinspectie			
Fiscale regeling	11 600	Fiscale regeling vervangen door subsidieregeling	–
Subsidieregeling	–	2000	2000

Bron: Arbeidsinspectie.

Operationele doelstelling 2: Beperken ziekteverzuim en instroom in arbeidsongeschiktheidsregelingen ten gevolge van arbeid.

Doelbereik

Naast de Wvp zijn de laatste jaren ook andere instrumenten en activiteiten ingezet ter preventie van verzuim die effect hebben op de daling van het verzuim en de instroom in arbeidsongeschiktheidsregelingen. De effectiviteit van maatregelen wordt vergroot door de inzet van een mix van regelgeving en flankerende instrumenten die gericht zijn op dezelfde doelstelling. Een aantal instrumenten en activiteiten staat hieronder weergegeven.

Instrumenten en activiteiten

- Faciliteren van voortgaande digitalisering van branchespecifieke RI&E's die via internet vrij toegankelijk zijn;
- De ontwikkeling van digitale rie-instrumenten is gecontinueerd. Van de

in ontwikkeling genomen instrumenten zijn er intussen 5 gereed, de overige 4 komen in februari 2007 beschikbaar.

- Het beleid gericht op aanjagen van de erkenning van rie-instrumenten is voortgezet. Inmiddels zijn 93 erkende branche rie-instrumenten beschikbaar op www.rie.nl.
- Ontwikkelen van ARBO informatiepakketten voor het MKB.
- Het afgelopen jaar is de digitale gids «Ketenbenadering preventie en verzuim» ontwikkeld en op www.arbo.mkb.nl geplaatst. De informatie op deze website geactualiseerd, onder meer met informatie over de nieuwe Arbowet. Tenslotte is verder gewerkt aan verbetering van www.arbo.nl, ook ten behoeve van werknemers.
- In totaal zijn 69 arboconvenanten afgesloten, waarmee 3,7 miljoen werknemers, zo'n 53% van de werkzame beroepsbevolking, onder een arboconvenant vallen. In de arboconvenanten worden maatregelen genomen om het ziekteverzuim en het aantal arbeidsongeschikten te verminderen. De partijen slagen er doorgaans in om de afgesproken reductie van het ziekteverzuim of de WAO-instroom te realiseren. In 2006 hebben 19 arboconvenanten het einde van de looptijd bereikt; in de daaraan voorafgaande jaren liepen 20 trajecten af.
- De Commissie Het Werkend Perspectief (CWP) heeft ook in 2006 activiteiten ondernomen om o.a. de beeldvorming van arbeidsgehandicapten te verbeteren. Eind 2005 is de Stichting Werkgeversforum opgericht dat werkgeversgerichte activiteiten gaat overnemen van de CWP. Bij het Werkgeversforum zijn nu ca. 50 leden aangesloten.
- Voorlichtingsactiviteiten van SZW, UWV, CWP en werkgevers- en werknemersorganisaties zijn in 2006 gecombineerd in een gezamenlijke beeldvormingscampagne gericht op werken van gedeeltelijk arbeidsongeschikten.

Indicatoren

- De risicoinventarisatie&evaluatie (RI&E) betreft een verplichting voor nagenoeg alle werkgevers: een basis voor de systematische aanpak van arbeidsomstandigheden en verzuim. Na wijziging van de steekproef- en waarnemingswijze bleek in 2004 dat bij veel meer bedrijven het RI&E-document ontbrak dan eerder werd waargenomen. Voor de begroting 2007 is daarom een nieuw streefcijfer ontwikkeld (54% in 2007). Hierbij moet worden opgemerkt dat de achterstand vooral zeer kleine bedrijven betreft. In 2006 is vrijwel 90% van de werknemers werkzaam bij een bedrijf dat over een RI&E-document beschikt.
- De effectindicator «aandeel arbeidsgehandicapten dat nog aanpassing in het werk noodzakelijk acht» is in de periode 2004–2005 gestabiliseerd op 16% zoals blijkt uit de monitor Arbeidsgehandicapten 2005 (Kamerstukken II, 2006/2007, 29 461, nr. 23). In de begroting 2006 is geen cijfer voor deze effectindicator opgenomen omdat in de periode 2006–2007 overgestapt wordt op een andere wijze van monitoringsonderzoek.

	2004	2005	2006	Streven 2006
RI&E's beschikbaar bij bedrijven (effect-indicator)	50,5%	47,5%	- ¹	94%
Aandeel werkzame arbeidsgehandicapten dat nog aanpassingen in het werk noodzakelijk acht (effect-indicator)	16%	16%	-	-

Bron: AI monitor, NEA 2006

¹ Het exacte cijfer voor 2006 komt naar verwachting beschikbaar medio 2007. Het verschil tussen de streefwaarde 2006 en de realisatiecijfers 2004/2005 komt voort uit een wijziging in de AI monitor waarop deze cijfers zijn gebaseerd. Dit is nader toegelicht in de Arbobalans 2005. Bij het vaststellen van (de streefwaarden voor) de begroting 2006 is met deze wijziging geen rekening gehouden. In de begroting 2007 zijn aangepaste streefwaarden opgenomen.

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Geen				
Effecten onderzoek ex post	Geen				
Overig evaluatieonderzoek	Evaluatie wet verbetering poortwachter	OD	2005	2005	Kamerstukken II, 2005/2006, 30 510, nr. 1.
	Eindevaluatie Arboconvenanten	OD	2006	2007	Kamerstukken II, 2005/2006, 25 883, nr. 77

30 INKOMENS BESCHERMING MET ACTIVERING

Zorgdragen voor adequate bescherming met activerende voorwaarden tegen de financiële risico's bij inkomensverlies.

Omschrijving	Om personen te beschermen tegen de financiële risico's bij inkomensverlies en hen in beginsel een inspanningsverplichting om betaalde arbeid te verkrijgen op te leggen.
Doelbereik	<p>Personen slagen er weer meer in zelfstandig in hun levensonderhoud te voorzien. Dit blijkt uit de vermindering van het volume uitkeringsgerechtigden bij zowel WWB als WW. Het aantal WWB uitkeringen daalde van gemiddeld 336 duizend in 2005 naar gemiddeld 317 duizend in 2006. Het volume WW (in aantal uitkeringsjaren) daalde van 277 duizend in 2005 naar 237 duizend in 2006.</p> <p>Diverse bestaande en nieuwe activiteiten op het gebied van handhaving en naleving hebben bijgedragen aan het voorkomen van onterechte verstrekking van uitkeringen. Het aantal fraudeonderzoeken is toegenomen en daarmee ook het opgespoorde fraudebedrag.</p> <p>Voor de realisatie van de beleidsprioriteit om de re-integratie te versterken, wordt verwezen naar artikel 23.</p>
Succesfactoren	<p>Het behalen van deze doelstelling is mogelijk gemaakt doordat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● De kwaliteit en uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving is verbeterd door de afspraken met VNG en Tweede Kamer over het vaststellingsmoment van de verdeling van het macrobudget voor het I-deel WWB en vergroting van de transparantie door verbetering van de informatiestructuur. ● De effectiviteit van de uitvoering van de wetten door gemeenten en het UWV is verbeterd door de aanpassingen in 2006 van de budgetterings-systematiek WWB, door sturing op resultaat via prestatieafspraken met UWV en door activiteiten ter versterking van de samenwerking van gemeenten en ketenpartners CWI en UWV in de SUWI-keten. ● De hoogte van het nalevingsniveau van wet- en regelgeving door de uitkeringsgerechtigden is bevorderd door de uitvoering van het SZW-handhavingsprogramma 2003–2006, door meer fraudeonderzoeken, handhaving van grensoverschrijdende bijstandsfraude, additionele projecten ter verbetering van de handhaving, kwaliteitsverbetering van de uitvoering door middel van bestuurlijke afspraken en het toezicht op gemeenten en de Stimuleringsregeling Hoogwaardig Handhaven. Bij de WW vertoont het aantal fraudeconstateringen en overtredingen een daling.
Indicatoren	In de begroting zijn geen indicatoren opgenomen bij de algemene doelstelling.

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 30.1: Begrotingsuitgaven artikel 30 (x €1 000):

	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Verschil 2006
Verplichtingen	4 533 637	3 437 534	10 145 386	4 803 908	4 438 117	4 803 188	- 365 071
Uitgaven	4 379 051	4 624 160	5 175 942	5 018 301	4 620 809	4 740 404	- 119 595
<i>Programmauitgaven</i>	<i>4 379 051</i>	<i>4 624 160</i>	<i>5 175 942</i>	<i>5 014 582</i>	<i>4 614 349</i>	<i>4 733 457</i>	<i>- 119 108</i>
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
WWB	4 298 683	4 225 348	4 616 146	4 564 570	4 190 094	4 313 111	123 017
IOAW	-	219 400	191 023	201 782	173 306	214 313	- 41 007
IOAZ	-	39 800	36 728	34 543	39 487	42 938	- 3 451
Bijstand zelfstandigen	-	38 600	63 753	88 102	88 897	66 634	22 263
Bijstand buitenland	-	2 600	2 349	2 101	1 941	2 600	- 659
Overig	-	-	185 419	27 733	29 962	9 206	20 756
Handhaving	18 663	35 252	13 856	17 477	17 515	14 780	2 735
Subsidies	970	989	119	34	0	-	0
Voorlichting	-	117	251	110	584	-	584
<i>Operationele doelstelling 3</i>							
WWIK uitkeringslasten	53 784	55 135	59 363	57 032	40 823	39 394	1 429
WWIK uitvoeringskosten	-	-	-	-	5 507	4 751	756
<i>Operationele doelstelling 4</i>							
BIA uitkeringslasten	6 600	6 576	6 230	5 941	4 874	5 618	- 744
BIA uitvoeringskosten	351	343	705	672	229	200	29
<i>Operationele doelstelling 5</i>							
TRI uitkeringslasten	-	-	-	11 405	17 960	18 500	- 540
TRI uitvoeringskosten	-	-	-	3 080	3 170	1 412	1 758
<i>Apparaatsuitgaven</i>							
Personeel	-	-	-	3 719	6 460	6 947	- 487
Materieel	-	-	-	3 596	6 193	6 672	- 479
	-	-	-	123	267	275	- 8
Ontvangsten	32 143	72 870	44 231	45 504	88 008	-	88 008

Toelichting op de tabel budgettaire gevolgen van beleid: financiële informatie

WWB

De onderuitputting van circa € 123 miljoen bij de WWB ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is veroorzaakt door een lager beroep op de bijstand. Dit kwam tot uitdrukking in lagere realisatiecijfers over 2005 en een gunstigere ontwikkeling van de werkloosheid dan aanvankelijk door het Centraal Planbureau was geraamd. De ontwikkeling van de WWB uitgaven kan niet los worden gezien van de wet zelf. Voor 2006 bedroeg het geraamde effect van de WWB op de bijstandsuitgaven door gemeenten € 50 miljoen (cumulatief € 250 miljoen).

IOAW/IOAZ

De IOAW en IOAZ laten een onderbesteding van € 44 miljoen zien. Dit is het gevolg van de dalende volumeontwikkeling.

Bijstand zelfstandigen

De realisatie op het BBZ is € 22 miljoen hoger dan begroot. Dit is het gevolg van in 2006 gedane nabetalings als gevolg van aanvullende uitkeringen en vaststellingen. Op macroniveau sluit de bevoorschotting aan op

de werkelijke kosten. Niettemin kregen op microniveau sommige gemeenten te veel of te weinig.

Bijstand overig (waaronder Armoede en «sociale uitsluiting»)

De overschrijding van € 21 miljoen is vooral veroorzaakt door de inwerkingtreding van de Tijdelijke subsidieregeling schuldhelpverlening. Deze regeling vloeit voort uit een amendement van de PvdA om € 25 miljoen beschikbaar te stellen voor schuldhelpverlening. Uit dit budget worden onder meer beleidsactiviteiten op het gebied van armoede en problematische schulden (preventie, budgetbegeleiding, nazorg) voor rijk en gemeenten gefinancierd. Daarnaast spelen de lasten van aanvullende uitkeringen aan gemeenten een rol.

Handhaving

Uit het budget voor handhaving zijn diverse activiteiten gefinancierd die gericht zijn op de ondersteuning en facilitering van gemeenten op het handhavingsdomein. Dit betreft onder meer de uitvoeringskosten van het inlichtingenbureau voor gemeenten. De overschrijding van € 3 miljoen wordt veroorzaakt door het naar voren halen van een aantal voorgenomen activiteiten uit het SZW-handhavingsprogramma 2007–2010.

BIA

Dit is een tijdelijke regeling die vervalt met ingang van 1 december 2016. Tot deze vervaldatum zullen het volume en de uitvoeringslasten blijven dalen. Ook de toegerekende uitvoeringskosten aan BIA zullen ieder jaar dalen. De daling van de uitvoeringskosten in 2006 ten opzichte van 2005 komt door volumedaling. Daarnaast hanteert het UWV met ingang van 2006 een nieuwe systematiek voor het toerekenen van uitvoeringskosten die mede de ontwikkeling hiervan verklaart.

TRI

De gerealiseerde uitgaven voor uitkeringslasten en uitvoeringskosten liggen € 1 miljoen hoger dan in de vastgestelde begroting opgenomen. Dit is vooral het gevolg van de uitvoeringskosten TRI die hoger zijn uitgevallen dan begroot. Deze stijging is het gevolg van de vertraging die in 2006 heeft plaatsgevonden bij de herbeoordelingsoperatie. Oorspronkelijk werd er nog vanuit gegaan dat de herbeoordelingsoperatie medio 2006 zou zijn afgerond en dat daardoor in 2006 minder cliënten in aanmerking zouden komen voor een TRI-uitkering.

Ontvangsten

Ontvangsten ontstaan als gevolg van de afrekening tussen Rijk en gemeenten van verstrekte voorschotten op de declaratiedelen en van de vaststellingen. Dit speelt onder andere bij de kleine bijstand (IOAW, IOAZ, BBZ, WWIK).

Tabel 30.2: Premiegefinancierde uitgaven artikel 30 (x €1 000)

	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Totaal uitgaven	3 160 100	4 507 568	5 137 782	5 199 000	4 290 342	5 016 694	- 726 352
<i>Programmauitgaven</i>	<i>3 160 100</i>	<i>4 507 568</i>	<i>5 137 782</i>	<i>5 199 000</i>	<i>4 290 342</i>	<i>5 016 694</i>	<i>- 726 352</i>
<i>Operationele doelstelling 2</i>							
WW uitkeringslasten	2 637 832	3 865 499	4 463 782	4 511 000	3 769 000	4 456 777	- 687 777
WW uitvoeringskosten	522 268	642 179	674 000	688 000	521 342	491 860	29 482
Nominaal	0	0	0	0	0	68 057	- 68 057
Ontvangsten	351 072	450 840	547 972	521 000	519 000	642 241	- 123 241

Toelichting:

WW

Tabel 30.2 laat zien dat de gerealiseerde uitkeringslasten WW € 690 miljoen lager zijn dan de raming uit de begroting 2006. Dit komt door de neerwaartse volumeontwikkeling WW en de terugloop van het aantal nieuwe WW-uitkeringen. Het niveau van de WW-uitvoeringskosten is in 2006 gedaald ten opzichte van 2005, maar is hoger uitgekomen dan voor 2006 begroot. De stijging in de WW-uitvoeringskosten wordt grotendeels verklaard door de toename van het aantal re-integratie coaches WW in 2006.

Operationele doelstelling 1: Zorgdragen dat een aanvulling tot inkomen op minimumniveau wordt verstrekt aan mensen die niet zelf (volledig) kunnen voorzien in hun levensonderhoud.

Doelbereik

WWB

Het bijstandsvolume is de afgelopen jaren gedaald. Dankzij de prikkelwerking die van de wet uitgaat en de aantrekkende conjunctuur bedraagt de daling van het volume (< 65 jaar) in 2006 ongeveer 19 000 uitkeringen. Het macrobudget WWB is voor 2006 naar verwachting meer dan toereikend; volgens de huidige inzichten zullen gemeenten samen per saldo circa € 25 miljoen overhouden. Volgens de procesbeschrijving WWB zal met de VNG in april 2007 aan de hand van de voorlopige verslagen over de uitvoering worden bekeken of het macrobudget inderdaad toereikend is geweest. De verdeelsystematiek WWB is in 2006 in overleg met VNG en Kamer aangepast.

IOAW/IOAZ

Er is in 2006 een daling van het volume opgetreden. De bedragen van de grondslagen voor IOAW/IOAZ zijn in 2006 gewijzigd. In 2006 is de Tijdelijke regeling inkomensgevolgen overgang IOAW naar Toeslagenwet in werking getreden.

Bijstand Buitenland

Het volume is in 2006 gedaald door natuurlijk verloop (overlijden) en door een strikter toezicht op de rechtmatigheid van de verstrekte uitkeringen. Sinds 1996 zijn geen nieuwe gevallen meer toegelaten.

Handhaving

Er vindt nu volledige gegevensuitwisseling plaats tussen Inlichtingenbureau en gemeenten via de Sectorloket-applicatie. Hierdoor is de kwaliteit van de dienstverlening van het Inlichtingenbureau verbeterd. In 2006 is het Handhavingsprogramma 2007–2010 tot stand gekomen.

Instrumenten en activiteiten

Instrumenten:

- Het inkomensdeel van de WWB (v.w.b. het re-integratiebudget wordt verwezen naar art. 23);
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW);
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ);
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (BBZ);
- Inlichtingenbureau gemeenten;
- Subsidies (o.a. ter bevordering van innovatie).

Activiteiten SZW:

- Onderhouden van de wet- en regelgeving;
- Ramen macrobudget WWB inkomensdeel en onderhouden verdelings-systematiek;
- Toezien op een rechtmatige wetsuitvoering;
- Opstellen nationaal actieplan «sociale insluiting» 2006;
- Uitvoeren SZW-actiepunten uit plan van aanpak schuldhulpverlening, onder meer de Tijdelijke subsidieregeling Schuldhulpverlening en de publicatie «Gemeentelijk armoedebeleid»;
- Uitvoeren Plan van aanpak evaluatie WWB: eerste kwantitatieve analyse «WWB in cijfers I».

Activiteiten gemeenten:

- Beoordelen van recht op een uitkering;
- Verstrekken van uitkeringen.

Indicatoren

In het kader van de evaluatie WWB is in februari 2007 de aanbestedings-procedure gestart voor een onderzoek naar de causale relatie tussen conjunctuur en effecten van Rijksbeleid op de in 2006 te realiseren bijstandslastenreductie van 5%.

Oplevering van de resultaten van dit onderzoek is voorzien in het 3e kwartaal van 2007. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eindrapportage Evaluatie van de WWB eind 2007. De resultaten zijn niet eerder beschikbaar omdat het onderzoek betrekking heeft op de bijstandslasten in het jaar 2006.

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Bijstandslastenreductie WWB (effectindicator)		Zie boven	Zie boven	5%

Bron: SZW: evaluatie WWB (uit te voeren in 2007).

	2004	2005	2006
Volume ontwikkelingen			
Volume WWB thuiswonenden, periodiek < 65 (x 1000)	338	336	317
Volume WWB thuiswonenden, periodiek = 65 (x 1000)	24	25	27
Volume IOAW (x 1000) ¹	15	12	8
Volume IOAZ (x 1000) ¹	2	2	2
Volume bijstand buitenland (x 1000) ²	1	1	<1
Volume BBZ (x 1000) ¹	1	2	2
Handhaving			
Bekendheid met regels melding inkomen uit arbeid ³	66%	n.b.	57%
Aantal fraudeonderzoeken ⁴	56 340	50 890	52 000
Totaal fraudebedrag (€ mln) ⁴	114	120	125
% afdoening ⁴⁺⁵	9%	n.b.	n.b.
Incassoratio ⁴	15%	14%	13%
Nalevingsniveau van de opgaven van inkomsten ³⁺⁶	71%	n.b.	85%

Bronnen:

¹ CBS, bijstandsuitkeringenstatistiek

² SZW, financiële administratie

³ SZW, Porosz, tussentijdse rapportage

⁴ CBS, bijstandsdebiteuren- en fraudestatistiek

⁵ Dit gegeven is voor 2006 niet beschikbaar omdat de registratiesystematiek bij de gemeenten nog niet is aangepast aan de organisatorische ontwikkelingen die onder meer verband houden met de invoering van hoogwaardig handhaven.

⁶ Zie leeswijzer bij Nalevingsniveau.

Operationele doelstelling 2: Zorgdragen dat een tijdelijke en activerende inkomensvoorziening wordt verstrekt aan werknemers die werkloos zijn geworden.

Doelbereik

WW

Het gemiddelde WW volume is in 2006 sterk gedaald. Het aantal beëindigde WW-uitkeringen oversteeg in 2006 het aantal nieuwe uitkeringen met 59 duizend. Dit komt voornamelijk door de daling van het aantal nieuwe uitkeringen.

Bij de afschaffing van de vervolguutkering en de herinvoering van de sollicitatieplicht voor werklozen vanaf 57½ is de instroomkans van werknemers vanaf 57½ ten opzichte van de naastjongere groep als effectindicator in de begroting opgenomen. Deze indicator is in 2006 opnieuw gedaald. De instroomkans van 57½-plussers ligt inmiddels onder die van de naastjongere groep (55–57½ jaar). Ook in absolute termen is in 2006 opnieuw sprake van een dalende instroom van 57½-plussers in de WW. De gemiddelde duur van de WW-uitkering van personen die bij aanvang van de werkloosheid 57½ jaar of ouder waren, is in 2006 opnieuw afgenomen, dit maal van 28 naar 24 maanden. In 2003 was de gemiddelde WW-duur van deze categorie werklozen nog 38 maanden.

Handhaving

Het totale benadelingsbedrag bij geconstateerde fraude is t.o.v. 2005 toegenomen.

Re-integratie

Voor de verantwoording van de re-integratie uitgaven wordt verwezen naar artikel 23 van dit jaarverslag.

Instrumenten en activiteiten

- De Werkloosheidswet is in 2006 ingrijpend gewijzigd. De referte-eis is aangescherpt, de duur van de uitkering is verkort, de hoogte is aangepast en de regeling is aanzienlijk vereenvoudigd. De WW is hierdoor meer gericht op activering, «een brug van werk naar werk».
- Via een wijziging van de WW is de ontslagpraktijk versoepeld waardoor pro forma ontslagprocedures overbodig zijn geworden en de ontslagkosten en administratieve lasten van werkgevers afnemen.

Indicatoren

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Instreamkans in de WW van de leeftijdscategorie 57½ jaar en ouder t.o.v. de leeftijdscategorie 55–57½ jaar (effectindicator) ¹	1,06	0,98	0,87	1–1,05
Duur WW-uitkering in maanden (effectindicator) ¹				
– totale WW-populatie	10	12	12	10
– leeftijdscategorie 57½ jaar en ouder	33	28	24	29
Nalevingsniveau van verplichtingen om (weer) werk te vinden (effectindicator) ²	66%	–	63%	> 66%
Nalevingsniveau van opgave en inkomsten uit arbeid (effectindicator) ²	75%	–	86%	> 75%

Bronnen:

¹ UWV jaarverslag.

² SZW POROSZ, tussentijdse rapportage, zie leeswijzer Nalevingsniveau Werknemersverzekeringen.

Kengetallen

	2004	2005	2006
Volume ontslagwerkloosheid met aanvullend beleid (x 1000 uitkeringsjaren) ¹	266	277	237
Aantal nieuwe uitkeringen (x 1000) ¹	426	376	311
Aantal beëindigde uitkeringen (x 1000) ¹	384	392	370
Handhaving			
Bekendheid met verplichting melden inkomen uit arbeid ²	45%	–	57%
Bekendheid medewerkingsverplichting ²	41%	–	44%
Aantal onderzochte signalen (alle wetten) ¹	28 719	37 395	52 371
Totaal schadebedrag (x € mln) ¹	9,2	10,4	14,3
% afdoening ¹	95%	97%	96%

Bronnen:

¹ UWV Jaarverslag

² SZW POROSZ, tussentijdse rapportage. Betreft uitsplitsing in aansluiting op de nalevingsniveau's.

Operationele doelstelling 3: Verstreken van een tijdelijke financiële ondersteuning aan kunstenaars.

Doelbereik

Kunstenaars worden in de gelegenheid gesteld een renderende beroepspraktijk op te bouwen, al dan niet in combinatie met inkomsten buiten de kunst.

WWIK

Het volume aan uitkeringen WWIK is in 2006 fors gedaald van 2996 naar 2510 uitkeringen.

In de regelgeving WWIK is in 2006 de Regeling financiële en administratieve uitvoeringsvoorschriften WWIK gewijzigd in verband met aanpas-

sing van de vergoedingskosten uitvoeringskosten gemeenten en beroepsmatigheidstoetsen.

Instrumenten en activiteiten

Instrumenten:

- Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK);
- Re-integratiebudget WWB (art. 23).

Activiteiten SZW:

- Onderhouden van wet- en regelgeving;
- Toezien op een rechtmatige wetsuitvoering;
- Nulmeting voor de evaluatie WWIK.

Activiteiten centrumgemeenten:

- Beoordelen van recht op een uitkering;
- Verstrekken van uitkeringen aan kunstenaars.

Kengetallen

Een indicatie voor de doeltreffendheid van de WWIK wordt gegeven door het aandeel van de uitstroom uit de WWIK dat niet binnen een halfjaar een beroep doet op een uitkering op grond van de WWB.

	2004	2005	2006
Het uitstroomaandeel WWIK dat gedurende een half jaar zelfstandig kan voorzien in het levensonderhoud ¹	86,4 ³	83,8	–
Aantal personen WWIK per 31-12 ²	3 091	2 996	2 510

¹ CBS: Bijstandsuitkeringenstatistiek

² SZW financiële administratie

³ Betreft een half jaar

Operationele doelstelling 4: Zorgdragen dat een aanvulling tot inkomen op minimumniveau wordt verstrekt aan oudere herkeurde arbeidsongeschikten.

Doelbereik

Oudere herkeurde arbeidsongeschikten die op grond van de Wet terugdringing beroep op de arbeidsongeschiktheidsregelingen (TBA) hun arbeidsongeschiktheidsuitkering geheel of gedeeltelijk hebben verloren, wordt een inkomen op minimumniveau geboden en worden gemotiveerd (zo snel mogelijk) te gaan werken.

Instrumenten en activiteiten

Instrumenten:

- De tijdelijke Wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidscriteria (BIA);
- Bijdrage uitvoeringskosten UWV.

Activiteiten SZW:

- Toezien op een rechtmatige wetsuitvoering;
- Onderhouden van de wet- en regelgeving.

Activiteiten UWV:

- Beoordelen van recht op een uitkering;
- Verstrekken van uitkeringen.

Kengetallen

Geen indicator geformuleerd. De BIA is een overgangsregeling voor een steeds kleiner wordende groep uitkeringsgerechtigden. Per 1 december 2016 zal het uitkeringsrecht op grond van de BIA vervallen.

	2004	2005	2006
Aantal uitkeringsjaren BIA	779	699	627
Gemiddelde uitkering BIA (* € 1)	7 997	8 499	7 780

Bronnen: UWV jaarverslag, SZW financiële administratie

Operationele doelstelling 5: Zorgdragen dat een tijdelijke tegemoetkoming wordt verstrekt aan bepaalde arbeidsongeschikten die herbeoordeeld zijn in de zg. herbeoordelingsoperatie.

Doelbereik

Herbeoordeelde arbeidsongeschikten die een lagere of geen uitkering meer ontvangen, en die nog niet (meer) werk hebben gevonden, ontvangen als zij geen WW krijgen, een tijdelijke tegemoetkoming, om te voorkomen dat zij in financiële problemen komen.

Het aantal nieuwe TRI-uitkeringen in 2006 bedroeg circa 5 300. Ultimo 2006 waren er circa 2 100 lopende TRI-uitkeringen.

De herbeoordelingsoperatie wordt volgens de huidige inzichten medio 2007 afgerond.

Instrumenten en activiteiten

Instrumenten:

- De Tijdelijke Regeling Inkomensgevolgen herbeoordeelde arbeidsongeschikten (TRI);
- Bijdrage uitvoeringskosten UWV.

Activiteiten SZW:

- Toezien op een rechtmatige wetsuitvoering;
- Onderhouden van de wet- en regelgeving.

Activiteiten UWV:

- Beoordelen van recht op een uitkering;
- Verstrekken van uitkeringen.

Kengetallen

Gezien de geringe aantallen gerechtigden, het geringe uitkeringsbedrag en de korte looptijd van de regeling zijn geen indicatoren en kengetallen geformuleerd.

De looptijd van de TRI-regeling is verlengd tot 1 januari 2010.

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	WWB Inkomensdeel	OD 1	2007	2007	
Effecten onderzoek ex post	Geen				
Overig evaluatieonderzoek	Evaluatie WWB: <ul style="list-style-type: none"> ● WWB in cijfers I (kwantitatieve analyse over 2004/2005) ● WWB in cijfers II (kwantitatieve analyse over 2005/2006) ● Kwalitatief onderzoek gemeenten en de WWB ● Kwalitatief onderzoek cliënten en de WWB ● Onderzoek vormgeving cliëntenparticipatie in de WWB ● Causale analyse: WWB beleid en conjunctuur ● Eindanalyse en eindrapportage evaluatie WWB 		2006 2006 2006 2006 2006 2007 2007	April 2006 1e kwartaal 2007 2e kwartaal 2007 2e kwartaal 2007 2e kwartaal 2007 3e kwartaal 2007 4e kwartaal 2007	Plan van aanpak evaluatie WWB 2004–2007 nader uitgewerkt (Kamerstukken II, 29 674, nr. 6)

31 INKOMENSBESCHERMING MET ACTIVERING BIJ ARBEIDSONGESCHIKTHEID

Zorgdragen voor adequate bescherming met activerende voorwaarden tegen de financiële risico's bij arbeidsongeschiktheid.

Omschrijving	Het wettelijk stelsel beschermt werknemers, personen die met werknemers worden gelijkgesteld en jonggehandicapten tegen het risico van gebrek aan inkomen als gevolg van ziekte en arbeidsongeschiktheid.
Doelbereik	De omschreven doelgroep kan aanspraak maken op een uitkering dan wel het doorbetaald krijgen van loon ter hoogte van 70% van het (minimum-)loon. Diverse rechten en plichten stimuleren hen te werken aan een snelle werkhervatting. Het aantal Wajonguitkeringen steeg van 147 duizend ultimo 2005 naar bijna 156 duizend ultimo 2006, het aantal WIA/WAO uitkeringen daalde van 703 duizend ultimo 2005 naar 639,3 duizend WAO, 3,7 duizend IVA en 15,4 duizend WGA ultimo 2006. Het aantal WAZ uitkeringen daalde van 53 duizend ultimo 2005 naar 47 duizend ultimo 2006.
Succesfactoren	De invoering van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) per 29 december 2005 is succesvol verlopen. De WIA heeft in 2006 bijgedragen aan een lagere instroom in de arbeidsongeschiktheidsregelingen. Daarbij is de instroom in de WIA in 2006 één derde lager dan geraamd en de IVA-instroom driekwart lager dan geraamd.

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 31.1: Begrotingsuitgaven artikel 31 (x €1 000):							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	1 419 045	1 592 396	1 729 243	1 724 886	1 817 119	1 717 839	99 280
Uitgaven	1 419 045	1 592 396	1 729 243	1 724 886	1 817 119	1 717 839	99 280
<i>Programmauitgaven</i>	<i>1 419 045</i>	<i>1 592 396</i>	<i>1 729 243</i>	<i>1 723 547</i>	<i>1 813 545</i>	<i>1 713 685</i>	<i>99 860</i>
<i>Operationele doelstelling 2</i>							
Wajong uitkeringslasten	1 381 375	1 546 752	1 679 048	1 669 447	1 756 247	1 666 439	89 808
Wajong uitvoeringskosten	37 670	45 644	50 195	54 100	57 298	47 246	10 052
<i>Apparaatuitgaven</i>							
Personeel	–	–	–	1 339	3 574	4 154	– 580
Materieel	–	–	–	1 291	3 402	3 991	– 589
	–	–	–	48	172	163	9
Ontvangsten	6 655	–	–	4 396	13 004	–	13 004

Toelichting:

In 2005 en 2006 is de Wajonginstroom meer gestegen dan werd verwacht, wat er toe geleid heeft dat de uitkeringslasten bijna € 90 miljoen hoger en de uitvoeringskosten € 10 miljoen hoger zijn dan was begroot. De achtergronden van de gestegen Wajonginstroom worden onderzocht. Naast een toename van het aantal nieuwe aanvragen voor de Wajonguitkeringen is er ook een éénmalige opwaarts effect op de uitkeringslasten als gevolg

van de invoering van WALVIS. Met de invoering van WALVIS is de systematiek aangepast, wat er toe heeft geleid dat er binnen het kalenderjaar een éénmalige extra uitbetaling ten opzichte van 2005 heeft plaatsgevonden.

Tabel 31.2: Premiegefinancierde uitgaven artikel 31 (x €1 000)

	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Totaal uitgaven	12 573 138	12 978 636	12 785 199	12 219 856	11 089 558	10 957 403	132 155
<i>Programmauitgaven</i>	<i>12 573 138</i>	<i>12 978 636</i>	<i>12 785 199</i>	<i>12 329 856</i>	<i>11 089 558</i>	<i>10 957 403</i>	<i>132 155</i>
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
WAO uitkeringslasten	9 564 337	9 801 007	9 520 000	8 841 000	8 094 000	8 148 031	- 54 031
WAO uitkeringslasten eigenrisicodragers	58 190	68 785	81 466	98 856	86 000	86 000	0
WAO uitvoeringskosten	733 873	795 091	777 000	728 000	477 550	713 465	- 235 915
IVA uitkeringslasten	-	-	-	-	29 000	115 857	- 86 857
IVA uitvoeringskosten	-	-	-	-	63 000	22 890	40 110
WGA uitkeringslasten	-	-	-	-	110 000	95 095	14 905
WGA uitkeringslasten eigenrisicodragers	-	-	-	-	12 000	12 000	0
WGA uitvoeringskosten	-	-	-	-	200 000	26 022	173 978
ZW uitkeringslasten ¹	1 454 076	1 537 851	1 628 733	1 723 000	1 252 000	979 179	272 821
ZW uitvoeringskosten	200 319	198 417	232 000	318 000	297 008	178 407	118 601
WAZ uitkeringslasten ¹	516 273	525 000	509 000	478 000	444 000	438 668	5 332
WAZ uitvoeringskosten	46 070	52 485	37 000	33 000	25 000	28 949	- 3 949
Nominaal	0	0	0	0	0	112 840	- 112 840

¹ Uitkeringslasten 2006 en latere jaren exclusief de uitgaven WAZO.

Toelichting:

In de begroting 2006 werd geraamd dat in totaal 30 000 personen zouden instromen in de WIA, waarvan 15 000 in de regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en 15 000 in de regeling Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsgeschikten (IVA). De feitelijke instroom over 2006 bedraagt 21 000 WIA-uitkeringen, waarvan 17 000 WGA- en 4 000 IVA-uitkeringen. De doelstelling om in 2006 niet meer dan 25 000 personen in de IVA te laten instromen, is ruimschoots gerealiseerd. De totale WIA-instroom is 30% lager uitgevallen dan geraamd, waarbij er sprake is van meer WGA-uitkeringen en veel minder IVA-uitkeringen dan geraamd. Bijde WGA-uitkeringslasten is dan ook sprake van een tegenvaller en bij de IVA-uitkeringslasten van een meevaller.

De uitgaven WAO vallen iets lager uit dan begroot. Oorzaak is dat in de begroting 2006 de gemiddelde WAO-uitkering iets te hoog is ingeschat. De WAZ is per 1 augustus 2004 afgeschaft voor nieuwe gevallen, waardoor de uitkeringslasten en de uitvoeringskosten elk jaar verder zullen dalen. De realisatie voor 2006 valt marginaal hoger uit dan begroot.

De uitkeringslasten van de Ziektewet vallen ruim € 270 miljoen hoger uit dan was begroot. De belangrijkste oorzaak hiervan is de aangetrokken economische groei waardoor de omvang van de verzekerde populatie is gegroeid. Verder speelt mee dat UWV wijzigingen heeft aangebracht in het administratieve systeem van de ZW. Dit leidt tot een piek in de toekenningen in 2006.

De realisatie van de uitvoeringskosten van de arbeidsongeschiktheidsregelingen wijkt aanzienlijk af van de bedragen in de ontwerpbegroting. Dit

houdt verband met wijzigingen in de toerekeningssystematiek van uitvoeringskosten. Deze is in 2006 door UWV voor het eerst gebaseerd op het cost accounting model. Deze toerekening heeft tot gevolg dat een aantal regelingen zwaarder wordt belast dan oorspronkelijk begroot en een aantal andere regelingen minder zwaar. Hierdoor vallen de uitvoeringskosten van WAO (€ 235 miljoen) en WAZ (€ 4 miljoen) lager uit dan begroot en de IVA (€ 40 miljoen), WGA (€ 174 miljoen) en ZW (€ 118 miljoen) hoger uit dan begroot.

Bijlage 1 van dit jaarverslag geeft een totaaloverzicht van de uitvoeringskosten van het UWV. Daaruit blijkt dat er per saldo sprake is van een overschrijding van de begrote uitvoeringskosten met € 64,4 mln t.o.v een oorspronkelijke raming van € 1 843,9 mln.

Operationele doelstelling 1: Zorgdragen dat een permanente inkomensvoorziening wordt verstrekt aan volledig en duurzaam arbeidsongeschikte werknemers en een in principe tijdelijke inkomensvoorziening aan gedeeltelijk arbeidsongeschikte en tijdelijk volledig arbeidsongeschikte werknemers.

Doelbereik

Beperking van de instroom van volledige en duurzaam arbeidsongeschikten tot 25 000. Deze doelstelling is gerealiseerd, de IVA-instroom is in 2006 beperkt gebleven tot ca. 3 800.

Het beoogde maatschappelijke effect van handhaving is dat onnodig gebruik van uitkeringen wordt tegengegaan en misbruik wordt voorkomen. De nalevingsindicatoren maken inzichtelijk in hoeverre de belangrijkste verplichtingen worden nagekomen.

Instrumenten en activiteiten

Ingezette en gerealiseerde instrumenten:

- Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), bestaande uit de IVA- en WGA-regelingen (Kamerstukken II, 2004/2005, 30 034);
- Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO);
- Ziektewet (ZW);
- Wet arbeidsongeschiktheidsuitkering zelfstandigen (WAZ) (beëindigd per 1 aug. 2004);
- Loondoorbetaling bij ziekte;
- Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten;
- Bijdrage uitvoeringskosten aan UWV.

Ingezette en gerealiseerde SZW-activiteiten

- Treffen van financiële maatregelen ter stimulering van gedeeltelijk arbeidsongeschikten om arbeid te verrichten;
- Treffen van financiële maatregelen ter stimulering van werkgevers om gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers in dienst te houden of te nemen;
- Handhaving van wet- en regelgeving.

Ingezette en gerealiseerde UWV-activiteiten

- Verstrekken van IVA-, WGA-, WAO-, ZW- en WAZ-uitkeringen;
- Herbeoordelen bestaande uitkeringsgerechtigden;

Indicatoren

De doelstelling t.a.v. de instroom is ruimschoots gehaald.

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Nalevingsniveau van verplichtingen ihkv herstel (effectindicator) ¹	78%	–	92%	> 78%
Nalevingsniveau van opgave van inkomsten uit arbeid (effectindicator) ¹	81%	–	87%	> 81%
Instroom van volledige en duurzaam arbeidsongeschikten (effectindicator) ²	–	–	3 800	Max 25 000

Bronnen:

¹ SZW Porosz, tussentijdse rapportage. Zie leeswijzer onder «nalevingsniveau».

² UWV jaarverslag.

WAO + IVA + WGA	2004	2005	2006
Bestand			
* in uitkeringen (ultimo, x1000)	766	703	658
* als % verzekerde populatie	11,3%	10,5%	Nb
* % werkende WAO/IVA/WGA'ers	27%	25%	Nb
Instroom			
* in uitkeringen (x1000)	59,2	19,8	32
* instroomkans	0,9%	–	Nvt
Uitstroom			
* in uitkeringen (x1000)	78,9	82,3	77,1
* uitstroomkans	9,3%	10,5%	10,5%
Handhaving			
* Bekendheid verplichtingen met melden wijzigen gezondheid ¹	36%	–	45%
* Bekendheid verplichtingen met melden inkomsten ¹	45%	–	58%
* Aantal onderzochte signalen (alle wetten)	28 719	37 395	52 371
* Totaal schadebedrag (x € 1 mln)	10,5	10,3	10,3
* Afdoeningspercentage	94	95	95
WAO			
Bestand in uitkeringen (ultimo, x1000)	766	703	639
Instroom in uitkeringen (x1 000)	59,2	19,8	11
Uitstroom in uitkeringen (x1 000)	78,9	82,3	75,1
IVA			
Bestand in uitkeringen (ultimo, x1000)	–	–	3,7
Instroom in uitkeringen (x1 000)	–	–	3,8
Uitstroom in uitkeringen (x1 000)	–	–	0,3
WGA			
Bestand in uitkeringen (ultimo, x1000)	–	–	15,4
Instroom in uitkeringen (x1 000)	–	–	17,2
Uitstroom in uitkeringen (x1 000)	–	–	1,7
WAZ			
Bestand			
* in uitkeringen (ultimo, x 1 000)	55,5	53,4	47,3
* als % verzekerde populatie	7,2%	nvt ²	nvt ²
* % geheel arbeidsongeschikt	62,0%	61,6%	62,0%
* Gem. % arbeidsongeschiktheid	82,2%	81,0%	81,5%
* % werkende WAZ'ers	6%	6%	NB
Instroom in uitkeringen (x 1 000)	6,2	4,7	1,2
Uitstroom in uitkeringen (x1 000)	6,6	6,9	7,3
ZW			
Bestand in uitkeringen (gemiddeld, x 1 000)	107	115,8	138,0
Instroom in uitkeringen (x1 000)	452	473,1	669,2
Uitstroom in uitkeringen (x1 000)	506	485,3	542,3
Handhaving			
* Totaal schadebedrag (x € 1 mln)	0,8	0,8	0,8
* Afdoeningspercentage inlichtingenplicht	99	98	99

Bron: UWV jaarverslag

¹ SZW Porosz, tussentijdse rapportage, betreft uitsplitsing in aansluiting op de nalevingsniveau's.

NB = niet bekend.

² Per 1 augustus 2004 zijn zelfstandige ondernemers niet meer verzekerd voor de WAZ.

Operationele doelstelling 2: Zorgdragen dat een aanvulling tot inkomen op minimumniveau wordt verstrekt aan jonggehandicapten.

Doelbereik

In 2006 zijn bijna 156 duizend jonggehandicapten beschermd tegen het risico van gebrek aan inkomen als gevolg van ziekte en arbeidsongeschiktheid.

Instrumenten en activiteiten

Ingezette en gerealiseerde instrumenten:

- Wet op de arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (WAJONG);
- Bijdrage uitvoeringskosten aan UWV.

Ingezette en gerealiseerde UWV-activiteiten:

- Beoordelen nieuwe aanvragen;
- Verstrekken van WAJONG -uitkeringen;
- Herbeoordelen bestaande jonggehandicapten.

Kengetallen

Wajong	2004	2005	2006
Bestand			
* in uitkeringen (ultimo, x 1 000)	142,4	147,2	155,9
* als percentage verzekerde populatie	1,35%	1,40%	1,50%
* Percentage geheel arbeidsongeschikt	97,7%	97,7%	97,8
* Gem. percentage arbeidsongeschiktheid	98,8%	98,8%	98,9
* Percentage werkende Wajong'ers	26%	25%	NB
Instroom in uitkeringen (x1 000)	9,4	10,4	13,6
Uitstroom in uitkeringen (x1 000)	4,9	5,6	4,9

Bron: UWV, jaarverslag

NB = niet bekend

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Geen				
Effecten onderzoek ex post	Aanvullend onderzoek door UWV m.b.t. de herbeoordelingen	OD	juli 2005	loopt nog	Kamerstukken II, 2006/2007, 26 448, nr. 266
Overig evaluatieonderzoek	Evaluatie Wet instroomcijfers WAO	AD	13 sept. 2005	30 maart 2006	Kamerstukken II, 2006/2007, 28 333, nr. 78.
	Evaluatie Wet verbetering poortwachter	AD	1 dec. 2005	30 maart 2006	Kamerstukken II, 2006/2007, 30 510, nr. 1
	Evaluatie Wet verlenging loondoorbetalingsverplichting bij ziekte 2003	OD	5 dec. 2005	20 december 2006	Kamerstukken II, 2006/2007, 30 915, nr. 1.

32 OVERIGE INKOMENSBESCHERMING

Zorgdragen voor adequate bescherming zonder activerende voorwaarden tegen de financiële risico's bij inkomensverlies.

Omschrijving	Om bepaalde personen te beschermen tegen het risico van gebrek aan inkomen op minimumniveau.
Doelbereik	65 plussers en nabestaanden ontvangen een uitkering, gerelateerd aan het minimumloon. Als een 65-plusser een gekorte AOW-uitkering ontvangt in verband met niet-verzekerde jaren, kan deze een beroep doen op algemene bijstand op grond van de WWB. Zieke, arbeidsongeschikte en werkloze werknemers ontvangen een toeslag tot het relevante sociaal minimum als de betrokkene daar met zijn gezinsinkomen onder blijft.
Succesfactoren	<ul style="list-style-type: none"> • De effectieve uitvoering van de wetten door SVB, UWV en gemeenten • De kwaliteit en uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving • De hoogte van het nalevingsniveau van wetregelgeving door de gerechtigden

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 32.1: Begrotingsuitgaven artikel 32 (x €1 000):							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	314 811	315 292	341 093	345 065	372 308	328 577	43 731
Uitgaven	314 811	315 292	341 093	345 065	372 308	328 577	43 731
<i>Programmauitgaven</i>	<i>314 811</i>	<i>315 292</i>	<i>341 093</i>	<i>344 388</i>	<i>371 593</i>	<i>327 793</i>	<i>43 800</i>
<i>Operationele doelstelling 3</i>							
Toeslagenwet uitkeringslasten	306 804	304 543	329 518	332 830	371 586	317 888	53 698
Toeslagenwet uitvoeringskosten	8 007	10 749	11 575	11 558	7	9 905	- 9 898
<i>Apparaatsuitgaven</i>							
Personeel	-	-	-	677	715	784	- 69
Materieel	-	-	-	653	681	753	- 72
	-	-	-	24	34	31	3
Ontvangsten	1 552	-	5 659	8 655	5 358	-	5 358

Toelichting:

De gerealiseerde uitkeringslasten TW komen € 53,7 miljoen hoger uit dan geraamd bij de ontwerpbegroting. Een onvoorzien effect van de WIA is dat een aantal alleenstaanden die voorheen tevens een IOAW-uitkering ontvingen, onder het minimuminkomen komen. Betrokkenen hebben in september 2006 een eenmalige TRIT-uitkering ontvangen ter compensatie. Deze lasten waren niet voorzien en bedragen € 6,6 mln. De resterende overschrijding is ontstaan door een aanzienlijke toename van de daguitkering van de WAO/WIA. Dit is het gevolg van het met ingang van 2006 afschaffen van de tweede maximeringsbepaling. De tweede maximeringsbepaling hield in dat de toeslag niet meer dan 30% (voor gehuwden), 27% (voor een alleenstaande met kind) of 21% (voor alleenstaanden) van het minimumloon mag bedragen. De uitvoeringskosten behorende bij de toeslagen worden met ingang van 2006 gedragen door de fondsen van de

betreffende moederwetten. Dat in 2006 toch nog € 8 000 is betaald aan UWV heeft te maken met verrekening van kosten over 2005.

Tabel 32.2: Premiegefinancierde uitgaven artikel 32 (x €1 000)

	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Totaal uitgaven	23 052 425	24 064 528	24 459 408	25 134 259	25 945 038	25 815 695	129 343
<i>Programmauitgaven</i>	<i>23 052 425</i>	<i>24 064 528</i>	<i>24 459 408</i>	<i>25 134 259</i>	<i>25 945 038</i>	<i>25 815 695</i>	<i>129 343</i>
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
ANW uitkeringslasten	1 528 558	1 499 178	1 438 622	1 367 755	1 321 785	1 343 646	- 21 861
ANW tegemoetkoming					15 319	0	15 319
ANW uitvoeringskosten	31 783	36 265	31 953	32 334	28 279	33 198	- 4 919
Nominaal	0	0	0	0	0	16 825	- 16 825
<i>Operationele doelstelling 2</i>							
AOW uitkeringslasten	21 389 427	22 427 589	22 889 569	23 369 232	24 168 966	23 631 044	537 922
Tegemoetkoming AOW'ers				251 983	299 341	294 900	4 441
AOW uitvoeringskosten	102 657	101 496	99 264	112 955	111 348	101 511	9 837
Nominaal	0	0	0	0	0	394 571	- 394 571

Toelichting:

De Anw-lasten zijn lager dan geraamd omdat de daling van het aantal gerechtigden op basis van de Anw van voor juli 1996 sterker is dan verwacht. In 2006 (per 1 oktober) is als koopkrachtmaatregel de Anw-tegemoetkoming ingevoerd. De uitvoeringskosten zijn lager uitgevallen dan begroot. De toename van de AOW-lasten wordt veroorzaakt doordat het aantal gerechtigden sterker is gestegen dan verwacht. De nominale bijstelling is circa € 395 miljoen. De uitvoeringskosten zijn ca. 10% hoger uitgevallen dan begroot.

Operationele doelstelling 1: Zorgdragen dat een aanvulling tot inkomen op minimumniveau wordt verstrekt aan alleenstaande nabestaanden, wezen of halfwezen voor wie het niet mogelijk is om zelfstandig in hun levensonderhoud te voorzien.

Doelbereik

Nabestaanden ontvangen een nabestaandenuitkering van maximaal 70% van het minimumloon. Deze uitkering is inkomensafhankelijk. De nabestaande kan ook aanspraak maken op een halfwezenuitkering van 20% van het minimumloon voor een halfwees jonger dan 18 jaar die tot zijn huishouden behoort. Wezens kunnen aanspraak maken op een wezenuitkering. De wezenuitkering bedraagt een leeftijdsafhankelijk percentage van de nabestaandenuitkering. De halfwezen- en wezenuitkering zijn onafhankelijk van inkomen. Het nalevingsniveau wordt voor de Anw geoperationaliseerd in de vorm controle op gezamenlijke huishouding en opgave van inkomen. Het niet-melden van wijzigingen hierin komt weinig voor. In 2006 zijn er ca. 134 000 Anw-gerechtigden. De dalende trend in de Anw is verder voortgezet door de afname van het aantal Anw-gerechtigden waarvan het recht voor 1 juli 1996 is ingegaan. Bij handhaving is in 2006 de bekendheid met regels, na de sterke stijging in 2005, met ca. 10% afgenomen. Het aantal onderzochte signalen is sterk toegenomen (ruim 20%).

Instrumenten en activiteiten

- Algemene nabestaandenwet
- Tijdelijke regeling tegemoetkoming Anw-ers (Stcr. 2006, nr. 129) is ingevoerd als koopkrachtmaatregel

Indicatoren

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Nalevingsniveau van het melden van het voeren van een gezamenlijke huishouding (effectindicator)	97%–100%	–	–	geen
Nalevingsniveau van opgave van inkomen en wijzigingen daarvan (effectindicator)	94%–100%	–	–	geen

Bron: Porosz 2004, zie leeswijzer Nalevingsniveau Volksverzekeringen.

Kengetallen

	2004	2005	2006
Volume: Ingang recht voor 1 juli 1996 (x 1 000 uitkeringsjaren)	56	49	42
w.v. nabestaande + halfwezenuitkering	5	3	2
w.v. nabestaande uitkering	52	45	40
Volume: Ingang recht na 1 juli 1996	63	65	67
w.v. nabestaande + halfwezenuitkering	9	9	10
w.v. alleen nabestaandenuitkering	44	44	44
w.v. alleen halfwezenuitkering	11	12	13
Wezenuitkering	2	1	1
Totaal volume uitkeringsjaren	121	116	110
Totaal aantal uitkeringsgerechtigden (* 1000 personen)	148	141	134
<i>Handhaving</i>			
Bekendheid met regels samenwonen	63%	89%	80%
Bekendheid met regels inkomen	63%	92%	82%
Aantal onderzochte signalen	1 111	948	1 160
Totaal benadelingsbedrag (x 1 mln)	4,8	4,1	4,3
Afdoeningspercentage strafrechtelijk (gemiddelde AOW, ANW en Akw)	98%	98%	99%

Bron: SVB, jaarverslag 2006.

Operationele doelstelling 2: Zorgdragen dat een minimuminkomen wordt verstrekt aan personen van 65 jaar en ouder.

Doelbereik

In 2006 hebben 65-plussers een uitkering gerelateerd aan het minimumloon (50%, 70% of 90%) ontvangen. Onder bepaalde voorwaarden is bij een gekort AOW-pensioen in verband met niet-verzekerde jaren algemene bijstand op grond van de WWB verstrekt. Het nalevingsniveau voor de AOW is geoperationaliseerd in de vorm van het nalevingsniveau van opgave van het voeren van een gezamenlijke huishouding en van inkomen. Het niet melden van samenwonen, zonder dat de SVB daarvan weet, komt weinig voor. Wat betreft de opgave van inkomsten geldt dat 10% van de AOW-ers die een gehuwdentoeslag ontvangen, ten onrechte de inkomsten van de partner niet opgeven.

De stijgende trend in de AOW zet vanwege de vergrijzing verder door. In 2006 zijn er ruim 50 000 AOW-ers bijgekomen waardoor het totaal aantal gerechtigden op 2,58 miljoen komt. Ook het aantal AOW-ers dat aanvullende bijstand ontvangt is verder gestegen naar ca. 27 000.

Bij handhaving is in 2006 de bekendheid met regels, na de sterke stijging in 2005 afgenomen naar 70%.

Het aantal onderzochte signalen is met 10% toegenomen. Het schadebedrag is met 20% afgenomen.

Instrumenten en activiteiten

- Algemene Ouderdomswet
- Wet van 2 november 2006 tot wijziging van de Algemene Ouderdomswet in verband met samenwonen ten behoeve van zorg voor een hulpbehoevende (Stb. 2006/nr. 558).
- Wet Werk en Bijstand (WWB)

Indicatoren

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Nalevingsniveau van het melden van gewijzigde samenlevingsvorm (effectindicator)	95%-100%	–	–	geen

Bron: Porosz 2004, zie leeswijzer Nalevingsniveau Volksverzekeringen.

Kengetallen

Volume in uitkeringsjaren (x 1 000)	2004	2005	2006
90% uitkering (alleenstaande met kind)	0,2	0,2	0,3
70% uitkering (totaal)	968	972	975
w.v. partner < 65 jaar	7	6	4
50% uitkering (totaal)	1 332	1 368	1 407
w.v. partner < 65 jaar	203	210	220
Totaal volume uitkeringsjaren (90%+70%+50%)	2 300	2 340	2 383
Volume (x 1000 personen)	2 473	2 526	2 579
<i>Korting op de AOW-uitkering i.v.m. nietverzekerde jaren</i>			
Aantal personen met korting (% van totaal)	14%	15%	16%
Gemiddeld kortingspercentage	50%	50%	49%
Volume WWB, thuiswonende periodiek >65 [2] (* 1000 personen)	23	26	27
<i>Handhaving</i>			
Bekendheid met regels samenwonen	53%	85%	70%
Bekendheid met regels inkomen	53%	77%	70%
Aantal onderzochte signalen	1 133	2 018	2 260
Totaal schadebedrag fraude (x 1 mln)	3,4	4,0	3,2
Afdoeningspercentage strafrechtelijk (gemiddelde AOW, ANW en AKW)	98%	97%	99%

Bronnen: SVB, jaarverslag 2006; CBS, bijstandsuitkeringenstatistiek.

Operationele doelstelling 3: Zorgdragen dat een aanvulling tot inkomen op minimumniveau wordt verstrekt aan zieke, arbeidsongeschikte en werkloze werknemers

Doelbereik

Zieke, arbeidsongeschikte en werkloze werknemers ontvangen een toeslag tot het minimumniveau als de betrokkene daar met zijn gezinsinkomen onder blijft. Ten opzichte van 2005 is het gemiddelde volume met ca. 15% afgenomen. Deze daling wordt veroorzaakt door een daling van het volume bij de moederwetten. De sterke stijging van de gemiddelde uitkering (van 3213 naar 4218) wordt vooral veroorzaakt door een sterke stijging van de TW-uitkering op de WAO/WIA uitkeringen. Bij handhaving is het benadelingsbedrag licht gestegen naar € 2,2 mln. en het afdoeningspercentage is gedaald naar 93%.

Instrumenten en activiteiten

Toeslagenwet

- Tijdelijke regeling inkomensgevolgen overgang IOAW naar TW (Stcrt. 2006, nr. 157)
- Voorstel van wet houdende wijziging van de Toeslagenwet en intrekking van de Invoeringswet stelselherziening sociale zekerheid in verband met het verbeteren en vereenvoudigen van de wijze waarop het sociaal minimum wordt gewaarborgd in de loondervingsuitkering (Kamerstukken 2006–07, 30 937)

Kengetallen

	2004	2005	2006
Gemiddeld jaarcijfer TW (*1 000 uitkeringsjaren)	98	99	88
Gemiddelde toeslag (x € 1)	3 369	3 376	4 218
<i>Handhaving</i>			
Totaal benadelingsbedrag (x € mln)	1,4	2,1	2,2
Afdoeningspercentage	93%	95,5%	93%

Bronnen: UWV, jaarverslag 2006

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Geen				
Effecten onderzoek ex post	Geen				
Overig evaluatieonderzoek	Geen				

33 TEGEMOETKOMING SPECIFIEKE KOSTEN

Zorgdragen voor tegemoetkoming in specifieke kosten alsmede maatschappelijke erkenning van het leed van de asbestslachtoffers die niet via de voormalige werkgever een schadevergoeding kunnen verkrijgen.

Omschrijving	Om bepaalde personen een financiële tegemoetkoming te verstrekken voor specifieke kosten of als maatschappelijke erkenning.
Doelbereik	<p>De Wet werk en bijstand (WWB) kent de mogelijkheid om voor noodzakelijke kosten die uit bijzondere omstandigheden voortvloeien en die niet uit eigen middelen kunnen worden voldaan bijzondere bijstand te verlenen.</p> <p>Verzekerden op grond van de Algemene Kinderbijslagwet (AKW) komen in aanmerking voor een financiële tegemoetkoming in de onderhoudskosten van eigen, aangehuwde en pleegkinderen tot de 18-jarige leeftijd. Daarnaast kunnen inwoners van Nederland een extra tegemoetkoming ontvangen in de kosten van een (voorlopig) blijvend gehandicapt kind van 3 tot 18 jaar dat tot zijn huishouden behoort op grond van de regeling Tegemoetkoming onderhoudskosten thuiswonende gehandicapte kinderen (TOG 2000).</p> <p>Slachtoffers van maligne mesothelioom door asbestblootstelling in het werk (werknemer en hun huisgenoten) die volgens de procedures van het convenant asbestslachtoffers geen schadevergoeding van de werkgever kunnen krijgen, hebben – zoveel mogelijk bij leven – een tegemoetkoming ontvangen ter uiting van de maatschappelijke betrokkenheid bij het leed.</p>
Succesfactoren	<ul style="list-style-type: none"> ● De effectieve uitvoering van de wetten door gemeenten en SVB ● De kwaliteit en uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving ● De hoogte van het nalevingsniveau van wetregelgeving door de gerechtigden.

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 33.1: Begrotingsuitgaven artikel 33 (x €1 000):

	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	3 220 180	3 313 038	3 354 754	3 333 004	3 316 587	3 325 719	- 9 132
Uitgaven	3 220 177	3 313 038	3 354 756	3 333 004	3 316 587	3 325 719	- 9 132
<i>Programmauitgaven</i>	<i>3 220 177</i>	<i>3 313 038</i>	<i>3 354 756</i>	<i>3 332 569</i>	<i>3 315 378</i>	<i>3 324 435</i>	<i>- 9 057</i>
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
Schuldhelpverlening	-	-	-	-	-	25 000	- 25 000
<i>Operationele doelstelling 2</i>							
AKW uitkeringslasten	3 118 389	3 207 000	3 238 200	3 216 600	3 196 200	3 185 324	10 876
AKW uitvoeringskosten	78 138	75 000	84 020	78 200	76 500	77 148	- 648
TOG uitkeringslasten	19 813	24 737	27 392	32 790	37 615	31 094	6 521
TOG uitvoeringskosten	1 906	2 562	1 891	1 879	1 989	2 630	- 641
<i>Operationele doelstelling 3</i>							
Uitkeringslasten Reg. Asbest	1 507	2 836	2 385	1 917	2 398	2 235	163
Uitvoeringskosten Reg. Asbest	424	903	868	1 183	676	1 004	- 328
<i>Apparaatsuitgaven</i>							
Personeel	-	-	-	435	1 209	1 284	- 75
Materieel	-	-	-	420	1 160	1 236	- 76
	-	-	-	15	49	48	1
Ontvangsten	3 174	12 168	10 734	8 135	16 214	272	15 942

Toelichting:

AKW

Het verschil tussen de voor 2006 geraamde en gerealiseerde uitkeringslasten AKW is hoofdzakelijk te verklaren door demografische ontwikkelingen. Het totale volume-effect is - € 14 mln. Dit komt doordat het totale aantal telkinderen in het kader van de AKW circa 16 000 lager bleek dan geraamd in de ontwerpbegroting van 2006. Verder is het totale prijs effect € 25 mln, omdat het gemiddelde AKW-bedrag hoger is uitgevallen dan geraamd. Per saldo is het totale effect € 11 mln.

Het verschil tussen de geraamde en gerealiseerde TOG-uitkeringslasten in het verslagjaar heeft te maken met volume- en prijseffecten. Het volume was in 2006 circa 4 000 hoger dan geraamd in de ontwerpbegroting. Hierdoor komt het volume-effect op € 3,5 mln. Het prijseffect is circa € 3 mln.

Schuldhelpverlening

Voor de toelichting op de mutatie van € 25 mln onder schuldhelpverlening wordt verwezen naar artikel 30, waar de betreffende mutatie onder Bijstand overig (waaronder Armoede en «sociale uitsluiting») wordt toegelicht.

Operationele doelstelling 1: Zorgdragen dat gemeenten een tegemoetkoming kunnen verstrekken voor noodzakelijke kosten voortvloeiend uit bijzondere omstandigheden die niet uit eigen middelen kunnen worden voldaan.

Doelbereik	Gemeenten ontvangen via het gemeentefonds middelen om in deze taak te voorzien.
Instrumenten en activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> ● Artikel 35 Wet werk en bijstand ● Artikel 10 Invoeringswet WWB
Kengetallen	In 2005 zijn de uitgaven aan bijzondere bijstand op grond van artikel 35 WWB nauwelijks veranderd ten opzichte van 2004. Cijfers over 2006 komen pas beschikbaar na publicatie van dit jaarverslag.

	2004	2005	2006
Gemeentelijke uitgaven aan bijzondere bijstand op grond van de WWB	180 mln	166 mln	–

Bron: Gemeenten, verslag over de uitvoering WWB.

Operationele doelstelling 2: Zorgdragen dat een financiële tegemoetkoming in de kosten van kinderen wordt verstrekt aan ouders of verzorgers.

Doelbereik	<p>In 2006 zijn kinderbijslagbedragen en TOG-tegemoetkomingen verstrekt. Het nalevingsniveau voor de AKW wordt geoperationaliseerd in de vorm van naleving van opgave van inkomsten van kinderen van 16 en 17 jaar. Uit het onderzoek naar regelovertreding in 2004 kwam naar voren dat het verzwijgen van inkomsten uit arbeid van kinderen waarvoor kinderbijslag wordt ontvangen vrijwel niet voorkomt.</p> <p>In het jaar 2006 is op grond van:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● de AKW aan 1,9 miljoen gezinnen kinderbijslag uitgekeerd; ● de TOG-regeling aan ouders van 39 duizend kinderen een TOG-uitkering verstrekt.
Instrumenten en activiteiten	<p>Instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Algemene Kinderbijslagwet (AKW) ● Regeling Tegemoetkoming Onderhoudskosten thuiswonende gehandicapte kinderen (TOG) ● Bijdrage uitvoeringskosten aan SVB <p>Activiteiten SZW:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Besluit 14 september 2006, Stb. 427 (Besluit bijzondere verhoging kinderbijslag 2006); per 1 oktober 2006 is de kinderbijslag extra verhoogd, de verhoging kwam voor de hoogste leeftijdscategorie neer op € 41,60 per kind per jaar en voor de jongere kinderen op 85%, respectievelijk 70% van dat bedrag. ● Besluit 1 december 2006, Stb. 649 (Besluit tot wijziging Besluit onderhoudsvoorwaarden kinderbijslag en Samenloopbesluit kinderbijslag); met deze wijziging is een forfaitaire onderhoudsbijdrage geïntroduceerd, waardoor het voor ouders eenvoudiger wordt het onderhoud aan te tonen en verder wordt de uitvoering vereenvoudigd in geval van scheidingssituaties. ● Kabinetsreactie d.d. 31 oktober 2006 naar aanleiding van onderzoek naar volumegroei TOG (Kamerstukken II, 2006/2007, 24 170, nr. 73);

een groot deel van de groei wordt veroorzaakt door instroom van kinderen met psychiatrische beperkingen.

Indicatoren

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
Nalevingsniveau van opgave van inkomsten kinderen 16 jaar en ouder (effectindicator)	94–100%	–	–	geen

Bronnen: Porosz 2004, zie leeswijzer, Nalevingsniveau Volksverzekeringen.

Kengetallen

Volume	2004	2005	2006
Gezinnen AKW (*1000)	1 921	1 929	1 930
Aantal telkinderen AKW (*1000)	3 526	3 529	3 519
Aantal telkinderen TOG (*1000)	28	33	39
<i>Handhaving</i>			
Bekendheid met regels inkomen kind	67%	92%	85%
Bekendheid met regels einde studie kind	67%	77%	82%
Aantal onderzochte fraudesignalen	549	497	1 001
Totaal schadebedrag fraude (x 1 mln)	0,3	0,3	0,00
Afdoeningspercentage strafrechtelijk (gemiddelde AOW, ANW en AKW)	98%	98%	99%

Bronnen: SZW, Voorschotaanvragen AKW en TOG, SVB Jaarverslag 2006

Operationele doelstelling 3: Het zoveel mogelijk bij leven verstrekken van een eenmalige financiële tegemoetkoming in de immateriële schade aan werknemers, of huisgenoten van werknemers, met maligne mesothelioom door asbestblootstelling.

Doelbereik

Slachtoffers met maligne mesothelioom door asbestblootstelling in het werk (werknemers en huisgenoten van werknemers) die volgens de procedures van het convenant asbestslachtoffers geen schadevergoeding van de werkgever kunnen krijgen, hebben – zoveel mogelijk (minimaal 90%) bij leven – een tegemoetkoming ontvangen ter uiting van maatschappelijke betrokkenheid bij het leed.

Instrumenten en activiteiten

Instrumenten:

- Eenmalige tegemoetkoming op grond van de TAS-regeling
- Bijdrage uitvoeringskosten aan SVB

Activiteiten SZW

SZW heeft in 2006 overleg gevoerd met convenantpartijen over mogelijke uitbreidingen en nieuw beleid n.a.v. de evaluatie van de regeling. SZW informeert de Tweede Kamer bij brief over de resultaten van dit overleg in de eerste helft van 2007.

Eerste verkennende gesprekken tussen SZW en VROM ten behoeve van de aansluiting tussen de regeling die VROM gaat ontwerpen voor niet beroepsgebonden maligne mesothelioom slachtoffers en de reeds bestaande TAS-regeling en het convenant (besluit Ministerraad 10 november 2006).

Voor 2006 zijn 240 toekenningen van het voorschot bij leven begroot, 25 eenmalige uitkeringen en 115 terug te ontvangen voorschotten. De realisatie laat zien, dat het aantal toekenningen en terugontvangen voorschotten hoger ligt. Het aantal eenmalige uitkeringen ligt iets lager.

	2004	2005	2006
Toekenningen voorschot	232	250	271
Toekenningen eenmalige uitkering*	16	3	21
Terugontvangen TAS voorschotten	93	131	166
Toekenningen bij leven in procenten** totaal toekenningen	84%	84%	86%

Bronnen: SVB Jaarverslag

* het cijfer onder eenmalige uitkeringen betreft het minimum aantal eenmalige uitkeringen. Uitkeringen worden alleen geregistreerd als eenmalig op voorhand duidelijk is dat de werkgever niet te achterhalen is of failliet is. Indien dit niet direct blijkt en er nog een mogelijkheid tot verhaal bestaat, dan wordt er een voorschot geregistreerd. Een deel van de voorschotten blijkt tijdens de uitvoering alsnog niet te verhalen te zijn.

** De percentages 2004, 2005 en 2006 zijn gebaseerd op extra comptabele cijfers van de SVB.

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Geen				
Effecten onderzoek ex post	Onderzoek naar volumegroei TOG	2	April/mei 2006	Oktober 2006	Kamerstukken II, 24 170, nr. 73
Overig evaluatieonderzoek	Geen				

34 RIJKSBIJDRAGEN AAN SOCIALE FONDSEN EN SPAARFONDS AOW

Borgen van voldoende dekking in sociale fondsen en spaarfonds AOW.

Omschrijving	Om onnodige tekorten in de fondsen te dekken. Om te grote premie- en lastenmutaties te voorkomen. Om er mede voor te zorgen dat er bij het Ouderdomsfonds vanaf 2020, ondanks de vergrijzing, geen tekorten optreden.
Doelbereik	In 2006 is voldoende dekking in sociale fondsen en spaarfonds AOW geborgd. De algemene doelstelling is behaald.
Succesfactoren	N.v.t., omdat in dit artikel de algemene doelstelling behaald wordt door middel van in de wet vastgelegde instrumenten.

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 34.1: Begrotingsuitgaven artikel 34 (x €1 000):							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	5 116 932	6 529 255	7 624 484	8 194 703	10 404 301	8 648 941	1 755 360
Uitgaven	5 116 932	6 529 255	7 624 484	8 194 703	10 404 301	8 648 941	1 755 360
<i>Programmauitgaven</i>	<i>5 116 932</i>	<i>6 529 255</i>	<i>7 624 484</i>	<i>8 194 385</i>	<i>10 403 417</i>	<i>8 648 015</i>	<i>1 755 402</i>
<i>Operationele doelstelling 1</i>							
Rijksbijdrage WAZ	29 756	9 756	–	–	–	–	–
Rijksbijdrage AOW-gat grensarbeiders	11 000	11 000	11 000	–	–	–	–
Bijdragen BIKK AOW	2 481 521	2 598 500	2 606 900	2 341 400	2 612 600	2 610 100	2 500
Bijdragen BIKK Anw	187 964	194 800	189 900	157 900	180 700	180 500	200
Rijksbijdrage Ouderdomsfonds	–	1 195 000	2 183 124	2 694 000	4 432 500	2 700 000	1 732 500
Premiebijdragen gemoedsbezw.	1 656	1 719	1 635	2 015	3 947	1 700	2 247
Rijksbijdrage Aof	–	–	–	2 000	4 004	2 000	2 004
Rijksbijdrage tegemoetkoming AOW-gerechtigden	–	–	–	251 700	295 183	294 900	283
Rijksbijdrage Tegemoetkoming Anw	–	–	–	–	15 668	–	15 668
<i>Operationele doelstelling 2</i>							
Rijksbijdrage Spaarfonds AOW	2 405 035	2 518 480	2 631 925	2 745 370	2 858 815	2 858 815	0
<i>Apparaatsuitgaven</i>							
Personeel	–	–	–	318	884	926	– 42
Materieel	–	–	–	304	852	890	– 38
	–	–	–	14	32	36	– 4
Ontvangsten	19 701	–	29 295	55 733	10 900	–	10 900

Toelichting:

Rijksbijdrage Ouderenfonds

De rijksbijdrage Ouderdomsfonds is bedoeld om het exploitatietekort in het Ouderdomsfonds aan te vullen zodat een neutrale kaspositie voor dit fonds bestaat. In de begroting is rekening gehouden met een rijksbijdrage van € 2,7 mld. In 2006 is het belastingjaar 2001 (inkomstenheffing) afgesloten, het eerste jaar in een nieuw belastingstelsel. Bij de afsluiting zijn de verdeelsleutels, die zorgen voor een verdeling van inkomstenbelasting

en premies volksverzekeringen, fors bijgesteld. Deze bijstelling heeft geleid tot een verslechtering van de fondspositie met € 1,7 mld. Dit is gecompenseerd middels een aanvullende rijksbijdrage. Na verschijning van het jaarverslag van de SVB is gebleken dat in het Ouderdomsfonds een negatief vermogen van € 179 miljoen is ontstaan. Verrekening van dit bedrag vindt plaats met de Rijksbijdrage vermogenstekort Ouderdomsfonds 2007.

Premiebijdragen gemoedsbezwaarden

SZW voorziet in rijksbijdragen aan de werknemersfondsen ter compensatie van de premiederving wegens aan werkgevers verleende vrijstelling tot premiebetaling uit hoofde van gemoedsbezwaarden. Een compenserende rijksbijdrage is wenselijk omdat de uitkeringen aan werknemers met een gemoedsbezwaarde werkgever, gewoon uit de fondsen bekostigd worden. In 2006 is op basis van ingediende declaraties ca. € 3,9 miljoen aan UWV betaald. In de ontwerpbegroting waren de uitgaven geraamd op € 1,7 miljoen. De hogere uitgaven in 2006 worden deels verklaard uit declaraties van eerdere jaren (€ 1,1 miljoen). Welke oorzaken verder ten grondslag liggen aan de uitgavenstijging zal in 2007 in samenwerking met UWV worden onderzocht.

Rijksbijdrage Aof

In 2006 is € 4,0 miljoen aan UWV betaald, terwijl de uitgaven in de ontwerpbegroting waren geraamd op € 2,0 miljoen. De hogere realisatie wordt als volgt verklaard. De afrekening in 2006 van de in 2005 verleende voorschotten hebben geleid tot een nabetaling van € 3,5 miljoen. Daarnaast is de bevoorschotting 2006 neerwaarts bijgesteld met € 1,5 miljoen.

Rijksbijdrage Tegemoetkoming ANW

Deze rijksbijdrage betreft de financiering van de tegemoetkoming voor nabestaanden in aanvulling op de ANW uitkering waartoe het kabinet heeft besloten bij de behandeling van het koopkrachtbeeld 2006.

Ontvangsten

De in 2006 gerealiseerde ontvangsten van € 10,9 miljoen hebben volledig betrekking op de afrekening en vaststelling van de Rijksbijdrage WAZ 2003. Hierbij is het in 2003 verleende voorschot afgerekend. Dit heeft geleid tot een terugbetaling door UWV aan SZW.

Operationele doelstelling 1: Het medebekostigen van de sociale verzekeringen uit de schatkist ter dekking of voorkoming van tekorten in de fondsen.

Doelbereik

In 2006 zijn door medebekostiging onnodige tekorten in de fondsen gedekt en onnodige premieschommelingen en lastenveranderingen voorkomen. De operationele doelstelling is behaald.

Instrumenten en activiteiten

De doelstelling is behaald door middel van in de wet vastgelegde instrumenten, te weten:

- Rijksbijdrage Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK) voor de AOW en de ANW;
- Rijksbijdrage Ouderdomsfonds;
- Premiebijdrage gemoedsbezwaarden;
- Rijksbijdrage Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof)
- Rijksbijdrage tegemoetkoming AOW-gerechtigden;
- Rijksbijdrage tegemoetkoming ANW-ers.

Operationele doelstelling 2: Het waarborgen dat de AOW vanaf 2020 ondanks de vergrijzing betaalbaar blijft.

Doelbereik	In 2006 is een bijdrage gedaan om te waarborgen dat de AOW vanaf 2020 ondanks de vergrijzing betaalbaar blijft.
Instrumenten en activiteiten	Het Spaarfonds AOW is ook in 2006 gevoed door een rijksbijdrage en rentebijdrage.

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	geen				
Effecten onderzoek ex post	geen				
Overig evaluatieonderzoek	geen				

35 EMANCIPATIE

Het bevorderen van gelijke rechten, kansen, vrijheden en (sociale) verantwoordelijkheden in de Nederlandse samenleving voor vrouwen en mannen.

Omschrijving	<p>Om gelijke rechten, kansen en vrijheden in de praktijk voor ieder ongeacht sekse te realiseren</p> <p>Om de juiste economische, culturele en sociale voorwaarden te scheppen waarin ieder de mogelijkheid heeft een zelfstandig bestaan te verwerven</p> <p>Om de positie van vrouwen in het publieke en privé-domein te verbeteren</p>
Doelbereik	<p>De bijdrage van SZW bestaat enerzijds uit het bewust maken van andere departementen, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties van hun invloed en hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het emancipatiebeleid en anderzijds hen aan te zetten tot actie en samenwerking. Formeel hebben vrouwen en mannen gelijke rechten (met verwijzing naar de Wet Gelijke behandeling en het VN Vrouwenverdrag). In de praktijk blijkt de maatschappelijke ongelijkheid tussen vrouwen en mannen duidelijk verminderd, maar nog altijd verre van opgeheven (zie Emancipatiemonitor 2006). Op het sociaal-economisch terrein is weliswaar sprake van lichte vooruitgang, maar ook blijven de arbeidsparticipatie van vrouwen, de economische zelfstandigheid van vrouwen en de zorgparticipatie van mannen achter bij de streefwaarden. Op het gebied van besluitvorming en bestuur is sprake van eenzelfde beeld. Dit blijkt ook uit de onderstaande indicatoren.</p>
Succesfactoren	<p>Het behalen van de doelstelling hangt af van een aantal succesfactoren zoals de mate van integratie van het gender perspectief in het reguliere beleid op alle departementen, de inzet van bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties en politieke aandacht voor het emancipatiebeleid. De rapportages van de Visitatiecommissie Emancipatie hebben een belangrijke impuls gegeven aan de integratie van het man/vrouw-perspectief in het beleidsproces van alle departementen. Met inzet van een netwerk uit het bedrijfsleven zijn er belangrijke stappen gezet om evenredige participatie van vrouwen in de top van bedrijfsleven te realiseren.</p>

Indicatoren

	2004	2005	Realisatie 2006	Streefwaarde 2006
1. Rechten en veiligheid				
Aantal advies- en steunpunten huiselijk geweld (prestatieindicator) ¹	–	–	–	35 (2007)
Uitbreiding capaciteit vrouwenopvang (prestatieindicator) ¹	–	–	–	200 (2007)
Aantal gemeenten met beleidsplan huiselijk geweld (prestatieindicator) ¹	–	–	–	250 (2007)
2. Arbeidsparticipatie en economische zelfstandigheid				
arbeidsparticipatie van vrouwen (effectindicator)	53,6%	54,1%	55,8	59,8%
zorgparticipatie van mannen (effectindicator) ¹	–	35,7%	–	38,3%
economische zelfstandigheid vrouwen (effectindicator) ¹	42%	–	–	52,5%
3. Besluitvorming en bestuur				
aandeel vrouwen in politieke functies (effectindicator)	24/50%	–	26/44%	35/40% in 2005/6
in topfuncties bedrijfsleven (top250) (effectindicator)	4,4/6,5%	–	5,8/7,1%	11% in 2005/6
in topfuncties non-profit (effectindicator)	12/20%	–	21/25%	19/36% in 2005/6
in topfuncties overheid (effectindicator)	12%	–	13%	17% in 2005/6

Bronnen: SZW, Meerjarenbeleidsplan Emancipatie; SCP/CBS, Emancipatiemonitor 2006; Justitie, Aanpak huiselijk geweld (Kamerstukken II, 2004/2005, 28 345, nr. 19); VWS.

¹ Realisatiegegevens over 2006 zijn niet beschikbaar.

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 35.1: Begrotingsuitgaven artikel 30 (x €1 000):							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Verschil 2006
Verplichtingen	8 361	12 676	13 887	14 877	19 945	13 044	6 901
Uitgaven	13 922	13 781	11 273	12 575	13 635	13 044	591
<i>Programmauitgaven</i>	<i>13 922</i>	<i>13 781</i>	<i>11 273</i>	<i>10 336</i>	<i>11 181</i>	<i>10 446</i>	<i>735</i>
<i>Operationele doelstelling 1 en 2</i>							
Dagindeling	3 852	2 196	265	39	–	–	–
Primair proces	2 733	4 263	2 837	2 366	2 350	2 182	168
Subsidies	6 344	6 805	7 654	7 415	8 576	7 766	810
Voorlichting	365	178	94	75	0	207	– 207
Onderzoek	628	339	423	441	255	291	– 36
<i>Apparaatsuitgaven</i>	–	–	–	2 239	2 454	2 598	– 144
Personeel	–	–	–	2 114	2 289	2 218	71
Materieel	–	–	–	125	165	380	– 215
Ontvangsten	145	562	329	159	53	–	53

Toelichting:

Binnen de SZW begroting hebben er enkele budgettair neutrale herschikkingen plaatsgevonden. Dit verklaart de begrotingsafwijkingen van primair proces, subsidies, voorlichting en onderzoek. De ontvangsten zijn ontstaan na afrekening van subsidies en projecten uit voorgaande jaren.

Operationele doelstelling 1: Het duurzaam integreren van het man/vrouw-perspectief in beleid en uitvoering ter bevordering van de kwaliteit en effectiviteit van het rijksoverheidsbeleid.

Doelbereik De tussenrapportages van de Visitatiecommissie Emancipatie (VCE) over het gender- en emancipatiebeleid op de 12 departementen zijn gerealiseerd. De voor 2006 geplande eindrapportages zijn februari 2007 gepubliceerd.

Instrumenten en activiteiten

- Het meerjarenbeleidsplan Emancipatie is geactualiseerd voor de periode 2006–2010 Kamerstukken II, 2005/2006, 30 420, nrs. 1–2).
- De Visitatiecommissie Emancipatie (VCE) heeft een samenvattende tussenrapportage aan de coördinerend bewindspersoon alsmede 12 afzonderlijke tussentijdse rapportages aan de ministers uitgebracht over het gender- en emancipatiebeleid op de departementen.
- De coördinerend bewindspersoon heeft een Kabinetsstandpunt op de samenvattende tussenrapportage aan de Tweede Kamer gezonden (Kamerstukken II, 2005/2006, 30 420, nr. 3).
- Alle departementen hebben een reactie op de tussenrapportage VCE aan de Tweede Kamer gezonden (Kamerstukken II, 2005/2006, 30 420, nrs. 4–14 en Kamerstukken II, 2000/2001, 27 061, nr. 34).
- Er zijn afspraken tussen E-Quality en 12 departementen gerealiseerd voor de ondersteuning bij de deskundigheidsbevordering met betrekking tot gendermainstreaming.
- De ronde langs alle departementen ten behoeve van de invulling van de agenda voor de 4 vergaderingen van de Interdepartementale Coördinatiecommissie Emancipatiebeleid (ICE) is gerealiseerd. Alle 4 ICE-vergaderingen hebben plaatsgevonden.
- Op uitnodiging van het ministerie van Financiën is een presentatie aan departementen over Gender Budget Analyse gegeven.

Operationele doelstelling 2: Het verbreden en verdiepen van het emancipatieproces op lokaal, nationaal, Europees en internationaal niveau.

Doelbereik In 2006 is arbeidsparticipatie van vrouwen weer toegenomen, na enkele jaren van stilstand. Ondanks een geringe stijging in 2006 daalde de arbeidsparticipatie van mannen per saldo in dezelfde periode. De arbeidsmarktparticipatie van allochtone vrouwen is helaas ook teruggelopen. Zij scoren wel steeds beter op prestaties in onderwijs en opleiding. Vrouwen hebben mannen ingehaald in het onderwijs. De cijfers in de monitor geven aan dat de economische recessie het emancipatieproces de afgelopen jaren nadelig heeft beïnvloed. De realisaties van de indicatoren op de terreinen van arbeidsparticipatie en economische zelfstandigheid en van besluitvorming en bestuur blijven achter bij de streefcijfers. Nergens in Europa werken zoveel vrouwen in vaak kleine deeltijdbanen als in Nederland. Zo'n 93% van de vrouwen met kinderen en met een fulltime werkende partner is tevreden met haar deeltijd baan en ziet het als een prima manier om arbeid en zorg te combineren. Volgens de Emancipatiemonitor hechten veel vrouwen bovendien relatief minder dan mannen waarde aan het doorgroeien naar een hogere functie of hoger inkomen. Het aantal uren dat mannen aan zorg besteden groeit langzaam.

Instrumenten en activiteiten

- Ter bevordering van het emancipatie- en integratiebeleid op gemeentelijk niveau voor vrouwen en meisjes uit etnische minderheden is het Plan van aanpak emancipatie en integratie ingezet.
- De Taskforce Vrouwen, Veiligheid en Conflict heeft activiteiten afge-

rond in het kader van de vergroting van de rol van vrouwen in conflict-preventie, -oplossing en naoorlogse wederopbouw.

- De volgende subsidies zijn verleend:
  - aan het IIAV en E-Quality voor het waarborgen van de Emancipatiekennisinfrastructuur;
  - meerjarige projectsubsidies aan maatschappelijke organisaties in het kader van de regeling emancipatieprojecten;
  - bijdragen aan gemeenten op grond van de Tijdelijke stimuleringsregeling emancipatie vrouwen uit etnische minderheidsgroepen;
  - i.h.k.v. Dagindeling ESF-3 aan experimenten en implementatietrajecten (ESF-3) voor het ontwikkelen en implementeren van oplossingen op lokaal niveau die de combinatie arbeid en zorg vergemakkelijken;
  - i.h.k.v. ESF EQUAL het project Glazen Muur, gericht op het doorbreken van horizontale beroepensegregatie;
  - bijdragen aan gemeenten voor vormgeving gericht op samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, vrijetijdsvoorzieningen (dagarrangementen) en combinatiefuncties met het programma Dagarrangementen en Combinatiefuncties (OCW/SZW).
- Er zijn beleidsagenderende (effect)-onderzoeken uitgevoerd zoals:
  - Emancipatiemonitor 2006;
  - Scenariostudie naar de arbeidsparticipatie van vrouwen.
- De gender budget analyse bij zes gemeenten m.b.t. doelgericht begroten in de sport is aan de Tweede Kamer gezonden.
- Er is een Emancipatie-effect rapportage op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning uitgevoerd.
- Het Ambassadeursnetwerk Glazen Plafond heeft het trekkerschap overgedragen aan het Ministerie van Economische Zaken.
- Bedrijven en instellingen zijn via instrumenten als de Glazen Plafond Index (benchmark instrument) gestimuleerd om meer openheid te geven over hun activiteiten en resultaten op dit thema.
- In het kader van de «Aanpak 7 tot 7 Tijd voor Arbeid & Zorg» zijn instrumenten ontwikkeld voor gemeenten om inzichtelijk te kunnen maken in hoeverre de vraag van inwoners naar flexibiliteit, slimme openingstijden en beschikbaarheid van dienstverlening aansluit bij het aanbod. Daarnaast zijn verkenningen uitgevoerd voor samenwerkingsafspraken met gemeenten/provincie.
- Op internationaal terrein is deelgenomen aan de High Level group gendermainstreaming, CSW, Advisory Committee on gendermainstreaming en de Commissie Gelijke kansen voor vrouwen en mannen van de Raad van Europa. Daarnaast zijn vergaderingen van het Daphne programma bijgewoond en deelgenomen aan ministeriele conferenties en expertmeetings.

Indicatoren

De indicatoren van het Plan van aanpak emancipatie en integratie en het ESF programma Dagarrangementen en combinatiefunctie hebben betrekking op het jaar 2007. De activiteiten waarop de indicatoren betrekking hebben, vinden plaats in de periode 2005–2007. Er zijn geen tussentijdse streefwaarden voor het jaar 2005 en 2006 geformuleerd. Voor 2006 zijn geen realisatiecijfers beschikbaar.

Kengetallen

	2004	2005	2006
Aantal projectsubsidies aan organisaties i.h.k.v. de Subsidieregeling Emancipatieprojecten	45	46	43
Aantal experimenten en implementatietrajecten i.h.k.v. de Subsidieregeling Dagindeling ESF-3	eerste ronde: 26	tweede ronde: 63	derde ronde: 34

Bron: SZW financiële administratie

Overzicht beleidsdoorlichtingen en effectonderzoeken

In de begroting 2006 is een beleidsdoorlichting voor verbreding en verdieping van het emancipatieproces (OD2) en een evaluatie van het duurzaam integreren van het man/vrouw-perspectief (OD1) aangekondigd. In 2006 is besloten deze twee onderzoeken te integreren in één beleidsdoorlichting van de AD en de OD's van artikel 35.

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid:					
Soort onderzoek	Onderwerp onderzoek	AD/OD	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting	Het duurzaam integreren van het man/vrouw-perspectief in beleid en uitvoering Verbreden en verdiepen van het emancipatieproces	AD, OD 1, OD 2	2006	september 2007	
Effecten onderzoek ex post	Geen				
Overig evaluatieonderzoek	Evaluatie Ambassadeursnetwerken	OD 2	2006	november 2006	Kamerstukken II, 2006–2007, 27 099, nr. 17

6. NIET-BELEIDSARTIKELEN

97 AFLOPENDE REGELINGEN

Voor de financiële afwikkeling en verantwoording van een aantal afgesloten regelingen is in de begroting een aparte voorziening getroffen. Het gaat hier uitsluitend om na-declaraties of vergoedingen van nabetalingen op grond van gerechtelijke uitspraken (bezwaar- en beroepsprocedures) naar aanleiding van geschillen in het verleden.

Tabel 97.1 Budgettaire gevolgen van beleid: begrotingsuitgaven (x € 1 000)							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	459 473	238 065	13 948	372	904	19	885
waarvan garantieverplichtingen							
Uitgaven	455 624	243 258	13 908	701	1 021	201	820
<i>Programma-uitgaven</i>	<i>455 504</i>	<i>242 974</i>	<i>13 719</i>	<i>547</i>	<i>1 003</i>	<i>182</i>	<i>821</i>
Afgesloten Regelingen	795	143	820	75	786	0	786
Regeling Ex Mijnwerkers	207	182	182	182	182	182	0
Ontvlechting Arbvo	278 507	189 233	–	–	–	–	–
Ondersteuning vorming BVG'en	1 588	2 547	11 827	142	23	0	23
Afwikkeling ESF-oud	157 189	33 045	–	–	–	–	–
Overige afwikkeling SUWI	17 218	17 824	890	148	12	0	12
<i>Apparaatsuitgaven</i>	<i>120</i>	<i>284</i>	<i>189</i>	<i>154</i>	<i>18</i>	<i>19</i>	<i>– 1</i>
Personeel	–	–	–	61	17	18	– 1
Materieel	–	–	–	2	1	1	0
Agentschappen	120	284	189	91	–	–	–
Ontvangsten	11 449	13 589	18 810	11 071	1 302	201	1 101

Bron: SZW administratie

Het verschil tussen de realisatie en de raming in de begroting 2006 is voornamelijk het gevolg van nabetalingen in het kader van de subsidie-regeling «inkoop sociale diensten bij Arbvo».

Bij de ontvangsten is op basis van afrekeningen een bedrag van € 1302 miljoen aan restituties ontvangen. Dit heeft vooral betrekking op de liquidatie van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de voormalige subsidie-regeling «Inkoop sociale diensten door gemeenten bij de Arbeidsvoorzieningsorganisatie».

98 ALGEMEEN

Karakter van de uitgaven

Op dit artikel worden de apparaat- en algemene programma-uitgaven verantwoord die niet direct kunnen worden toegerekend aan een van de beleidsartikelen. Bij de algemene programma-uitgaven gaat het om primair proces, subsidies, voorlichting, onderzoek en beleidsinformatie en handhaving.

De middelen zijn bestemd voor:

- de beleidsactiviteiten waarvoor in de begroting geen afzonderlijke beleidsartikelen zijn opgenomen;
- de ondersteunende diensten van dit departement;
- de bijdrage van het moederdepartement aan de baten-lastendienst IWI.

Tabel 98.1 Budgettaire gevolgen van beleid: begrotingsuitgaven (x € 1 000)

	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	289 804	299 306	247 233	189 821	197 648	216 773	- 19 125
waarvan garantieverplichtingen							
Uitgaven:	320 712	295 091	242 088	188 344	189 094	219 099	- 30 005
<i>Programma-uitgaven</i>	26 782	25 496	26 799	18 111	23 399	54 133	- 30 734
Waarborg en garanties	0	0	0	0	0	0	-
Handhaving en kwal.beoordeling uitvoering	5 008	4 787	4 398	2 690	7 722	31 768	- 24 046
Primair proces	2 526	5 380	5 812	841	586	642	- 56
Subsidies	907	798	706	434	261	6 052	- 5 791
Voorlichting	6 939	5 117	5 483	7 515	6 869	4 931	1 938
Onderzoek en Beleidsinformatie	11 402	9 414	10 400	6 631	7 961	10 740	- 2 779
<i>Apparaatsuitgaven</i>	257 287	269 595	215 289	170 233	165 695	164 966	729
Personeel	146 737	153 299	100 650	78 155	69 431	67 587	1 844
Materieel	34 540	33 536	33 062	18 061	23 637	17 171	6 466
Huisvesting	43 639	29 015	30 549	29 530	28 570	35 218	- 6 648
Automatisering	32 371	18 020	19 699	19 651	19 304	20 267	- 963
Bijdrage aan IWI	-	35 725	31 329	24 836	24 753	24 723	30
Ontvangsten	7 616	9 916	7 038	7 647	13 031	20 024	- 6 993

Bron: SZW administratie

Toelichting bij de tabel Budgettaire gevolgen van beleid

Personeel

De hogere uitgaven is het saldo van enerzijds de loonbijstelling en anderzijds de som van een aantal relatief kleine overschotten en tekorten op de personele directiebudgetten. Ook op de uitgaven bij de personeelsbudgetten van de beleidsartikelen staan overschotten en tekorten. Het totaalbeeld van de personele uitgaven wordt in het vervolg nader toegelicht.

Materieel en huisvesting

De hogere uitgaven «materieel» en lagere uitgaven «huisvesting» hebben voornamelijk betrekking op een verschuiving van «overige huisvestingskosten» (bewaking, schoonmaak, etc). Deze uitgaven waren in de begro-

ting opgenomen onder «huisvesting» en worden verantwoord onder «materieel».

Automatisering

De lagere uitgaven automatisering hebben vooral betrekking op verschuivingen in de planning van een aantal projecten.

Bijdrage aan IWI

De bijdrage aan IWI is als gevolg van verrekeningen met het moederdepartement iets hoger dan geraamd.

Handhaving

De onderuitputting van het handhavingsbudget heeft een tweetal oorzaken. Enkele projecten hebben vertraging opgelopen en projecten zijn goedkoper uitgevoerd dan vooraf was geraamd.

Primair proces

Als gevolg van herschikkingen zijn op primair proces van artikel 98 lagere uitgaven gerealiseerd.

Subsidies

Als gevolg van herschikkingen van geparkeerde subsidiegelden naar beleidsartikelen is op artikel 98 € 5,8 miljoen minder uitgegeven.

Voorlichting

In de loop van het jaar zijn een aantal extra voorlichtingsactiviteiten ondernomen.

Onderzoek

Voorals gevolg van herschikkingen van geparkeerde onderzoeksgelden naar beleidartikelen is € 2,8 miljoen minder uitgegeven.

Ontvangsten

De gerealiseerde ontvangsten zijn € 6 miljoen lager dan geraamd. Dit is vooral veroorzaakt doordat een eerder geparkeerde ombuigingstaakstelling is ingevuld bij de anti-cumulatie afdrachten.

98.4 Toelichting apparaat- en programma-uitgaven

In tabel 98.9 wordt van de apparaat- en algemene programma-uitgaven een verdeling over alle artikelen gegeven, zowel artikel 98 als niet artikel 98. Bij artikel 98 staan de uitgaven die niet aan beleidsartikelen kunnen worden toebedeeld, zoals algemene uitgaven en uitgaven voor de premiegefinancierde regelingen.

In deze paragraaf worden enkele uitgavencategorieën toegelicht.

Personeel

Tabel 98.2 Formatie en bezettingsontwikkeling (in fte)					
	2002	2003	2004	2005	2006
Formatie totaal SZW ultimo	3 064	3 028	3 047	3 047	2 963
waarvan batenlastendiensten	543	497	357	363	355
Bezetting ultimo	2 907	2 954	3 014	2 944	2 922
Bezetting gemiddeld	2 735	2 927	3 023	3 007	2 955
Vacatures ultimo (aantal)	157	74	33	103	41

Bron: SZW-administratie

Tabel 98.3 Personeelsbudgetten en realisaties (excl. baten-lastendiensten) in € 1 mln					
	2002	2003	2004	2005	2006
Budget	123	113	150	161	156
Realisatie	147	153	157	161	159
Gemiddelde realisatie per fte (x € 1 000)	53,4	52,3	51,9	53,5	53,8

Bron: SZW-administratie

Aan het eind van 2006 bestond de formatie inclusief de baten-lastendiensten uit 2 963 formatieplaatsen (fte). Dat is 84 lager dan de formatie van 2005. Bij het kerndepartement is de formatie afgenomen met 54 fte'en. De formatie bij de Arbeidsinspectie is 23 fte'en lager en de baten-lastendiensten zijn met 7 fte'en afgenomen. De afname van de formatie is hoofdzakelijk een gevolg van de doorwerking van de taakstelling Strategisch- en Hoofdlijnen akkoord.

De bezetting per 31 december 2006 bedroeg 2 922 fte. Ten opzichte van 31 december 2005 is de bezetting gedaald met 22 fte.

In 2006 is € 159 miljoen uitgegeven aan personeelskosten. Dit is inclusief € 3,3 miljoen aan post-actieven en € 3,7 miljoen voor inhuur van personeel. Deze bedragen zijn exclusief baten-lastendiensten.

Materieel

Tabel 98.4 Realisaties materieel (x € 1 mln)					
	2002	2003	2004	2005	2006
Materieel	34,6	33,5	40,5	28,7	37,2
Huisvesting	43,6	29,0	30,5	29,5	28,6
Automatisering	32,4	18,0	19,7	19,7	19,3
Bijdrage moederdepartement aan IWI	36,6	35,7	31,3	24,8	24,8
Gemiddelde realisatie per fte (x € 1 000)					
Materieel	12,7	11,4	13,4	9,5	12,6
Huisvesting	15,9	9,9	10,1	9,8	9,7
Automatisering	11,8	6,1	6,5	6,6	6,5

Bron: SZW-administratie

Handhaving

In 2006 bedroeg het totale beleidsbudget voor handhaving € 57,2 miljoen, verdeeld over de artikelen 23, 29, 30 en 98. Van dit bedrag was € 23,9 miljoen gereserveerd voor activiteiten in het kader van het Strategisch Akkoord en het Hoofdlijnenakkoord. Dit betreft onder meer de bestrijding van zwarte fraude en illegale tewerkstelling.

De realisatie op het beleidsbudget bedroeg uiteindelijk ruim € 7,7 miljoen. Het verschil heeft twee oorzaken. Enerzijds is het beleidsbudget tussentijds verlaagd door overboekingen ten behoeve van handhavingsactiviteiten door SZW-personeel. Anderzijds was er sprake van onderuitputting. De onderuitputting wordt nader toegelicht in paragraaf 98.3.

Voorlichting

De totale voorlichtingsuitgaven 2006 bedragen € 12,7 miljoen. Het totale bedrag dat aan voorlichtingscampagnes is uitgegeven belooft € 10 miljoen en is als volgt over de beleidsterreinen verdeeld.

Tabel 98.5 Uitgaven voorlichtingscampagnes naar beleidsterrein (x € 1 000)	
	Realisatie 2006
Arbeid en zorg/Levensloop	530
Kinderopvang	625
Arbeidsmarkt/Taskforce Jeugdwerkloosheid	2 872
Arbo	1 259
Overig (w.o. WIA, WW, WSW, Kinderarbeid en ATW)	3 213
Jongeren en schulden	584
Attenderingen (beleid tlv voorlichting)	1 000

Bron: SZW-administratie

Publieksinformatie

In 2006 zijn de volgende aantallen vragen door de afdeling Publieksinformatie afgehandeld:

- 40 000 telefonische vragen op het gratis nummer 0800-9051;
- 13 600 e-mail via vooral het Algemeen loket (40%), de site van de Arbeidsinspectie, diverse andere loketten en Postbus 51;
- 2 500 brieven van burgers.

Tabel 98.6 Verdeling van de gestelde vragen over de beleidsonderdelen SZW (in procenten)	
	Realisatie 2006
Arbeidsmarkt	7,2
Arbeidsomstandigheden	14,8
Arbeidsverhoudingen	36,2
Arbeidsongeschiktheid	10,1
Werkloosheid	5,5
Overig SV	6,5
Werk en Bijstand	9,0
Overig	10,9

Bron: SZW-administratie

Subsidies

Voor een totaal overzicht subsidies wordt verwezen naar bijlage 4.

SIOD

De SIOD is in 2006 doorggegaan met het themagericht opsporen. Ook in 2006 heeft ca. 50% van de afgeronde opsporingsonderzoeken plaatsgevonden binnen de 5 geselecteerde thema's:

1. Re-integratie;
2. Tuinbouw en Fruitteelt;
3. Levensmiddelenindustrie;
4. Transport;
5. Schoonmaakbedrijven.

In 2006 heeft de SIOD een beleidsgestuurde themaselectie tot stand gebracht. De relevante beleidsdirecties van het ministerie van SZW zijn betrokken geweest bij het wegingskader op grond waarvan de thema's werden geprioriteerd en hebben zich op twee momenten hun wensen met betrekking tot te selecteren thema's voor 2007 kenbaar kunnen maken.

De SIOD had zich voorgenomen om in 2006 80 processen verbaal bij het Openbaar Ministerie in te leveren, ter afdoening of vervolging. De SIOD heeft uiteindelijk 88 processen verbaal aangeboden aan het OM. Hierbij zijn door de SIOD de volgende benadelingsbedragen opgespoord:

- premiefraude € 3,9 miljoen;
- uitkeringsfraude: € 4,3 miljoen;
- re-integratiefraude € 1 miljoen;
- fiscaal nadeel € 11,7 miljoen;
- maatschappelijk nadeel € 14,2 miljoen.

Het lagere benadelingsbedrag premiefraude vloeit voort uit de overdracht van de premieheffing van UWV aan de Belastingdienst per 1 januari 2006. Als resultaat van een deels gezamenlijk met de FIOD-ECD ingericht intake- en selectieproces heeft de SIOD 43 fraudesignalen ontvangen van de FIOD-ECD in 2006. Het betreft zaken waarbij het zwaartepunt ligt op het SZW-domein.

Verdere feiten en cijfers

- Per 31 december 2006 was sprake van 63 lopende SIOD onderzoeken;
- Bij de opsporingsonderzoeken die de SIOD in 2006 uitvoerde waren 216 verdachte natuurlijke personen betrokken en 100 verdachte rechtspersonen;
- De digitale recherche van de SIOD heeft 17 onderzoeken of projecten van externe partijen ondersteund in 2006. In 15 gevallen ging het hierbij om gemeenten;
- De criminaliteits-analisten van de SIOD hebben in 2007 22 maal assistentie verleend aan de Interventieteams en aan individuele gemeentelijke projecten.
- In 2006 heeft de SIOD vier onderzoeken naar uitbuiting van buitenlandse werknemers afgerond. Een onderzoek naar uitbuiting van Portugese werknemers is aanleiding geweest tot onderhandelingen over het afsluiten van een Memorandum of Understanding met Portugal;
- In het vierde kwartaal van 2006 heeft de SIOD zijn regionale intake van fraudetips (3 regionale fraudemeldpunten en selectie-overleggen) omgevormd tot een centraal intake en selectie (CIS) proces. Hiermee wordt de sturing op welke onderzoeken de SIOD draait eenvoudiger;
- Om de kwaliteit van de processen-verbaal te optimaliseren, de

communicatie tussen FP en SIOD te verbeteren en de doorlooptijd van SIOD-onderzoeken door het OM te verkorten zijn in 2006 zijn door het Functioneel Parket twee ervaren parketsecretarissen bij de SIOD gestationeerd.

- In 2006 is de SIOD begonnen met een aantal professionaliserings-trajecten als Kennismanagement, een Leiderschapstraject, Digitaal rechercheren en de ontwikkeling van een opleidingstraject Financieel Rechercheren. Het project digitaal rechercheren heeft geresulteerd in een beveiligde omgeving, waarbinnen iedere SIOD-rechercheur de digitale administratie van verdachten kan raadplegen en gedeelten daarvan kan kopiëren naar een proces-verbaal.

Arbeidsinspectie

De Arbeidsinspectie draagt door toezicht op de wet- en regelgeving bij aan veilige en gezonde arbeidsomstandigheden en arbeids- en rusttijden, alsmede aan de aanpak van illegale tewerkstelling. De Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet), de Arbeidstijdenwet (ATW), de Wet Arbeid Vreemdelingen (WAV), de Wet Minimum loon (WML) en het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) zijn daarvoor de belangrijkste wetten. In de aanpak ligt de prioriteit bij het opsporen en wegnemen van ernstige overtredingen. Om efficiënter te opereren en om onnodige inspectiedruk te vermijden werkt de AI in toenemende mate samen met andere inspectiediensten. De Arbeidsinspectie heeft – als bijna geen andere toezichthouder – te maken met het feit dat er veel raakpunten zijn met vrijwel alle in Nederland opererende toezichthouders. Dit komt door het brede werkteurien waarop de AI opereert. Vrijwel alle organisaties en instellingen waarin arbeid wordt verricht behoren tot de objecten van toezicht van de AI. Een gedetailleerder verslag van activiteiten en uitkomsten van het toezicht door de Arbeidsinspectie zal worden gegeven in het Jaarverslag Arbeidsinspectie 2006 dat gelijktijdig met het SZW-jaarverslag verschijnt.

Vanuit de toezichthoudende taken op het terrein van arbeidsomstandigheden zijn in 2006 in inspectieprojecten Arbeidsomstandigheden 20 088 trajecten afgerond waarin in 51% van de gevallen handhavend is opgetreden. Een inspectietraject omvat alle bezoeken en administratieve afhandeling nodig om te komen tot normconform gedrag bij een bedrijf. In die trajecten is voor circa € 4,5 mln aan boetes opgelegd en er is in 2006 inclusief op vorderingen uit eerdere jaren een gelijk bedrag geëind. Er zijn daarnaast 353 inspectietrajecten in ATW-projecten uitgevoerd op grond waarvan in 2006 circa € 1 mln aan boetes is opgelegd en € 0,7 mln is geëind. In de verantwoording op beleidsartikel 29 wordt in dit SZW-jaarverslag nader ingegaan op de handhavingsresultaten op het terrein van arbeidsomstandigheden.

Vanuit het door het ministerie van BVK geleide project «eenduidig toezicht» is in 2006 een bijdrage geleverd aan de voorbereiding van front-offices. Dit zijn samenwerkingsverbanden van inspectiediensten en soms andere overheden om te komen tot één loket voor het toezicht in bepaalde domeinen. Een van de inspectiediensten heeft daarbij het voortouw en de regie.

De AI doet mee in de voorbereiding van 11 van deze samenwerkingsverbanden waarvan in 4 gevallen in de regierol.

Met een aantal inspectiediensten bestaan al samenwerkingsovereenkomsten, zoals met het Staatstoezicht op de Mijnen, de KLPD en Inspectie Verkeer en Waterstaat. Met alle andere Rijksinspectiediensten wordt samengewerkt op projectniveau.

Bij de toezichthoudende taken op het gebied van het Besluit Risico's Zware Ongevallen richt de AI zich op bedrijven, die vanwege de aanwezigheid van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen of de aanwezigheid van risicovolle processen een gevaar kunnen vormen met grote gevolgen voor het bedrijf zelf en de omgeving.

In dit werkveld wordt samengewerkt met andere overheden (het bevoegde gezag volgens de Wet Milieubeheer: de gemeenten, provincies en waterschappen) en de Brandweer. Die samenwerking is in 2006 – mede als gevolg van het verbetertraject «BeteRZO» verder geïntensiveerd, waardoor kwaliteit en efficiency van de inspecties verder is toegenomen. De directie MHC heeft de beoordeling van 98 door bedrijven verplicht op te stellen Veiligheids Rapporten in 2006 tijdig kunnen afronden, heeft daarnaast 188 BRZO-inspecties en 79 inspecties op grond van de ARIE-regelgeving afgerond en heeft 39 zware ongevallen onderzocht.

Daarnaast zijn in 2006 twee specifieke rapporten met betrekking tot dit werkterrein aan de Tweede kamer aangeboden. Dit betrof een rapportage over incidenten bij bedrijven die onder werkingssfeer van de ARIE en BRZO vallen en een rapportage over een onderzoek waarin is gezien in hoeverre een explosie, zoals deze heeft plaatsgevonden bij een BP raffinaderij in Texas in maart 2005, ook bij de 5 raffinaderijen in Nederland zou kunnen optreden.

Voor de aanpak van illegale tewerkstelling en de handhaving van o.a. de Wet arbeid vreemdelingen en de Wet minimumloon en minimum vakantiebijslag wordt al langere tijd – in interventieteams – intensief samengewerkt met de andere partners: Gemeenten, Belastingdienst, SIOD, UWV en Politie. Ook in ander verband dan de interventieteams is sprake van uitwisseling van gegevens, waardoor een scherpere selectie kan worden gemaakt van bedrijven, die voor inspectie of onderzoek in aanmerking komen.

In 2006 zijn circa 10 800 inspectietrajecten op basis van de WAV uitgevoerd. Er is in 2006 voor ruim € 44 mln aan boetes opgelegd voor overtredingen van de WAV, waarvan een groot deel tot ontvangsten in 2007 zal leiden. Er is in 2006 ruim € 17 mln geëind op basis van WAV boetes ingesteld in 2006 en nog openstaande vorderingen uit eerdere jaren.

Het totaal aan opgelegde boetes WAV was in 2006 extra hoog omdat er meer boetes zijn opgelegd dan geraamd en omdat er ook nog achterstanden in de oplegging vanuit 2005 zijn ingelopen. Eind 2006 was deze achterstand nagenoeg ingelopen. Het hogere aantal opgelegde boetes in 2006 dan geraamd komt voort uit een hogere efficiëntie in de uitvoering en een hoger gerealiseerd overtredingspercentage per bezocht bedrijf dan geraamd.

Het proces van inning loopt vertraging op doordat in hoge mate gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheid van het aangaan van betalingsregelingen en voorlopige voorzieningen. Er moet veelvuldig worden aangevraagd en het is vaak nodig dwangbevelen in te zetten om betaling af te dwingen. Van de ingestelde boetes in 2005 is eind 2006 inmiddels meer dan 60% geëind, terwijl dit percentage eind 2005 nog op 35% lag. De verwachting is dat in 2007 ook nog een groot deel van het ingestelde bedrag in 2006 zal kunnen worden geëind. Om achter de inning nog extra druk te zetten heeft SZW de inning per 1-1-2007 voor nieuw op te leggen boetes overgedragen aan het Centraal Justitieel Incassobureau.

In bijna 50% van de opgelegde boetes WAV gaat men in bezwaar, terwijl de omvang van de capaciteit voor de behandeling ervan is gebaseerd op

een aanname van 40%. Daardoor en door een hoger aantal opgelegde boetes dan geraamd heeft ook de afhandeling van bezwaarschriften vertraging opgelopen. In 2007 zal dit door een extra inzet van juridische capaciteit worden ingelopen.

Tabel 98.9: Totaaloverzicht gerealiseerde apparaats- en algemene programma-uitgaven 2006

	Apparaatuitgaven						Programma-uitgaven		
	Personeel	Materieel	Overige ¹	Primair Proc.	Onderzoek	Voorlichting	Subsidies	Handhaving	
21	607	25	-	-	-	-	-	-	
22	19 695	3 708	-	735	-	2 773	-	-	
23	2 978	158	-	-	620	99	7 389	231	
24	1 025	78	-	-	-	-	-	-	
25	1 755	115	-	73	448	1 155	6 888	-	
26	3 128	107	-	-	-	-	242	-	
27	2 012	194	-	-	-	-	724	-	
28	1 409	99	-	-	-	-	-	-	
29	42 420	8 403	-	3 526	2 231	1 259	21 788	675	
30	6 193	267	-	-	-	584	-	17 515	
31	3 402	172	-	-	-	-	-	-	
32	681	33	-	-	-	-	-	-	
33	1 160	49	-	-	-	-	-	-	
34	852	32	-	-	-	-	-	-	
35	2 289	165	-	2 350	255	-	8 575	-	
97	17	1	-	-	-	-	182	-	
98	69 432	23 637	72 627	586	7 961	6 869	261	7 721	
99									
Totaal gerealiseerde uitgaven 2006	159 055	37 243	72 627	7 270	11 515	12 739	46 049	26 142	
Vastgestelde Begroting 2006	155 563	27 727	80 208	7 803	15 100	14 349	55 402	57 178	
Verschil 2006	3 492	9 516	- 7 581	- 533	- 3 585	- 1 610	- 9 353	- 31 036	

Bron: SZW administratie

¹ Dit betreft huisvesting (€ 28 570), automatisering (€ 19 304) en bijdrage moederdepartement (€ 24 753)

99 NOMINAAL EN ONVOORZIEN

Op dit artikel staan tijdelijk middelen voor onvoorziene uitgaven, loon- en prijsbijstelling. De beschikbaar gestelde middelen voor de loon- en prijsontwikkeling zijn gedurende de begrotingsuitvoering 2006 naar de in aanmerking komende begrotingsartikelen overgeboekt.

99.1 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 99.1 Budgettaire gevolgen van beleid: begrotingsuitgaven (x € 1 000)							
	2002	2003	2004	2005	Realisatie 2006	Vastgestelde begroting 2006	Vershil 2006
Verplichtingen	0	0	0	0	0	46	- 46
Uitgaven	0	0	0	0	0	46	- 46
<i>Programma-uitgaven</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>46</i>	<i>- 46</i>
Onvoorzien	-	-	-	-	0	0	0
Loonbijstelling	-	-	-	-	0	46	- 46
Prijsbijstelling	-	-	-	-	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

Bron: SZW administratie

7. BEDRIJFSVOERINGSPARAGRAAF

1. Het gevoerde financieel beheer

Zoals al in de bedrijfsvoeringsparagraaf bij het jaarverslag van het ministerie van SZW over 2005 werd aangekondigd heeft SZW in 2006 een nieuw systeem voor de **financiële administratie** in gebruik genomen: Hermes. Een van de doelstellingen om Hermes in te voeren is om de hele financiële administratie onder te brengen in één geïntegreerd financieel systeem. Hermes vervangt en integreert zodoende uiteindelijk de bestaande financiële administratie (CAFAS) en het systeem voor de bekostiging van gemeenten en andere uitvoeringsorganen (BIAS). Bestaande aansluitingsproblemen tussen de twee systemen worden hiermee uit de wereld geholpen. Met ingang van 2006 is de financiële administratie van CAFAS overgegaan naar Hermes (fase 1). Het onderdeel bekostiging van Hermes en de overgang van BIAS naar Hermes zal naar verwachting in 2007 worden ingevoerd (fase 2).

De ingebruikneming van een nieuw financieel-administratief systeem is een gebeurtenis met grote gevolgen voor de beheersorganisatie. Hierdoor kan het financieel beheer (tijdelijk) negatief worden beïnvloed. Met het oog daarop is voor een opzet en aansturing gekozen die dit zoveel mogelijk voorkomt. Zo is heel nadrukkelijk gestuurd op (beleidsmatige) risico's en is gefaseerd een go-no go besluit genomen, nadat werd vastgesteld dat gesignaleerde risico's waren ondervangen. Tevens is een parallel-organisatie opgezet, die er mede toe moest leiden dat tijdelijk meer capaciteit beschikbaar zou zijn om de overgang van het ene systeem naar het andere systeem goed te borgen. Ondanks deze zorgvuldige voorbereiding hebben zich veel problemen voorgedaan die de ordelijkheid van het financieel beheer ernstig hebben aangetast. Dit uitte zich op verschillende terreinen.

- **Conversieverschillen:** Bij het – handmatig – overzetten van de informatie uit de financiële administratie van CAFAS naar Hermes ontstonden conversieverschillen. Deze zijn in verschillende acties in de loop van het jaar geïnventariseerd en – merendeels – gecorrigeerd.
- **Tijdigheid van de registratie van verplichtingen en tijdigheid van het betalingsverkeer:** De tijdigheid van de registratie van verplichtingen in de verplichtingenadministratie en de tijdigheid van het betalingsverkeer stonden onder druk; vanaf medio 2006 is dit steeds verder verbeterd, maar de gewenste eindsituatie is nog niet bereikt.
- **Voorschottenbeheer en ontvangstenbeheer:** Gedurende heel 2006 ontstonden achterstanden bij de administratieve verwerking van betaalde voorschotten. Ook ontstonden gedurende heel 2006 achterstanden bij de administratieve verwerking van ontvangsten.
- **Vorderingenbeheer:** De boete-inning in het kader van de Wet arbeid vreemdelingen is in 2006 door de invoering van Hermes en door de toename van het aantal boetes en ingediende bezwaarschriften enige tijd vertraagd.
- **Fouten in boekingen:** De veranderingen van de werkprocessen, in combinatie met de verandering van de budgetstructuur, de onwennigheid van de medewerkers met het nieuwe systeem en de grote werkdruk, hebben geleid tot boekingsfouten. Deze zijn op subartikelonderdeelniveau gecorrigeerd. Uit pragmatische overwegingen is niet gestructureerd gezocht naar fouten in boekingen op lagere niveaus, maar geconstateerde fouten op die lagere niveaus zijn voor een belangrijk deel wel gecorrigeerd.

- Dubbele betalingen: Om achterstanden weg te werken werden meer dan gebruikelijk handmatige betalingen verricht. Gevolg daarvan is dat er meer dubbele betalingen werden verricht. Dit werd gecorrigeerd; teveel betaalde bedragen werden teruggevorderd. Ook de terugvoeringen leidden tot meerwerk.
- Functiescheiding betalingsordonnateur/kasbeheerder: Het autorisatie-beheer waarmee de noodzakelijke functiescheiding is geborgd, voldeed in opzet aan de daaraan te stellen wettelijke minimumeisen. Qua werking bleek in 2006 de noodzakelijke functiescheiding in de financiële processen niet volledig geborgd. Uit aanvullende controles van de Auditdienst zijn overigens geen materiële rechtmatigheidsfouten gebleken.
- Vertraging oplevering jaarrekening: Bij de totstandbrenging van de jaarrekening bleek het noodzakelijk aan de Algemene Rekenkamer en het Ministerie van Financiën uitstel te vragen. De vertragingen werden veroorzaakt door eerdere conversiefouten bij de overgang naar het nieuwe systeem. Herstelacties (het op orde brengen van de aansluiting tussen BIAS en Hermes, het schonen van openstaande posten, het uitzoeken van conversieverschillen en het controleren van posten) bleken begin 2007 nodig om tot betrouwbare saldibalansposten te komen. Deze zijn uiteindelijk goed afgerond en hebben geleid tot een saldibalans, die geen materiële fouten bevat, en tot aansluiting tussen BIAS en Hermes. Enkele, voor de jaarrekening niet-materiële verschillen, worden in de eerste helft van 2007 verder geanalyseerd.
- Het financieel beheer van het Agentschap SZW is op belangrijke punten onvoldoende. De oorzaak hiervan is dat op projectniveau niet tijdig een onderbouwing kon worden geleverd van de openstaande voorschotten en op projectniveau geen aansluiting gemaakt kon worden tussen de regeling specifieke administratie en financiële administratie.

In de loop van 2006 zijn ten aanzien van deze problemen herstel- en verbeteracties gestart, samengevat in het zgn. 7-puntenplan. Daarbij gaat het om het wegwerken van achterstanden, het versnellen van het betaalproces, het tijdiger vastleggen van verplichtingen, en het corrigeren van boekingsfouten. Voorts werd een externe audit uitgevoerd die er met name op gericht was om vast te stellen of de ingezette verbeteracties naar verwachting effectief zouden zijn. Dit heeft geleid tot extra acties, te weten het verder verbeteren van de kwaliteit van de medewerkers die met het systeem werken. Ten slotte werd met het totaal van de verbeteracties beoogd om fouten te vermijden; dit mede omdat het herstellen van fouten veel capaciteit vergde.

Als gevolg van deze herstel- en verbeteracties werd in de tweede helft van het jaar 2006 de kwaliteit van het financieel beheer op deze punten stap voor stap verbeterd. De gewenste eindsituatie is echter nog niet bereikt. Met de jaarafsluiting is – ook na afronding van de herstelacties genoemd in de laatste bullet – gebleken dat boekingsfouten en andere onvolkomenheden resteerden, die samenhangen met de subadministratie BIAS2. Omdat deze niet van materieel belang zijn voor de accountantsverklaring zijn deze niet meer voor de jaarafsluiting geanalyseerd en gecorrigeerd.

Bovenstaande problemen laten onverlet dat de kwaliteit van de informatievoorziening aan het Parlement in het jaarverslag voldoende is. Zij hebben echter wel consequenties gehad voor de betrouwbaarheid van de interne financiële managementinformatie gedurende het jaar, waardoor ook de sturing door de budgethouders werd bemoeilijkt. In de loop van het tweede halfjaar kreeg het management wel voldoende inzicht in

de budgetuitputting en kon daar in voldoende mate op steunen. Tot slot hebben zij ook geleid tot efficiencyproblemen bij de controles door de Auditdienst.

De **invoering van fase 2** zal met extra waarborgen worden omgeven om te voorkomen dat zich hierbij vergelijkbare ontwikkelingen voordoen als bij de invoering van fase 1. De analyse- en correctiewerkzaamheden zullen wel onverkort worden doorgezet. Tevens zullen de uitkomsten van de analysewerkzaamheden worden gebruikt om maatregelen voor te bereiden om te zorgen dat een goede overgang naar Hermes fase 2 mogelijk is.

Het management heeft in 2006 veel aandacht besteed aan de kwaliteitsverbetering van het **contractbeheer** en de (Europese) **aanbestedingen**, en met een mix van maatregelen in de sfeer van voorlichting, terbeschikkingstelling van procedures, handleidingen, modellen en begeleiding vanuit de directie Facilitaire Zaken, alsmede aansturing en toezicht op de naleving in het kader van de P&C-cyclus, is inmiddels een verbetering van het inkoopproces gerealiseerd.

Ondanks deze inspanningen was in 2006 nog sprake van tekortkomingen. Merendeels gaat het om dossiers waarbij sprake is van een bewuste en gemotiveerde keuze om van de aanbestedingsregels af te wijken; deze argumentatie had met name betrekking op het voorkomen van ongewenste afbreukrisico in het primaire proces. Het is noodzakelijk dat het management nog strikter op de juiste naleving van de regels toeziet en dat het management nadrukkelijker wordt aangesproken op eventuele niet-naleving van de regels.

Het **subsidiebeheer** heeft in 2006 bijzondere aandacht gehad. In 2006 is een vervolg gegeven aan het voornemen om – bij nieuwe subsidies – te streven naar outputfinanciering in plaats van de tot dusverre gebruikelijke inputfinanciering (vergoeding van werkelijk gemaakte kosten). Deze verandering had een tweeledige doelstelling.

Ten eerste moest dit leiden tot een vermindering van de administratieve (controle)lasten en ten tweede moest dit leiden tot een vermindering van het aantal rechtmatigheidsproblemen waarmee SZW, ook in 2006, werd geconfronteerd. Zo kreeg in 2006 de beoordeling van de einddeclaraties van subsidies, gebaseerd op vergoeding van werkelijk gemaakte kosten, nog niet in alle gevallen de vereiste aandacht, terwijl ook de tijdigheid van de vaststelling een aandachtspunt bleef.

Overigens zijn de twee nieuwe subsidieregelingen in 2006 niet geschikt op outputfinanciering.

Bij enkele incidentele subsidies (niet op een subsidieregeling gebaseerd) zijn goede resultaten met de andere benadering bereikt. Naar verwachting zullen in 2007 meer subsidies worden gebaseerd op outputfinanciering. De toezegging aan de Algemene Rekenkamer dat in die gevallen ook zal worden gekeken naar eventuele nieuwe (rechtmatigheids)risico's die zich bij outputfinanciering voor kunnen doen, zal worden nagekomen.

Conclusie financieel beheer

Het financieel beheer vertoonde wat betreft ordelijkheid het gehele jaar 2006 ernstige tekortkomingen. In de tweede helft van 2006 was sprake van een opgaande lijn als gevolg van de opgestarte verbeteracties en kreeg het management steeds beter inzicht in de budgetuitputting en kon daar dan ook in voldoende mate op steunen. Van belang is wel dat deze negatieve conclusie niet geldt voor de «grote geldstromen» (specifieke uitke-

ringen en sociale verzekeringen) en dat de tekortkomingen slechts in beperkte mate hebben geleid tot onrechtmatigheden.

Dat neemt echter niet weg dat de gewenste eindsituatie nog niet is bereikt. Hiervoor is in 2007 dan ook nog een behoorlijke inspanning vereist. In 2007 zal dan ook prioriteit worden gegeven aan de verdere verbetering van het financieel beheer, met name het sneller vastleggen van verplichtingen en het tijdig betalen. Met de afronding en invoering van het IC-plan in de eerste helft van 2007 wordt voorzien in waarborgen voor de kwaliteit van de financiële administratie.

2. De uitvoering van de Kinderopvangtoeslag door de Belastingdienst

In navolging van het kabinetsstandpunt IBO Regeldruk en Controletoren werd door de toeslagdepartementen (SZW (kinderopvangtoeslag¹), VROM (huursubsidie), VWS (zorgtoeslag) en Financiën) in het jaarverslag over 2005 reeds een bedrijfsvoeringsparagraaf nieuwe stijl opgenomen, waarbij ook rekening werd gehouden met de verantwoordelijkheidsverdeling voor beleid en begrotingsbeheer (door de vakministers) en uitvoering (door de minister van Financiën/Belastingdienst). Dit houdt in dat over fouten en onzekerheden die zich bij de uitvoering van de toeslagregelingen voordoen wordt gerapporteerd in de bedrijfsvoeringsparagraaf bij het jaarverslag van Financiën. In het jaarverslag van de departementen van SZW, VROM en VWS worden de hoofdconclusies van Financiën overgenomen en wordt verwezen naar de bedrijfsvoeringsparagraaf van Financiën.

In de bedrijfsvoeringsparagraaf in het jaarverslag van het ministerie van Financiën is met betrekking tot de uitvoering van de Kinderopvangtoeslag het volgende opgenomen:

«De betalingen in verband met de uitvoering van de Wet Kinderopvang worden door SZW op beleidsartikel 25 Arbeid en zorg (begrotingshoofdstuk XV) verantwoord. De Comptabiliteitswet en onderliggende regelgeving schrijft voor dat in de bedrijfsvoeringsparagraaf expliciet verantwoording moet worden afgelegd over de naleving van wet- en regelgeving indien de tolerantiegrenzen (1% voor fouten en 3% voor onzekerheden) worden overschreden.

Voor de uitvoering van de Wet kinderopvang 2005 luidt de conclusie dat geen toezicht is uitgevoerd op de werkgeversbijdrage. Dit betekent dat voor de groep toeslagen waarin deze factor van belang is, sprake is van onzekerheid over de rechtmatigheid van de in 2006 definitief afgerekende posten. Hetzelfde geldt voor de nog in 2007 over 2005 definitief af te rekenen posten. De maximale onzekerheid voor het totaal bedraagt circa € 78 miljoen (circa 11%).»

3. De kwaliteit van het gevoerde materieelbeheer

De betekenis van het materieelbeheer is voor SZW beperkt. Bij een klein aantal directies is besloten het uitvoeren van controles op de juistheid van de inventarisadministratie in 2006 achterwege te laten. Dit heeft geen gevolgen voor het algehele beeld met betrekking tot het gevoerde materieelbeheer.

4. De rechtmatigheid van de begrotingsuitvoering

In 2006 deden zich ten aanzien van het beheer van de verplichtingen op artikel 98 onvolkomenheden voor. Door een combinatie van onrechtmatigheden bij de materiële en personele uitgaven, alsmede de Europese

---

¹ De verantwoordelijkheid voor de Kinderopvangtoeslag is inmiddels overgegaan naar de minister van OCW.

aanbestedingen, werd een totaal bedrag aan onrechtmatigheden gerealiseerd van ca. € 7,6 mln, waarvan ca. € 3,4 mln. materiële uitgaven, ca. € 0,3 mln. personele uitgaven en ca. € 3,9 mln. Europese aanbestedingen. Afgezet tegen de tolerantiegrens op artikel 98 van € 5 mln. is sprake van een materiële onrechtmatigheid.

5. De kwaliteit van de niet-financiële beleidsinformatie

De kwaliteit van niet-financiële informatie is van groot belang, zodat de Kamer er van uit kan gaan dat zij juiste en goede informatie ontvangt over de ontwikkeling van de prestatie-indicatoren in de begroting en het jaarverslag. Kwaliteitsdocumenten beschrijven de wijze waarop de kwaliteit van systemen van niet-financiële informatie is geborgd. In het jaarverslag komt dit tot uiting in een heldere en eenduidige bronvermelding. Hiermee is de ordelijkheid, controleerbaarheid en deugdelijkheid van de informatie geborgd en is ook duidelijk waar nog verbeteringen mogelijk zijn.

6. Overig

6.1 Aansturing, toezicht, samenwerking UWV

In 2006 heeft er een speciaal samenwerkingstraject plaatsgevonden tussen SZW en UWV. Dit naar aanleiding van de goedkeuring van het jaarplan UWV 2006. Op de financiële onderwerpen is het samenwerkingstraject succesvol afgerond. Zo is er nu een kostenmodel voor de uitvoeringskosten van UWV, dat door zowel UWV als SZW wordt onderschreven. Tevens zijn er afspraken gemaakt over het beter op elkaar aansluiten van de jaarplancyclus en rijksbegrotingscyclus. Dit alles heeft geleid tot een spoedige goedkeuring van het jaarplan UWV 2007. Op diverse onderdelen loopt het samenwerkingstraject in 2007 en verder nog door. Bijvoorbeeld op het terrein van de deregulering.

C. JAARREKENING

8. VERANTWOORDINGSSTAAT SZW

Departementale verantwoordingsstaat 2006 van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Bedragen in EUR1000

Art. Omschrijving	(1)			(2)			Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	Ontvang- sten
	Verplich- tingen	Uitgaven	Ontvang- sten	Verplich- tingen	Uitgaven	Ontvang- sten		
TOTAAL		24 382 326	611 072		26 206 565	933 286	1 824 239	322 214
Beleidsartikelen								
21 Inkomensbeleid	705	705	–	633	633	–	–72	–
22 Activerend arbeidsmarktbeleid	361 321	362 821	14 600	421 287	417 219	25 464	54 398	10 864
23 Re-integratie	1 774 653	1 774 653	146 634	1 676 437	1 732 538	210 321	–42 115	63 687
24 Sociale werkvoorziening	2 445 229	2 226 575	417 658	2 300 849	2 248 184	473 895	21 609	56 237
25 Arbeid en zorg	922 985	922 985	5 000	937 955	938 946	71 158	15 961	66 158
26 Overlegstructuren, collectieve arbeidsvoorwaardenvorming en medezeggenschap	4 131	4 177	–	3 530	3 477	–	–700	–
27 Regulering van individuele arbeidsrelaties	2 629	2 629	1 800	2 897	2 931	692	302	–1 108
28 Pensioenbeleid	1 483	1 483	–	61 808	34 008	–	32 525	–
29 Arbeidsomstandigheden, arbozorg en verzuim	92 428	92 428	5 084	85 572	93 755	3 886	1 327	–1 198
30 Inkomensbescherming met activering	4 803 188	4 740 404	–	4 438 117	4 620 809	88 008	–119 595	88 008
31 Inkomensbescherming met activering bij arbeidsongeschiktheid	1 717 839	1 717 839	–	1 817 119	1 817 119	13 004	99 280	13 004
32 Overige inkomensbescherming	328 577	328 577	–	372 308	372 308	5 358	43 731	5 358
33 Tegemoetkoming specifieke kosten	3 325 719	3 325 719	272	3 316 587	3 316 587	16 214	–9 132	15 942
34 Rijksbijdragen aan sociale fondsen en spaarfonds AOW	8 648 941	8 648 941	–	10 404 301	10 404 301	10 900	1 755 360	10 900
35 Emancipatie	13 044	13 044	–	19 945	13 635	53	591	53
Niet-beleidsartikelen								
97 Aflopende regelingen	19	201	–	904	1 021	1 302	820	1 302
98 Algemeen	216 773	219 099	20 024	197 648	189 094	13 031	–30 005	–6 993
99 Nominaal en onvoorzien	46	46	–	–	–	–	–46	–

Mij bekend,
De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

9. SALDIBALANS MET TOELICHTING

SALDIBALANS PER 31 DECEMBER 2006

DEBET	Ultimo 2006 EURO1000	Ultimo 2005 EURO1000	CREDIT	Ultimo 2006 EURO1000	Ultimo 2005 EURO1000
1 Uitgaven 2005		24 120 549	2 Ontvangsten 2005		758 856
1 Uitgaven 2006	26 206 553		2 Ontvangsten 2006	933 286	
3 Liquide middelen	22	21			
4 Rek.crt. ESF – AG	0	136 134	4 Rek.crt. Ministerie van Financiën	25 440 851	23 422 641
5 Uitgaven buiten begrotingsverband	179 088	80 704	6 Ontvangsten buiten begrotingsverband	11 526	155 911
Subtotaal (A)	26 385 663	24 337 408	Subtotaal (A)	26 385 663	24 337 408
7 Rechten	0	0	7 Tegenrekening rechten	0	0
8 Extra-comptabele vorderingen	58 364	88 490	8 Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	58 364	88 490
9 Tegenrekening extra-comptabele schulden	0	0	9 Extra-comptabele schulden	0	0
10 Voorschotten	15 985 393	17 461 454	10 Tegenrekening voorschotten	15 985 393	17 461 454
11 Tegenrekening Garantie-verplichtingen	0	0	11 Garantie-verplichtingen	0	0
12 Tegenrekening openstaande verplichtingen	9 449 141	9 449 533	12 Openstaande verplichtingen	9 449 141	9 449 533
13 Deelnemingen	0	0	13 Tegenrekening deelnemingen	0	0
Subtotaal (B)	25 492 898	26 999 477	Subtotaal (B)	25 492 898	26 999 477
Totaal (A + B)	51 878 561	51 336 885	Totaal (A + B)	51 878 561	51 336 885

De subtotalen in de balans hebben tot doel het onderscheid aan te geven tussen het intra-comptabele gedeelte (A) en het extra-comptabele gedeelte (B).

Het intra-comptabele gedeelte bevat de administratie van de financiële gegevens van transacties die in directe relatie staan met de kasstromen die via de rekening-courant met het ministerie van Financiën worden bijgehouden.

Het extra-comptabele gedeelte bevat de administratie van de overige rekeningen die met de sluitrekeningen in evenwicht worden gehouden.

Bij de subtotalen en totalen kunnen afrondingsverschillen optreden van € 1.

TOELICHTING BIJ DE SALDIBALANS

Alle bedragen zijn vermeld in € 1 000,=

Ad 1/2 Uitgaven/ontvangsten 2006

De departementale verantwoordingsstaat over het jaar 2005 is bij wet van 15 september 2006 vastgesteld (Staatsblad 490) en is in 2006 in de rekening-courant met het ministerie van Financiën afgewikkeld.

In verband hiermee zijn deze uitgaven en ontvangsten ultimo 2006 niet meer in de departementale boekhouding opgenomen.

Het verschil tussen de realisaties ontstaat door verschillende afrondingsmethodieken. In de departementale verantwoordingsstaat worden de uitgaven artikelen op EURO 1000 naar boven afgerond, in de saldbalans wordt de rekenkundige methodiek gehanteerd.

UITGAVEN	Totaal	Doorbelast	Ultimo 2006	Ultimo 2005
Apparaatskosten (Personeel)	159 053	89 621-	69 431	78 156
Apparaatskosten (Materieel)	37 245	13 608-	23 637	18 061
Apparaatskosten (Overige)	72 627	0	72 627	56 695
	268 925	- 103 229	165 695	152 912
Beleidsuitgaven	25 937 629	103 229	26 040 858	23 967 638
Totaal hoofdstuk 15 van de rijksbegroting	26 206 553	0	26 206 553	24 120 550

VERPLICHTINGEN	Ultimo 2006	Ultimo 2005
Apparaatskosten	173 658	153 507
Beleidsuitgaven	25 884 230	23 616 615
Totaal hoofdstuk 15 van de rijksbegroting	26 057 888	23 770 122

ONTVANGSTEN	Ultimo 2006	Ultimo 2005
	933 286	758 856

	Uitgaven	Ontvangsten
Wet van 9 februari 2006, Stb. 98 (vastgestelde begroting)	24 382 326	611 072
Wet van 15 september 2006, Stb. 492 (1e suppletore wet)	1 826 578	108 116
Wet van 25 januari 2007, Stb. 60 (2e suppletore wet)	131 152	222 106
Totaal toegestaan bij wet	26 340 056	941 294
Slotwet	- 133 491	- 8 008
Realisatie volgens departementale rekening	26 206 565	933 286
Realisatie volgens de saldbalans	26 206 553	933 286

Ad 3 Liquide Middelen (€ 22)

Liquide middelen	Openstaand ultimo 2006
Postbank concernblok	0
Min. van Financiën concernblok	0
Postbank 552 712	1
Totaal verschuldigde girale liquide middelen	1
Departementale kas	20
Kassen kasvoorschothouders	1
Totaal chartale liquide middelen	21
Totaal liquide middelen	22

Centraal en decentraal worden kassen aangehouden voor het doen van kleine materiële uitgaven. Het totaal saldo van de departementale kas sluit aan met het kasboek. De kasbeheerder heeft dit akkoord bevonden. Een kasvoorschothouder wordt bij beschikking aangewezen. Deze dient maandelijks een kasstaat in over de, in een verslagmaand, gedane uitgaven en/of ontvangsten. In totaal zijn 3 kasvoorschothouders aangesteld. De saldi met betrekking tot de concernblokrekeningen worden dagelijks afgeroomd.

Ad 4 Rekening-courant Rijkshoofdboekhouding (€ 25 440 851)

Dit is de rekening-courant van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ten opzichte van het ministerie van Financiën. Het ministerie van Financiën stelt de door SZW uit te geven begrotingsgelden beschikbaar. Nadat de Rekening aan de Tweede Kamer is aangeboden en de Algemene Rekenkamer geen bezwaren heeft, die goedkeuring in de weg staan, wordt tot verrekening overgegaan. Het saldo stemt overeen met het dagafschrift van 31 december 2006, de daarop gecorrigeerde overloop-posten en de verrekenende uitgaven en ontvangsten over het jaar 2006 van de Rijkshoofdboekhouding van het ministerie van Financiën. Van deze overeenstemming is een saldo bevestiging afgegeven aan de departementale Accountantsdienst van het ministerie van Financiën.

Ad 4 Rekening-courant ESF (€ 0)

Deze rekening-courant verhouding is medio 2006 afgerekend met het ministerie van Financiën.

Ad 5 Uitgaven buiten begrotingsverband (€ 179 088)

	Openstaand ultimo 2006
Door te betalen Europees Sociaal Fonds-gelden	166 789
Directie Coördinatie Emancipatie projecten	6 608
Met derden te verrekenen	5 222
We Print Together	444
Diverse inhoudingen personeel	13
Diverse personeelskosten	12
Totaal uitgaven buitenbegrotingsverband	179 088

Ad 6 Ontvangsten buiten begrotingsverband (€ 11 526)

	Openstaand ultimo 2006
Afdracht loonheffing	3 394
Directie Internationale Zaken projecten	2 635
Afdracht pensioenpremie	2 415
Afdracht sociale verzekeringspremies	1 007
Apparaatskosten IWI	893
Apparaatskosten AG SZW	418
Intercoach	408
Diverse algemeen	113
Diverse projecten	111
Te verhalen salariskosten	105
Directie Arbeidsomstandigheden projecten	27
Totaal ontvangsten buitenbegrotingsverband	11 526

Ad 7 Openstaande rechten (€ 0)

Geen.

Ad 8 Extra-comptabele vorderingen (€ 58 364)

Dit onderdeel betreft de vorderingen die binnen de begrotingsactiviteiten zijn ontstaan.

	Openstaand ultimo 2006
t/m 2003	2 133
2004	661
2005	10 143
2006	45 427
	58 364

Het openstaande saldo bestaat voornamelijk uit vorderingen (€ 36 631) wegens opgelegde bestuurlijke boetes.

Ad 9 Extra-comptabele schulden (€ 0)

Geen.

Ad 10 Voorschotten inclusief Agentschap SZW (€ 15 985 393)

	Ministerie	Agentschap SZW	Openstaan ultimo 2006
Saldo 31 december	15 315 819	669 574	15 985 393

In de saldibalans worden de voorschotten verantwoord die per 31 december 2006 openstaan. Door invoering van een nieuw administratiesysteem is het niet mogelijk een specificatie naar ouderdom per jaar op te leveren. Na implementatie van fase 2 zal deze specificatie van de voorschotten in de jaarrekening 2007 weer mogelijk zijn.

Agentschap SZW (€ 669 574)

	ESF	Subsidies Departement	Openstaand ultimo 2006
Saldo 1 januari	234 832	257 095	491 927
Betaald	334 059	9 769	343 828
Subtotaal	568 891	266 865	835 755
Afgerekend	124 176	42 006	166 182
Saldo 31 december	444 715	224 859	669 574

Ad 11 Garantieverplichtingen (€ 0)

Geen.

Ad 12 Openstaande verplichtingen (€ 9 449 141)

Openstaand

	Ministerie	Agentschap SZW	Openstaand ultimo 2006
Saldo 1 januari	8 384 897	1 064 150	9 449 047
Aangegane verplichtingen in het verslagjaar	26 057 888	853 610	26 911 498
Subtotaal (A)	34 442 785	1 917 760	36 360 545
Tot betaling gekomen in het verslagjaar	26 206 553	334 059	26 540 612

	Ministerie	Agentschap SZW	Openstaand ultimo 2006
Negatieve bijstellingen van in eerdere begrotingsjaren aangegane verplichtingen	192 092	178 699	370 792
Subtotaal (B)	26 398 646	512 758	26 911 404
Saldo 31 december (A-B)	8 044 139	1 405 002	9 449 141

Verplichtingen Agentschap SZW (€ 1 405 002)

De openstaande verplichtingen behoren bij twee projecten van de Europese Commissie, zijnde het project ESF 3 voor een bedrag van € 1 327 925 en het Equal project voor € 77 075

Ad 13 Deelnemingen (€ 0)

Geen.

10. PARAGRAAF INZAKE BATEN-LASTENDIENSTEN

Samenvattende verantwoordingsstaat 2006 inzake baten-lastendiensten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) (x € 1000)			
Omschrijving	Oorspronkelijk vast-gestelde begroting 2006	Realisatie 2006	Vershil realisatie en oorspronkelijk vast-gestelde begroting
Agentschap SZW			
Totale baten	13 546	15 087	1 541
Totale lasten	13 546	14 163	617
Saldo van baten en lasten	0	924	924
Totale kapitaalontvangsten	0	0	0
Totale kapitaaluitgaven	521	3 939	3 418
Inspectie Werk en Inkomen			
Totale baten	24 768	25 264	496
Totale lasten	24 660	23 914	- 746
Saldo van baten en lasten	108	1 350	1 242
Totale kapitaalontvangsten	0	0	0
Totale kapitaaluitgaven	2 936	250	- 2 686

1 Agentschap SZW

1.1 Algemeen

1.2 Toelichting op de Verantwoordingsstaat Agentschap SZW 2006

Baten

Opbrengst moederdepartement

In 2006 waren bij AGSZW 15 regelingen in uitvoering. De gerealiseerde omzet 2006 bedroeg € 13,7 mln. De out of pocket kosten (€ 1,0 mln) betreffen specifieke wensen van de opdrachtgevers waarvan de werkelijke kosten afzonderlijk in rekening worden gebracht bij de opdrachtgevers. De realisaties wijken af van de begroting door het in uitvoering nemen van 3 nieuwe regelingen en fluctuaties in de uitvoering van de doorlopende regelingen.

Regeling

(x € 1 000)	Begroot 2006		Realisaties 2006	
	Omzet ob.v. uitgebrachte offertes (1e supplet. wet) ¹	Out of pocketkosten (1e supplet. wet) ¹	Omzet	Out of pocketk.
ESF oud	126	–	51	–
ESF-3	7 994	590	7 250	442
Equal tranches 1 en 2	2 506	472	2 454	285
ID-banen	1 573	55	1 123	58
Leer- Werktrajecten	499	15	474	2
Tss ABW	28	–	25	1
Tss Klantmanagement	114	–	114	–
Farbo	546	25	704	12
LBB	497	32	435	45
Bijstand Buitenland	366	25	431	19
Kinderopvang	276	31	157	24
BVG	77	–	61	–
ESF-2 (nieuwe periode) ²	–	–	233	136
RSP ²	–	–	77	–
Europ. Jaar Gel. Behandeling ²	–	–	62	–
Totaal	14 602	1 245	13 651	1 024

¹ De oorspronkelijke begroting kende nog geen toerekening naar de regelingen. Deze zijn pas in het offertetraject bekend geworden (verwerking bij 1e suppletore wet).

² Deze regelingen zijn later in het jaar 2006 in uitvoering gekomen.

Rentebaten

De rentebaten (dagrente) worden ontvangen over het saldo op de rekening courant. Het gehanteerde rentepercentage in 2006 was variabel. In de begroting was rekening gehouden met rentebaten ad € 124 000, gerealiseerd is € 92 000. De hoge rentebaten zijn het gevolg van het met instemming van Financiën aangehouden onverdeeld resultaat van 2004. De realisatie is lager uitgevallen met name door de terugstorting van het onverdeeld resultaat 2005.

Buitengewone baten

Deze baten hebben betrekking op het opschonen van balansposten.

Apparaatskosten

Personele kosten

De gerealiseerde personele kosten zijn ten opzichte van de begroting hoger uitgevallen door het in uitvoering nemen van de nieuwe regelingen.

Materiële kosten

De materiële kosten omvatten huisvestings-, kantoor-, communicatie-, ICT- en onderzoekskosten. De gerealiseerde hogere materiële kosten zijn veroorzaakt door de out of pocketkosten die ten tijde van de opstelling van de begroting nog niet bekend waren.

Rentelasten

De gerealiseerde rentelasten hebben betrekking op de afgesloten leningen met Financiën.

Afschrijvingskosten, materieel en immaterieel

De afschrijvingskosten hebben hoofdzakelijk betrekking op gedane investeringen in het ontwikkelen van software. Voor de uitvoering van de nieuwe regeling ESF2 2007–2013 is een applicatie ontwikkeld waarvan de investeringskosten in 2006 volledig zijn afgeschreven. De kosten worden als out of pocketkosten bij de opdrachtgever in rekening gebracht.

Buitengewone lasten

De buitengewone lasten betreffen het opschonen van balansposten.

Saldo van baten en lasten

Het positieve resultaat 2006 is een saldo van het gevolg van efficiënter werken (gunstige verhouding direct/indirect en slagvaardige inzet personeel) en het in uitvoering nemen van nieuwe opdrachten/regelingen (overdekking kosten). Het positieve resultaat zal in 2007 ten goede komen van het moederministerie.

Toelichting op het kasstroomoverzicht 1 januari tot en met 31 december 2006

Operationele kasstroom

De operationele kasstroom bestaat uit het saldo van baten en lasten gecorrigeerd voor afschrijvingen en mutaties in het werkkapitaal (mutaties in vlottende debetposten en kortlopende creditposten op de balans). De post is beïnvloed door een onverschuldigde betaling door het moederdepartement.

Investeringskasstroom

De investeringskasstroom is het totaal van de investeringen en de boekwaarde van de desinvesteringen. Met investeringen worden de uitgaven voor de aanschaf van vaste activa bedoeld. De investeringen hebben betrekking op immateriële activa en materiele activa. De investeringskosten voor de applicatie ESF2 2007–2013 zijn geheel geactiveerd en afgeschreven.

Financieringskasstroom

De totale financieringskasstroom is het saldo van de posten eenmalige uitkering aan het moederdepartement, eenmalige storting door het moederdepartement, aflossingen op leningen en beroep op leenfaciliteit. De aflossing op leningen heeft betrekking op de aflossing van de lopende leningen. AGSZW heeft in 2006 geen beroep gedaan op de leenfaciliteit.

Doelmatigheid

Het streven naar grotere doelmatigheid is één van de doelstellingen van elke baten-lastendienst. Voor het Agentschap SZW betekent dit het streven naar betere prestaties, bij optimaal gebruik van de ingezette middelen.

Uit onderstaande tabel blijkt de ontwikkeling op de relevante indicatoren met betrekking tot de doelmatigheid. De dalende uurtarieven en de toenemende productiviteit in combinatie met het gerealiseerde jaarresultaat in de afgelopen jaren duiden erop dat de doelmatigheid is toegenomen.

Tabel kengetallen in verband met verbetering van de doelmatigheid:

Doelstelling	Realisatie 2006	Begroting 2006	Realisatie 2005	Realisatie 2004
1. Gem.tarief per medewerker per direct uur	€ 72,92	€ 74,01	€ 77,80	€ 96,55
2. Verhouding directe /indirecte uren	76%:24%	72%:28%	73%:27%	61%:39%
3. Productiviteit (verh. dir./totale uren)	60%	59%	59%	51%
4. Loonkosten per fte	€ 61 201	€ 60 100	€ 58 463	€ 72 400
5. Materiële kosten per fte	€ 18 155	€ 21 750	€ 19 707	€ 21 400
6. Omzet per fte	€ 83 244	€ 81 850	€ 97 975	€ 118 000 (afger.)
7. Toegevoegde waarde per fte	€ 65 089	€ 60 100	€ 78 268	€ 96 000 (afger.)
8. Resultaat	€ 924 000	€ 0	€ 2 772 000	€ 4 467 000

Begin 2007 heeft een rijksbrede benchmark plaatsgevonden naar de overhead ultimo 2006 van een tiental baten/lastendiensten. De gemeten overhead van het Agentschap SZW bedraagt in fte's 17,9 % en is daarmee lager dan het gemiddelde overheadpercentage van 22,9 % voor alle baten- en lastendiensten. (Bron: Rapportage benchmark overhead baten- lastendiensten, Berenschot maart 2007).

1.3 Verdere overzichten

Balans per 31 december 2006		(x € 1.000)	
	Balans per 31 december 2006	Balans per 31 december 2005	
<i>Activa</i>			
Immateriële activa	357	279	
Materiële activa	-	-	
* grond en gebouwen	-	-	
* installaties en inventarissen	-	-	
* overige materiële vaste activa	140	69	
Voorraden	-	-	
Debiteuren	149	91	
Nog te ontvangen	1.402	228	
Liquide middelen	13.412	10.838	
Totaal activa	15.460	11.505	
<i>Passiva</i>			
Eigen Vermogen			
* exploitatiereserve	4.751	4.751	
* verplichte reserves	-	-	
* onverdeeld resultaat	924	2.772	
Leningen bij het MvF	381	693	
Voorzieningen	72	244	
Crediteuren	1.508	701	
Nog te betalen	7.824	2.344	
Totaal passiva	15.460	11.505	

Gespecificeerde verantwoordingsstaat 2006			
(x € 1 000)			
	1	2	3 = 2 - 1
Omschrijving	Vastgestelde begroting 2006	Realisatie 2006	Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting
Baten			
Opbrengst moederdepartement	13 422	13 652	230
Opbrengst derden			
Rentebaten	124	92	- 32
Buitengewone baten	-	319	319
Exploitatiebijdrage/out of pocketkosten	-	1 024	1 024
Totaal baten	13 546	15 087	1 541
Lasten			
Apparaatskosten			
* personele kosten	9 835	10 037	202
* materiële kosten	3 355	3 524	169
Rentelasten	56	46	- 10
Afschrijvingskosten			
* materieel	115	46	- 69
* immaterieel	185	432	247
Dotaties voorzieningen			
Buitengewone lasten	-	78	78
Totaal lasten	13.546	14.163	617
Saldo van baten en lasten	0	924	924

Kasstroomoverzicht 1 januari tot en met 31 december 2006			
(x € 1 000)			
	1	2	3 = 2 - 1
Omschrijving	Vastgestelde begroting 2006	Realisatie 2006	Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting
1. Rekening-courant RIC 1 januari 2006	5 071	10 838	5 767
<i>2. Totaal operationele kasstroom</i>	<i>300</i>	<i>6 513</i>	<i>6 213</i>
Totaal investeringen (-/-)	0	- 627	- 627
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			
<i>3. Totaal investeringskasstroom</i>	<i>0</i>	<i>- 627</i>	<i>- 627</i>
Enmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	-	- 2 772	- 2 772
Enmalige storting door moederdepartement (+)			
Aflossingen op leningen (-/-)	- 521	- 540	- 19
Beroep op leenfaciliteit (+)			
<i>4. Totaal financieringskasstroom</i>	<i>- 521</i>	<i>- 3 312</i>	<i>- 2 791</i>
5. Rekening-courant RIC 31 december 2006 (=1+2+3+4) (maximale roodstand 0,5 mln. euro)	4 850	13 412	8 562

2 Inspectie Werk en Inkomen

2.1 Algemeen

Op basis van de Tarievennota 2006 heeft de Inspecteur Generaal afspraken gemaakt met de Secretaris Generaal over de in 2006 te leveren producten en de prijs hiervan. In de viermaandelijke management-rapportages heeft de inspectie gerapporteerd over de voortgang van de werkzaamheden en de mutaties op de tarievennota, zoals de invulling van de post onvoorzien. Tevens is in deze rapportages een prognose gegeven van de omvang van het onderhanden werk ultimo het verslagjaar en de verwachte opbrengst van de geleverde producten. De Inspecteur Generaal heeft de managementrapportages besproken met de Secretaris Generaal.

De opbrengsten van de geleverde producten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen. De gerealiseerde kosten die zijn begrepen in het onderhanden werk (de ultimo 2006 nog niet afgeronde producten) zijn geactiveerd in de balans. Deze kosten worden weer in de staat van baten en lasten opgenomen nadat in 2007 of het daaropvolgende jaar de betreffende producten aan het departement zijn geleverd. De waardering van het onderhanden werk in de balans heeft invloed op het resultaat. Indien minder uren aan projecten wordt besteed dan gepland in de tarievennota dan leidt dit tot een lagere opbrengst in het verslagjaar. Extra uren echter worden gecorrigeerd op het onderhanden werk en leiden daarom nooit tot een hogere opbrengst. Voor zover het onderhanden werk van ultimo 2005 in 2006 is afgerond, leidt dit in 2006 tot extra opbrengsten. Vorig jaar was dit niet het geval omdat 2005 was gestart zonder administratief onderhanden werk.

Onlangs heeft de algemeen directeur besloten over een nieuwe reorganisatie van de inspectie per 1 februari 2007. Voor deze reorganisatie is ten laste van 2006 een voorziening gevormd van € 1,0 miljoen voor onder meer scholing, begeleiding, salarissuppleties bij overgang van medewerkers naar een nieuwe baan met lager salaris en de doorbetaling van salaris aan buiten de inspectie gedetacheerde medewerkers zonder of met gedeeltelijke doorbelasting van de salariskosten.

2.2 Toelichting op de verantwoordingsstaat IWI 2006

Baten

Opbrengst departement SZW

De in de begroting opgenomen opbrengst van het departement is gebaseerd op het budgettaire kader ten tijde van het opstellen van de begroting. De feitelijke opbrengst ad € 23,6 miljoen betreft de opbrengst van in 2006 aan het departement geleverde producten tegen de in de Tarievennota's 2005 en 2006 overeengekomen kostprijs, het onderhanden werk ultimo 2006 en de doorbelasting van de gezamenlijke kosten van de IG, het Bureau IG en de facilitaire dienstverlening van IWI aan AI. De opbrengst van geleverde producten komt lager uit als gevolg van de waardering van het onderhanden werk (minder uren gerealiseerd dan gepland), het schrappen van geplande producten en het niet volledig vullen van de in de tarievennota opgenomen post onvoorzien. De ontvangen, nog openstaande, voorschotten op onderhanden werk ad € 8,4 miljoen betreft € 0,7 miljoen voor twee nog af te ronden producten uit de Tarievennota 2005 en € 7,7 miljoen voor 26 producten uit de Tarievennota 2006 die in 2007 of navolgend jaar zullen worden geleverd.

Deze voorschotten zijn in de balans als vooruitontvangen bedragen opgenomen.

Vrijval voorziening

In 2006 valt er een bedrag van in totaal € 1 266 000 vrij uit de voorzieningen. Als gevolg van de herwaardering van de verplichtingen tegen actuele kosten en looptijden valt er € 387.000 vrij uit de voorziening voor wachtgeldverplichtingen van voormalige Ctsv'ers en € 472 000 uit de voorziening voor de reorganisatie van de inspectie in 2004. Daarnaast valt € 407 000 vrij uit de voorziening voor onderhanden werk.

Lasten

Personele kosten

De inspectie had in 2006 een gemiddelde bezetting van 215 fte's. In de begroting 2006 was rekening gehouden met 239 fte's. Deze lagere bezetting is de oorzaak van de lagere salariskosten in vergelijking met de begroting. In 2005 bedroeg de gemiddelde bezetting nog 224 fte's.

Materiële kosten

De materiële kosten omvatten de kosten voor ICT/automatisering, de huisvestingskosten en de bureaunkosten.

De begrote kosten voor ICT/automatisering bevat € 0,3 miljoen voor de vervanging van het centraal managementondersteunende systeem. In 2006 zijn hiervoor nog geen uitgaven gedaan. De huisvestingskosten komen € 0,4 miljoen lager uit dan begroot voornamelijk doordat een groter deel van het CentreCourt bij de AI in gebruik is. De daarmee samenhangende kosten zijn doorbelast aan de directie FZ van het departement. De bureaunkosten komen circa € 0,3 miljoen lager uit door diverse onderbestedingen op de onderliggende begrotingsposten.

Dotatie voorzieningen

Voor de reorganisatie van de inspectie in 2007 wordt een voorziening voor flankerend beleid gevormd van € 1,0 miljoen. De formatie zal in de periode van 2008 tot 2011 afnemen. Daartoe zijn middelen benodigd voor onder meer scholing, begeleiding, salarissuppleties bij overgang van medewerkers naar een nieuwe baan met lager salaris en de doorbetaling van salaris aan buiten de inspectie gedetacheerde medewerkers waarbij er sprake kan zijn van een gedeeltelijke doorbelasting van de salariskosten.

Daarnaast heeft een dotatie van € 132 000 plaatsgevonden aan de voorziening voor huisvesting voor het in de oorspronkelijke staat terugbrengen van het kantoorpand aan het einde van de huurovereenkomst en wordt € 1 021 000 gedoteerd aan de voorziening onderhanden werk.

2.3 Stand voorzieningen en eigen vermogen

Voorzieningen

Onderstaand overzicht geeft het verloop en de stand van de verschillende voorzieningen weer.

		Stand 1-1-2006	Saldo uitgaven 2006	Vrijval of dotatie	Stand 31-12- 2006
1	Voorziening wachtgeldverpl. voorm. Ctsv'ers	8 063	-/- 1 264	-/- 387	6 412
2	Voorziening voor reorganisatie 2004	955	-/- 313	-/- 472	170
3	Voorziening voor reorganisatie 2007	–	–	1 000	1 000
4	Voorziening voor huisvestingskosten	354	–	132	486
5	Voorziening voor onderhanden werk	407	–	-/- 407	–
	Totaal voorzieningen	9 779	-/- 1 577	-/- 134	8 068

De voorziening voor onderhanden werk wordt met ingang van 2006 gecorrigeerd op de post voorraad onderhanden werk.

Resultaatsverdeling en eigen vermogen

Door het positieve resultaat in 2006 komt het eigen vermogen op € 1 459 000 waarmee de grens van het maximale eigen vermogen (5%-regel) wordt overschreden. Na de terugbetaling van de vrijval voorzieningen voor wachtgeldverplichtingen en reorganisatie ad € 859 000 aan het departement komt het eigen vermogen (exploitatie-reserve) op € 600 000. Hiermee blijft het eigen vermogen weer ruim onder de maximale grens van 5% van de gemiddelde omzet van de laatste drie jaar.

2.4 Doelmatigheid

Het streven naar grotere doelmatigheid is de hoofddoelstelling van de invoering van baten-lastendiensten. Voor de inspectie betekent dit het streven naar betere prestaties, bij optimaal gebruik van de ingezette middelen.

De prestaties van de inspectie

De inspectie heeft de afgelopen jaren een aantal ontwikkelingen in gang gezet die de kwaliteit van de werkprocessen en de producten hebben verbeterd. Zo wordt er in een eerder stadium met de uitvoering en beleid oriënterend overleg gevoerd over de opzet van onderzoek, wordt er binnen de projecten gewerkt met vaste mijlpaalproducten en wordt er slagvaardiger gewerkt met kleinere projectgroepen. De Algemene Rekenkamer constateert in het rapport Verdiepte Monitoring (augustus 2006) dat IWI voldoende kwaliteitsborgen heeft ingebouwd ten behoeve van de programmering. Voorts zijn er handboeken opgesteld voor de uitvoering van toezichtonderzoek en monitoring om de kwaliteit van de producten beter te borgen. De Algemene Rekenkamer schrijft naar aanleiding hiervan dat IWI in opzet voldoende waarborgen heeft getroffen voor de product- en proceskwaliteit.

De inspectie heeft over 2006 het voorgenomen programma voor het overgrote deel kunnen uitvoeren en heeft daarnaast kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen en verzoeken van het departement, hetgeen terug te zien is in de vulling van de post onvoorzien. Van de totale capaciteit in 2006 is 12%, ofwel bijna 20 000 uur, gereserveerd voor opkomende verzoeken om nieuwe producten te leveren. Hiervan is 15 500 uur benut voor 24 onderzoeken, waarvan er 8 al in 2005 zijn gestart. In overleg met de SG zijn 8 onderzoeken, welke om verschillende redenen minder prioriteit hadden, voor in totaal bijna 10 000 uur geschrapt. Het schrappen van deze onderzoeken heeft niet geleid tot een onderbenutting van de aanwezige capaciteit, omdat de inspectie over 2006 een lagere

personele bezetting had in vergelijking met de formatie. Overeenkomstig afspraken met de SG was het programma voor 2006 afgestemd op deze (hogere) formatie.

Het is belangrijk dat de bewindslieden en de organisaties de producten van de inspectie op tijd ontvangen, zodat ze de resultaten kunnen gebruiken voor verbeteringen in de uitvoering. In de tarievennota worden afspraken vastgelegd over het tijdstip van levering van de producten. Daarom stuurt de inspectie op tijdigheid en heeft de tijdige afronding van rapporten in de maandelijkse P&C-cyclus geborgd. In 2006 is 83% van de afgesproken producten geleverd, in 2005 was dat nog 79%.

Inzet van middelen

IWI heeft in 2006 een productiviteitsnorm voor toezichtmedewerkers van 75% waarvan 65% directe productiviteit. De directe productiviteit is de tijd die toezichtmedewerkers besteden aan de externe producten van de inspectie. De inspectie heeft in 2006 een aantal maatregelen genomen om de directe productiviteit te verhogen. Zo zijn er strakkere plannings gehanteerd, is er sterker gestuurd op de tijdige start van projecten en is betere balans gezocht tussen sturing op tijdigheid en op kwaliteit. In vergelijking met 2005 is totale productiviteit in 2006 gestegen van 70% naar 73%, de directe productiviteit is gestegen van 56% naar 64%.

De inspectie stuurt daarnaast op het verlagen van de indirecte kosten. De afgelopen jaren zijn diverse efficiencywinsten behaald, zoals:

- het terugbrengen van het aantal laptop pc's. De medewerkers kunnen nu naar behoefte gebruik maken van een uitleenlaptop pc;
- het onderverhuren van een groter deel van het CentreCourt aan de AI;
- het standaard dubbelzijdig kopiëren en printen.

2.5 Verdere overzichten

Balans (x € 1 000)	Balans 31-12-2006	Balans 31-12-2005
Activa		
Materiële vaste activa		
* Grond en gebouwen	17	20
* Installaties en inventarissen	401	521
* Dienstauto's	31	9
Vlottende activa		
* Voorraden	–	–
* Onderhanden werk	5 402	6 674
* Vorderingen	97	115
* Nog te ontvangen/voortuitbetalingen	336	501
* Liquide middelen	16 152	15 124
Totaal activa	22 436	22 964
Passiva		
Vermogen		
* Exploitatiereserve	109	1 417
* Onverdeeld resultaat	1 350	-/- 1 084
Langlopende schulden		
* Leningen	–	–
Voorzieningen	8 068	9 779
Kortlopende schulden		
* Crediteuren	2 171	1 900
* Nog te betalen	2 353	1 744
* Voortuitontvangen bedragen	8.385	9.208
Totaal passiva	22 436	22 964

Gespecificeerde verantwoordingsstaat 2006 (x € 1 000)	Begroting 2006	Realisatie 2006	Verschil
Baten			
Opbrengst departement SZW	24 723	23 606	-/- 1 117
Rentebaten	45	392	347
Buitengewone baten	–	–	–
Vrijval voorziening	–	1 266	1 266
Exploitatiebijdrage	–	–	–
Totaal baten	24 768	25 264	496
Lasten			
Apparaatskosten			
* Personele kosten	18 550	16 651	-/- 1 899
* Materiële kosten	5 845	4 823	-/- 1 022
Afschrijvingskosten			
* Materieel	130	127	-/- 3
Rentelasten	–	160	160
Dotaties voorzieningen	135	2 153	2 018
Buitengewone lasten	–	–	–
Totaal lasten	24 660	23 914	-/- 746
Saldo van baten en lasten	108	1 350	1 242

Kasstroomoverzicht 2006 (x € 1 000)	Begroting 2006	Realisatie 2006	Verschil realisatie en begroting
1. Saldo rekening courant RHB 1 januari 2006	15 144	15 122	-/- 22
2. <i>Totaal operationele kasstroom</i>	<i>-/- 1 757</i>	<i>1 278</i>	<i>3 035</i>
-/- Totaal investeringen	-	-/- 26	-/- 26
+/+ Totaal boekwaarde desinvesteringen	-	-	-
3. <i>Totaal investerings- kasstroom</i>	<i>-</i>	<i>-/- 26</i>	<i>-/- 26</i>
-/- Eenmalige uitkering aan departement SZW	-/- 2 936	-/- 224	2 712
+/+ Eenmalige storting door het departement SZW	-	-	-
-/- Aflossing op leningen	-	-	-
+/+ Beroep op leenfaciliteit	-	-	-
4. <i>Totaal financierings- kasstroom</i>	<i>-/- 2 936</i>	<i>-/- 224</i>	<i>2 712</i>
5. Saldo rekening courant RHB 31 december 2006	10 451	16 150	5 699

11. TOPINKOMENS

Op grond van artikel 6 van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Stb. 2006, nr. 95) dient elk departement via het departementaal jaarverslag een overzicht op te nemen van medewerkers die in het verslagjaar meer verdienen hebben dan het gemiddelde belastbare jaarloon van een minister. Dit gemiddelde belastbare jaarloon is voor 2006 vastgesteld op € 171 000 (zie de Mededeling van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 16 februari 2007 in de Staatscourant van 23 februari 2007 (Stct. 2007, nr. 39, pagina 10)).

Functie	2005				2006			
	Belastbaar loon	Pensioen bijdrage wergever	Totaal	Belastbaar loon	Pensioen bijdrage wergever	Ontslag vergoeding	Totaal	Motivatie
In 2006 heeft geen medewerker van het ministerie van SZW een inkomen verdiend boven het gemiddelde belastbare loon ministers van € 171 000.								

D. BIJLAGEN

12. BIJLAGE 1: TOEZICHTSRELATIES

12.1 Toezicht op zelfstandige bestuursorganen en rechtspersonen met een wettelijke taak

Op grond van de Wet SUWI fungeert het toezicht over volledige ministeriële verantwoordelijkheid.

Het toezicht formuleert geen eigen normen, maar baseert zich op normen die elders gezaghebbend zijn vastgelegd. Het normenkader voor de SUWI-organisaties bestaat uit onder meer wet- en regelgeving, het jaarplan van de organisaties (na goedkeuring door de minister) en de beleidsregels die de organisaties zelf stellen. Daarnaast is de zogeheten «meibrief» van belang, die de beleidsprioriteiten voor het komende jaar en het financiële kader bevat. De Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO's) verwerken deze beleidsprioriteiten in hun jaarplan en het financiële kader in hun begroting. De minister stelt de prioriteiten vanuit de sturingsrol, maar de meibrief wordt ook betrokken bij de totstandkoming van het programma van de toezichthouder. Hierdoor kunnen de onderscheiden rollen met betrekking tot sturing en toezicht elkaar versterken. Hierbij zij opgemerkt dat het gegeven de onafhankelijke positionering aan IWI is om de inhoud van toezicht te bepalen.

12.2 Inspectie Werk en Inkomen

De Inspectie Werk en Inkomen (IWI) is de onafhankelijke toezichthouder voor de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Het toezicht van de inspectie heeft betrekking op uitvoeringsorganisaties die de sociale verzekeringswetten uitvoeren en op de gemeenten die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van wetgeving op het terrein van de sociale voorzieningen. Ook oordeelt de inspectie, door te kijken naar de wijze waarop de Centra voor Werk en Inkomen (CWI), het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en gemeenten samenwerken bij de uitvoering van hun taken, over de werking van het stelsel van werk en inkomen als geheel. Verder houdt IWI toezicht op enkele organisaties, zoals de Raad voor Werk en Inkomen (RWI), de Sociaal-Economische Raad (SER), De Nederlandsche Bank (DNB) (2e lijns toezicht op de pensioenfondsen), certificatie- en keuringsinstellingen op het terrein van arbeidsomstandigheden en productveiligheid. Ook beoordeelt IWI het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang. Tot slot voert IWI enkele toezichtwerkzaamheden uit voor het College van zorgverzekeringen.

De Inspecteur-Generaal (IG) stelt het jaarplan van de Inspectie vast na overleg met de Minister. Het jaarplan is het resultaat van een door de inspectie uitgevoerde omgevings- en risicoanalyse. Deze analyses helpen bij het maken van keuzes, gegeven de omvang van het toezichtsterrein en de beschikbare capaciteit. De inspectie houdt bij de programmering rekening met de door de minister geformuleerde kaders voor de jaar- en meerjarenplannen van het UWV, het CWI, de SVB, het BKWI en het IB (zoals neergelegd in de jaarlijkse meibrieven) en met de bestuurlijke afspraken die de minister maakt met uitvoerende instanties. Ook de wensen van het parlement en de signalen van uitvoerende instanties en gemeentebesturen, burgers en maatschappelijke organisaties zijn in de overwegingen

betrokken. IWI formuleert en publiceert haar bevindingen en oordelen onversneden.

Het zwaartepunt in het toezicht van de inspectie ligt op doeltreffendheid. Dat betekent dat de inspectie het grootste deel van haar toezichtactiviteiten richt op de vraag in hoeverre de uitvoering bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen van de wetgever. Ook probeert zij verklaringen te geven wanneer dit niet het geval is.

Hoofddoelen van de sociale zekerheid zijn preventie van uitkeringsafhankelijkheid, activering van uitkeringsgerechtigden en inkomensbescherming (door uitkeringen te verstrekken aan mensen die niet in hun eigen inkomen kunnen voorzien). Daarom hanteert de inspectie de thema's werk (preventie en activering) en uitkering als kader voor haar onderzoeken. Specifieke aandacht gaat verder uit naar drie aspecten: klantgerichtheid, relaties tussen organisaties en handhaving.

De inspectie richt haar onderzoek zo in dat zij, waar dat aan de orde is, stelselbrede oordelen kan geven. Deze oordelen hebben betrekking op het functioneren van de betrokken uitvoeringsorganisaties en gemeenten en op de bijdrage die deze ketenpartners gezamenlijk leveren aan de doelen van de wetgever. De inspectie plaatst haar oordelen in de context van het beleid en van de situatie waarin de uitvoering zich bevindt.

Het toezicht van de inspectie was de eerste jaren vooral gericht op de vorderingen van de uitvoeringsorganisaties en gemeenten ten aanzien van de invoering van de SUWI wetgeving. Daarnaast onderzocht de inspectie de prestaties van de uitvoering op terreinen waar risico's bestonden voor het doelbereik. In 2004 en 2005 lag het accent in de jaarprogrammering van de inspectie op de thema's werk (preventie en activering) en uitkering. Daarbij is in de programmering voor 2005 en 2006 aandacht gekomen voor de burger die een beroep doet op de sociale zekerheid. Klantgerichtheid is immers een middel om werk boven uitkering te realiseren en samenwerking tussen ketenpartners een voorwaarde voor een effectief en efficiënt stelsel.

Daarnaast streeft de inspectie ernaar haar toegevoegde waarde in de driehoek beleid-uitvoering-toezicht verder te vergroten. Onderzoek dat handvatten kan leveren voor verbeteringen in de uitvoering krijgt prioriteit. De inspectie neemt daarbij de eigen verantwoordelijkheid van de uitvoering als uitgangspunt. Ook houdt de inspectie nauwe aansluiting bij de beleidsprioriteiten en biedt zij, waar mogelijk, verklaringen waardoor de sturing verbeterd kan worden. Daarbij baseert de inspectie zich zo veel mogelijk op wat organisaties zelf aan onderzoeken en informatie kunnen genereren. De inspectie houdt in haar programmering ruimte voor onvoorzien, spoedeisend of ad hoc onderzoek. De inspectie reserveert ruimte voor levering van expertise aan beleidsdirecties.

Over de uitvoering van haar jaarplan legt de Inspectie in een eigen jaarverslag verantwoording af. Op grond van artikel 38 lid 2 van de Wet SUWI stelt IWI jaarlijks voor 1 mei een jaarverslag op over de uitkomsten van de toezichtwerkzaamheden in het afgelopen kalenderjaar. Dit is één van de stukken op basis waarvan tot een oordeel over de in het afgelopen jaar geboekte resultaten in de uitvoering kan worden gekomen (naast onder andere de jaarverslagen van de organisaties zelf). Het jaarverslag van de inspectie wordt parallel aan dit document ter kennis gebracht van beide Kamers der Staten-Generaal.

Voor het oordeel van IWI over de kwaliteit van de uitvoering van de sociale zekerheid in 2006 en voor een overzicht van de oordelen van IWI in 2006, wordt derhalve kortheidshalve verwezen naar het jaarverslag van de Inspectie werk en inkomen.

13. BIJLAGE 2: ZBO's EN RWT's

Deze bijlage bevat een overzicht van de zelfstandige bestuursorganen (ZBO) en rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT) die onder de verantwoordelijkheid van het departement van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vallen. Indien een ZBO of een RWT uit de departementale begroting en/of via de premie-uitgaven een bijdrage ontvangt, is het beleidsartikel vermeld waarin het ZBO of de RWT is opgenomen, alsmede de daarbijbehorende raming van de totale bijdrage voor 2006.

Tabel 13.1: Overzicht van ZBO's en RWT's van SZW				
	RWT	ZBO	Beleidsartikel	Bijdrage OB 2006 (x € 1 miljoen)
Raad voor Werk en Inkomen (RWI)	Ja		Artikel 23	16
Kunstenars&CO	Ja		Artikel 30	2
Centrale organisatie voor Werk en Inkomen (CWI) inclusief BKWI		Ja	Artikel 22 en 24	401,2
Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)		Ja	Artikel 25, 30, 31 en 32	1 779,5 ¹
Sociale Verzekeringsbank (SVB)		Ja	Artikel 32 en 33	210 ¹
Inlichtingenbureau (IB)	Ja		Artikel 30	5,7
Diverse certificerende instellingen op het terrein van arbeidsomstandigheden en veiligheid		Ja	Artikel 29	–
Vereveningsinstantie		Ja	Artikel 28 en 31	–
Onderlinge Waarborgmaatschappij MAAV		Ja	Artikel 28 en 31	–

¹ Deels via premiegefinancierde uitgaven

SUWI

De Wet SUWI is de «organisatiewet» voor de zbo's op het terrein van werk en inkomen. De Wet SUWI is in 2006 geëvalueerd. De rapporten betreffende de Evaluatie SUWI 2006 zijn bij brief van 28 augustus 2006 (Kamerstukken II, 2005/2006, 26 448, nr. 290) aan de Tweede Kamer aangeboden. In onderstaande tabel worden de gerealiseerde uitvoeringskosten van de SUWI-organisatie afgezet tegen de beschikbaar gestelde budgetten. Grote verschillen worden toegelicht.

De gegevens in de overzichten zijn ontleend aan de jaarverslagen 2006 van de ZBO's. Deze jaarverslagen zijn voorzien van accountantsverklaringen omtrent getrouwheid en rechtmatigheid.

Tabel 13.2: Uitvoeringskosten per SUWI-organisatie bij constante prijzen¹ en bij constant volume:

(€ 1 miljoen)	2004	2005	Realisatie 2006	Begroting 2006	Vershil 2006
UWV totaal	1 821,7	1 851,1	1 779,5	1 843,9	64,4
Reguliere kosten	1 552,1	1 485,7	1 529,5	1 577,0	47,5
Transformatie- en frictiekosten	156,2	155,8	84,8	80,7	- 4,1
Kwaliteitsbudget	55	111,9	52,1	60,0	7,9
Overige projecten	58,4	97,7	113,1	126,2	13,1
SVB totaal	210	227	210	222	12
Reguliere kosten	210	227	210	222	-
CWI totaal	412,3	360,9	362	312	50
Reguliere kosten	372,8	346,3	362	312	50
Transformatiekosten	39,5	14,6	-	-	-
BKWI totaal	10,0	8,5	8,2	8,6	0,4
Reguliere kosten	7,3	6,8	6,2	6,5	0,3
Projectkosten	2,7	1,8	2,0	2,1	0,1
IB totaal²	5,6	7,6	5,7	6,8	1,1
Reguliere kosten	4,5	4,8	4,5	4,8	0,3
Projectkosten	1,1	2,8	1,2	2,0	0,8

¹ De uitvoeringskosten van UWV, CWI, SVB, BKWI en IB zijn vermeld in prijsniveau 2005.

² De uitvoeringskosten Inlichtingenbureau worden in de begroting SZW niet afzonderlijk weergegeven, maar als onderdeel van het handavingsbudget op artikel 30.

UWV

De totale uitvoeringskosten UWV bedroegen in 2006 € 1 779,5 miljoen. Ten opzichte van het beschikbaar gestelde budget (€ 1 843,9 miljoen) is er sprake van een positief begrotingsresultaat van € 64,4 miljoen. Daarnaast had UWV in 2006 de beschikking over bestemmingsfondsen die al bij de jaarrekening 2005 waren gevormd. UWV heeft uit deze bestemmingsfondsen een bedrag van € 5,5 gebruikt voor de financiering van de uitvoeringskosten 2006. Na onttrekking aan deze bestemmingsfondsen resulteert een positief begrotingsresultaat van € 69,9 miljoen.

SVB

De totale uitvoeringskosten SVB (SV taken) bedroegen in 2006 € 210 miljoen. Ten opzichte van het beschikbaar gestelde budget is sprake van een positief begrotingsresultaat.

CWI

Het verschil tussen de begroting en realisatie wordt verklaard doordat na het vaststellen van de begroting nog een aantal wijzigingen zijn aangebracht. Het betreft een aanvulling op de uitvoering van het jaarplan. Daarnaast is aan CWI voor de uitvoering van het Digitaal Klantdossier, jongerenadviseurs en invoering van het GBA & BSN aanvullend budget toegekend (voor nadere toelichting zie tekst onder artikel 22 «Activerend arbeidsmarktbeleid»).

BKWI

De totale uitvoeringskosten BKWI bedroegen in 2006 € 8,2 miljoen. Ten opzichte van het beschikbaar gestelde budget is volgens de jaarrekening van de BKWI sprake van een positief begrotingsresultaat.

IB

De totale uitvoeringskosten IB bedroegen in 2006 € 5,7 miljoen. Ten opzichte van het beschikbaar gestelde budget is volgens de jaarrekening van de IB sprake van een positief begrotingsresultaat.

Doelmatigheid

Het beleidsuitgangspunt van de SUWI-wet is dat de opgedragen taken aan CWI, UWV en SVB zo doelmatig mogelijk worden uitgevoerd. Het betreft hier de doelmatigheid van de uitvoering als geheel.

Bij de start van SUWI is voorzien in een reductie van de reguliere kosten voor UWV en CWI. Deze doelmatigheidsbesparing is ingeboekt in de financiële kaders van UWV en CWI. De gerealiseerde besparingen zijn bij het UWV in de jaren 2002–2006 ingezet voor transformatie- en kwaliteitsprojecten. De doelmatigheidskaders UWV en CWI zijn sinds 2002 aangepast voor ondermeer beleids-, volume- en loonprijs effecten. Met de SVB is er voor eerdere jaren geen doelmatigheidsbesparing afgesproken.

Tabel 13.3 Doelmatigheid UWV (x € mln) ¹					
	2002	2003	2004	2005	2006
Doelmatigheidsbesparing	- 76	- 166	- 272	- 272	- 378

¹ Bedragen bij constante prijzen 2002
Bron: UWV Jaarverslag 2006

Bij de start van SUWI in 2002 is afgesproken dat in de periode 2002–2005 UWV jaarlijks een efficiëncyslag maakt oplopend tot 25% van het kosten-niveau van 2001 in 2005. De gerealiseerde besparingen mocht UWV in deze periode inzetten om de fusie en transformatie te bekostigen en om kwaliteitsprojecten uit te voeren. Tot en met 2004 heeft UWV 18% bezuinigd op de reguliere uitvoeringskosten ten opzichte van 2001. Voor 2005 was bij de start van SUWI een efficiëncyslag van 7% beoogd, waarmee de totale bezuinigingen over de periode 2002–2005 op 25% zouden uitkomen. Bij de vaststelling van het jaarplan en de begroting UWV 2005 is, gegeven de beleidsagenda voor dat jaar, besloten om deze laatste tranche van de efficiëncytaakstelling door te schuiven naar 2006. Ook de oorspronkelijk voor 2005 beoogde transformatieprojecten zijn hierbij getemporiseerd. Het financiële kader van UWV is hierop aangepast, waarbij de doelmatigheidsbesparing ten opzichte van 2001 in 2005 op hetzelfde niveau gesteld is als in 2004. In 2006 is de laatste tranche van 7% efficiency door UWV gerealiseerd. UWV heeft hiermee de bij de start van SUWI beoogde totale efficiëncytaakstelling van 25% gerealiseerd.

Tabel 13.4 Doelmatigheid CWI (x € mln)*					
	2002	2003	2004	2005	2006
Doelmatigheidsbesparing	- 5	- 35	- 52	- 64	- 69

Bron: CWI Jaarverslag 2006

Tabel 13.5 Doelmatigheid SVB (x € mln)					
	2002	2003	2004	2005	2006
Doelmatigheidsbesparing	-	-	-	- 9	- 9

Bron: SVB Jaarverslag 2006

Rechtmatigheid

Tabel 13.6 Rechtmatigheid UWV					
	2003	2004	2005	2006	Streven 2006
UWV totaal	97,8	98,0	98,8	98,4	99,0
BIA	94,9	99,4	97,4	97,5	99,0
Wajong	99,8	99,7	99,9	99,6	99,0
WAO	100,0	99,5	99,9	99,5	99,0
WAZ	97,8	99,2	99,3	99,2	99,0
WIA	-	-	-	98,2	99,0
WW	93,1	94,9	97,1	98,5	99,0
ZW	92,7	94,8	95,7	91,0	99,0
REA	87,2	91,7	90,3	-	-
WAZO	98,2	98,0	98,8	96,2	99,0
TW	97,9	97,2	99,3	95,8	99,0

Bron: UWV Jaarverslag 2006

UWV heeft zich in 2006 verantwoord volgens de nieuwe definitie van financiële rechtmatigheid (wijziging Regeling SUWI d.d. 21 februari 2007, gepubliceerd in Staatscourant 2 maart 2007, nr. 44). De rechtmatigheidscore van UWV is verslechterd ten opzichte van 2005. Deze verslechtering is bij alle wetten – met uitzondering van BIA en WW – zichtbaar. Wat betreft de ZW en de WAZO wordt de daling van de rechtmatigheid met name veroorzaakt door de problemen die zich in 2006 hebben voorgedaan na de implementatie van het nieuwe ZW/WAZO-werkproces en -systeem. De omvang van de financiële fouten bij de WAO en de Wajong is in vergelijking tot 2005 relatief sterk gestegen door een aantal incidentele fouten.

Tabel 13.7 Rechtmatigheid SVB					
	2003	2004	2005	2006	Streven 2006
SVB totaal	99,8	99,8	99,9	99,9 %	99,9 %
AOW	-	96%	97%	98%	98%
ANW	-	86%	89%	95%	95%
AKW	-	97%	96%	98%	95%
TOG	-	68%	77%	84%	75%
TAS	-	-	-	100%	98%

Bron: SVB Jaarverslag 2006

Rechtmatigheid

SVB heeft de streefwaarde ten aanzien van rechtmatigheid ruimschoots gehaald.

14. BIJLAGE 3: AANBEVELINGEN ALGEMENE REKENKAMER

In haar Rapport bij het Jaarverslag van SZW over 2005 signaleerde de Algemene Rekenkamer onvolkomenheden in enkele aspecten van de bedrijfsvoering van SZW. De betreffende onderwerpen zijn door de Algemene Rekenkamer samengevat in de zgn. Audit Action List, die in het Rapport bij het Jaarverslag was opgenomen. De constatering van de Algemene Rekenkamer hebben zonder uitzondering geleid tot de noodzakelijke verbetertrajecten. In het onderstaande wordt de stand van zaken toegelicht.

Audit Action List		
Aanbeveling	Toezegging	Stand van zaken
<p>Specifieke uitkeringen en subsidies: Ga de vaststellingen tijdig uitvoeren. Plan tussentijdse controle-activiteiten eerder in. Verbeter de uitvoering conform de AWB.</p>	<p>De minister heeft maatregelen genomen om de tijdigheid van de vaststellingen beter te kunnen bewaken, en om de uitvoering van specifieke uitkeringen en subsidies beter conform de wet te laten verlopen.</p>	<p>De aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer zijn afgehandeld. De planning van de tussentijdse controles is substantieel vervroegd ten opzichte van 2005. Eventuele vertragingen in de controle ten opzichte van de planning worden meestal veroorzaakt door te late oplevering van te controleren informatie. Vaststellingen van Rijksbijdragen en subsidies kunnen eventueel onafhankelijk van de controle-uitkomsten plaatsvinden omdat de controles tot doel hebben de goede werking van het stelsel vast te stellen en niet zijn bedoeld als basis voor individuele vaststellingen van rijksbijdragen en subsidies.</p>
<p>Subsidies: Voorkom dat problemen met een ontbrekend subsidieplafond bij andere subsidieregelingen kunnen ontstaan.</p>	<p>De minister heeft alle subsidieregelingen gecontroleerd op de aanwezigheid van adequate plafonds. In de management-rapportages van het Agentschap SZW is voorzien in rapportages over de prognose.</p>	<p>De aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer zijn afgehandeld.</p>
<p>Contractbeheer: Neem directe maatregelen ter verbetering van de naleving van de regelgeving voor contractbeheer en dus ook van de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen zodat in 2006 sprake zal zijn van een wezenlijke verbetering.</p>	<p>De minister zet een verbetertraject in voor de structurele borging van het contractbeheer, waarvan de implementatie wordt gemonitord in de P&C-cyclus 2006. Verder spant hij zich in om (Europese) aanbestedingen conform de regels te laten verlopen.</p>	<p>Met een mix van maatregelen in de sfeer van voorlichting, (bekendmaking van) procedures, handleidingen, modellen, begeleiding vanuit de directie Facilitaire Zaken, en aansturing en toezicht op de naleving in het kader van de P&C-cyclus, is inmiddels een wezenlijke verbetering van het contractbeheer gerealiseerd.</p>

Audit Action List

Aanbeveling	Toezegging	Stand van zaken
<p>Voorschottenadministratie: Neem maatregelen om minder afhankelijk te zijn van de Auditdienst voor de kwaliteit van de voorschottenadministratie en daarmee voor de betrouwbaarheid van de saldebilans.</p>	<p>De minister maakt een analyse van de onvolkomenheden. Op basis daarvan worden maatregelen ingevoerd die de structurele oorzaken van die onvolkomenheden zullen wegnemen. Vanaf 2007 voorkomt het nieuwe financiële systeem deze aansluitingsproblemen.</p>	<p>De toegezegde analyse is getemporiseerd. Zij kan niet losgezien worden van (problemen met) de implementatie van Hermes in de organisatie. Het object van onderzoek is daarbij tweeledig. In de analyse van oorzaken van onvolkomenheden bij het administreren van voorschotten moet zowel de administratief-technische afwikkeling van boekingen binnen de financiële administratie (inclusief de interfaces tussen systemen) worden betrokken als het feitelijke muteergedrag van betrokken directies. Het eerste aspect, de analyse van oorzaken binnen de Hermes organisatie zelf, vormt onderdeel van het totale pakket aan verbetermaatregelen binnen de financiële administratie. Inmiddels is duidelijk dat voor de integratie van BIAS geen aanvullende maatregelen nodig zijn. Ten aanzien van het tweede aspect, het mutatiegedrag van directies, is besloten het bedoelde onderzoek te temporiseren. De timing bleek bij nader inzien hoogst ongelukkig gezien de problemen die directies in 2006 hebben ondervonden als gevolg van verstoringen door de invoering van Hermes.</p>
<p>Polisadministratie UWV: Besteed extra aandacht aan de voortgang bij UWV. Stem maatregelen en voortgang goed af met het Ministerie van Financiën. Spreek met UWV af hoe UWV zich moet verantwoorden over het functioneren en het beheer van de polisadministratie.</p>	<p>De minister verwacht dat de integrale keten in augustus 2006 volledig zal functioneren. Afspraken tussen UWV en Belastingdienst worden in 2006 nader gepreciseerd. UWV zal in haar kwartaalverslagen over de voortgang en het beheer rapporteren. UWV informeert het ministerie maandelijks over de voortgang van de polisadministratie. IWI beoordeelt deze voortgang.</p>	<p>De aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer zijn afgehandeld. De halfjaar-rapportage UWV en Walvis alsmede de 6e IWI-rapportage Walvis zijn in december gepubliceerd. UWV heeft met de Belastingdienst afspraken nader uitgewerkt. Verdere aanscherping zal een terugkerend proces zijn. De voortgang bij UWV wordt gemonitord via ambtelijk overleg en maandelijks rapportages (en tevens via kwartaalverslagen en Bestuurlijk Overleg). De polisadministratie functioneert nog via workarounds. Het beheer en de kwaliteit zijn belangrijke aandachtspunten en zullen dat in 2007 nog zijn. Met het ministerie van Financiën is regelmatig ambtelijk contact waar dat nodig is. In het verantwoordingsmodel 2006 zijn prestatie-indicatoren opgenomen over de polisadministratie zoals door de Algemene Rekenkamer verzocht. UWV zal hierover in het jaarverslag rapporteren.</p>
<p>P&C-cyclus: Spreek de directies expliciet aan op tekortkomingen in hun financieel en materieel beheer, ook of juist als deze niet worden gemeld. Betrek de rapportages van de Auditdienst bij het toezicht op de bedrijfsvoering en bij het samenstellen van de bedrijfsvoeringsparagraaf.</p>	<p>De minister zal de naleving van de kaders bevorderen door deze explicieter te monitoren op de zogenoemde marapmomenten. De rapporten van de Auditdienst zijn pijlers voor toezicht op de bedrijfsvoering.</p>	<p>De aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer zijn afgehandeld. Op de relevante punten worden verantwoordelijken aangesproken op basis van de managementrapportages en/of andere signalen. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van tussentijdse informatie van bedrijfsvoeringsdirecties en de Auditdienst.</p>
<p>Beleidsinformatie: Verbeter de documentatie en archivering van de informatie over het gevoerde beleid.</p>	<p>De minister verwacht dat de documentatie vanaf september 2006 aan de eisen van de RPE 2006 voldoet.</p>	<p>De documentatie voldoet aan de eisen van de RPE 2006.</p>

Audit Action List

Aanbeveling	Toezegging	Stand van zaken
<p>Jaarverslag: Verbeter de relatie tussen de doelen en/of financiële middelen en/of instrumenten dan wel prestaties in beleidsartikelen.</p>	<p>De minister neemt zich voor de structuur van artikel 29 te herzien in de eerstvolgende begroting. Hij zal een en ander uiteenzetten in een comply or explainbrief aan de Tweede Kamer.</p>	<p>De structuur van artikel 29 is aangepast. De comply or explain brief is op 26 juni naar de Tweede Kamer gestuurd.</p>
<p>Jaarverslag: Gebruik in de begroting meetbare kwantitatieve of kwalitatieve indicatoren of kengetallen voor zowel doelstellingen (effecten) als prestaties en noem vervolgens in het jaarverslag wat daarvan gerealiseerd is.</p>	<p>Dit heeft de aandacht van de minister.</p>	<p>De informatiewaarde van begroting en jaarverslag heeft steeds de aandacht. Er zijn echter onderdelen van beleid waar het niet goed mogelijk is om geschikte prestatie-indicatoren te formuleren. Via de zogenaamde comply or explain-brief (zie boven) is de Tweede Kamer geïnformeerd over de artikelen waar dit aan de orde is.</p>
<p>Subsidies: Bewaak de toepassing van outputsubsidiëring in nieuwe subsidie-regelingen en evalueer of dit tot minder problemen leidt dan bij de «oude» wijze van verantwoorden.</p>	<p>De minister zegt toe de toepassing daadwerkelijk te gaan bewaken. Verder zegt hij toe te gaan evalueren in hoeverre dit inderdaad tot minder rechtmatigheidsrisico's leidt.</p>	<p>Er heeft zich sedert de datum van de toezegging één nieuwe subsidieregeling voorgedaan. Deze is om moverende redenen gebaseerd op subsidiëring van werkelijk gemaakte kosten. Het betreft de Subsidieregeling schuldhulpverlening 2006. Outputgeoriënteerde subsidieregelingen zijn nog niet voorgekomen. Zodoende kon de werking nog niet worden geëvalueerd.</p>
<p>Rechtmatigheid uitvoering UWV: Zoek gezamenlijk met UWV naar oplossingen voor de rechtmatigheidsproblemen bij wetten die onder de norm bleven en voor de onzekerheden over de rechtmatigheid.</p>	<p>De minister zegt toe dit te gaan doen.</p>	<p>In 2006 heeft een Expertmeeting Rechtmatigheid plaatsgevonden. Het resultaat van de gemaakte afspraken zal in de loop van 2007 en 2008 zichtbaar worden. Naar aanleiding van de expertmeeting en verzoek hiertoe van UWV zal het accountantsprotocol in de SUWI-regeling worden aangepast aan de rijksbrede ontwikkelingen. Hiermee wordt onder meer het begrip financiële rechtmatigheid nader geëxpliciteerd. UWV voert momenteel allereerst zelf een onderzoek uit naar de belangrijkste rechtmatigheidsknelpunten en zal naar aanleiding hiervan met SZW in gesprek gaan. Dit biedt een basis om processen te verbeteren en waar nodig (interne) regelgeving zodanig te wijzigen dat over 2007 verbeterde rechtmatigheid kan worden bereikt. De verwachting is dat de rechtmatigheid bij UWV over 2006 lager is dan in 2005 wegens problemen bij de uitvoering van de ziekwet.</p>

15. BIJLAGE 4: SUBSIDIES

In deze bijlage wordt een overzicht gegeven van de subsidies van SZW. Het opstellen van dit overzicht wordt bemoeilijkt doordat er verschillende definities van subsidies gebruikt worden. In deze bijlage worden twee definities toegepast die leiden tot verschillende standen van de subsidie-uitgaven.

Algemene Wet Bestuursrecht

De eerst gehanteerde definitie is die volgens de Algemene Wet Bestuursrecht (artikel 4.21):

«De aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten».

Artikel 4.21, lid 3 specificereert de definitie nader:

«De subsidietitel is niet van toepassing op de aanspraak op financiële middelen die wordt verstrekt op grond van een wettelijk voorschrift dat uitsluitend voorziet in verstrekking aan rechtspersonen die krachtens publiekrecht zijn ingesteld.»

Uit lid 3 kan afgeleid worden dat specifieke uitkeringen aan gemeenten of provincies geen subsidies zijn.

Artikel	Omschrijving	2005	realisatie 2006	vastgestelde begroting 2006
22 OD 3	Subsidies minderhedenbeleid	1 007	917	11 706
22 OD 3	Subsidies stimulering leeftijdsbewust beleid	4 089	4 746	8 100
22 OD 3	Overige subsidies stimulering arbeidsparticipatie	714	469	210
22 OD 3	Breed initiatief maatschappelijke binding	2 663	1 435	0
22 OD 3	Prep camps	–	2 216	0
23 OD 1	Regeling schoonmaakdiensten particulieren (RSP)	6 533	5 356	7 865
23 OD 1	Subsidies re-integratie (o.a. IPW) en Cliëntenraden ¹	7 114	7 192	530
23 OD 1	ESF-EQUAL Co-financiering	665	2 325	4 856
23 OD 1	SVWW (via RWI)	7 006	3 683	9 300
23 OD 1	Stichting Blick op werk	–	119	0
23 OD 1	Subsidieregeling scholing jonggehandicapten met ernstige scholingsbelemmeringen (via UWV)	–	4 540	4 500
25 OD 2	Subsidieregeling Kinderopvang 2006	2 950	7 012	3 467
26 OD 1	Subsidieregeling Kwaliteit Arbeidsverhoudingen	288	242	346
27 OD 1	Subsidies Expertisecentrum Leeftijd	430	524	438
27 OD 1	Jaar van de gelijke kansen	–	200	200
29 OD 1	Farbo	2 035	3 907	4 650
29 OD 1	Subsidieregeling preventie van arbeidsuitval (SPA)	941	1 391	1 200
29 OD 1	Subsidies arbeidsveiligheid (VAsT, VAV)	6 163	6 096	3 997
29 OD 1	Overige subsidies arbeidsveiligheid	1 262	1 225	2 556
29 OD 2	Subsidieregeling convenanten arbeidsomstandigheden	16 899	13 453	21 575
29 OD 2	Arbosubsidies preventie en verzuim	8 074	9 169	7 586
30 OD 1	Achterstandsbudget/Incidentele subsidies bijstand	34	0	0
30 OD 1	Tijdelijke subsidieregeling schuldhulpverlening 2006 (SHV)	–	23 000	0
35 OD 2	Subsidies instellingen emancipatie (o.a. Equality, IIAV)	3 429	3 544	6 221
35 OD 2	Subsidies emancipatieprojecten	3 986	5 031	1 545
97 OD 1	Regeling Bedrijfsverzamelgebouwen	142	23	0
97 OD 1	Regelingen ex-mijnwerkers	182	182	182
98 OD 1	NIBUD (aan de hand van onderzoeksprogramma)	325	260	331
98 OD 1	Projectsubsidies	434	261	4 931
Totaal Definitie AWB		77 365	108 518	106 292

¹ De bijdragen aan Cliëntenraden worden verstrekt aan LCR, LKU, SMZBW/LNCO. Exclusief budget Overige beleidsuitgaven ESF.

«Ruime» subsidiedefinitie

Naast de subsidiedefinitie uit de Algemene Wet Bestuursrecht wordt soms gebruik gemaakt van een «ruimere» subsidiedefinitie waarin ook specifieke uitkeringen worden meegenomen:

«Een gebonden inkomens -of een vermogensoverdracht van het rijk om-niet aan een natuurlijk of rechtspersoon in Nederland».

Het voornaamste onderscheid tussen de eerste en tweede definitie ligt in het feit dat specifieke uitkeringen aan gemeenten en provincies bij de tweede subsidiedefinitie wel als subsidie worden aangemerkt. Bij deze definitie wordt bijvoorbeeld de WSW als subsidie aangemerkt in tegenstelling tot de subsidiedefinitie van de AWB. Inkomensoverdrachten aan natuurlijke personen zoals de AKW, TOG en de kinderopvangtoeslag zijn niet opgenomen in de tabel.

Artikel	Omschrijving	2005	realisatie 2006	vastgestelde begroting 2006
23 OD 1	Praktijkscholing HVS	60 000	1 932	5 076
23 OD 1	Agenda voor de Toekomst ¹	45 492	14 758	21 387
	Tijdelijke stimuleringsregeling regulier maken 10 000			
23 OD 1	ID-banen	73 086	8 558	35 801
23 OD 1	Flexibel re-integratiebudget ²	1 618 471	1 629 270	1 629 270
24 OD 1	WSW	2 221 884	2 224 981	2 207 255
	Kinderopvang en buitenschoolse opvang alleenstaande ouders (KOA)			
25 OD 2	Tijdelijke stimuleringsregeling intensivering opsporing en controle Abw	4 908	5 525	0
30 OD 1		6 154	8 572	9 600
	Totaal toevoegingen «ruime» definitie	4 029 995	3 893 596	3 908 389
	Totaal beide definities	4 107 360	4 002 114	4 014 681

¹ Bedrag inclusief middelen voor bestuurlijke afspraken ten aanzien van realiseren aantallen trajecten en instroom, tijdelijke stimuleringsregeling samenwerkingsverband Bbz en IOAZ en tijdelijke stimuleringsregeling samenwerkingsverband Abw.

² Flexibel re-integratiebudget is inclusief de oude regelingen I/D-banen, Werkervaringsplaatsen.

In vergelijking met de subsidiebijlage uit de ontwerpbegroting 2006 zijn er in het jaarverslag minder subsidies opgenomen onder de «ruime» definitie. Dit wordt veroorzaakt omdat is gebleken dat enkele subsidies ook onder de AWB-definitie kunnen worden geschaard (o.a. SVWW, ESF-Equal co-financiering, Regeling Bedrijfsverzamelgebouwen). De Tijdelijke stimuleringsregeling is opgenomen onder de handhavingsuitgaven van artikel 30.

16. BIJLAGE 5: TOEZICHTHOUDERS IN HET KADER VAN DE PENSIOENWET

Bij de behandeling van de Pensioenwet heeft de Tweede Kamer de motie Bibi de Vries c.s. (*Kamerstukken II 2006/2007 30 413 nr. 79*) aangenomen waarin de regering wordt verzocht ten aanzien van de toezichthouders op de financiële markten, te weten De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), in de departementale jaarverslagen van Financiën en SZW een overzicht op te nemen van:

- a. de toezichtstaak, de beleidsdoelen en de geleverde prestaties door de toezichthouders;
- b. de kosten van de toezichthouders;
- c. het aantal formatieplaatsen, zo mogelijk per beleidsdoel en toezichtstaak;
- d. de kosten en bedragen die worden doorberekend aan de onder toezicht gestelden.

Omdat enkel DNB actief is op het gebied van pensioenfondsen is in deze bijlage geen overzicht opgenomen van de AFM. Hiervoor zij verwezen naar het Jaarverslag van het Ministerie van Financiën.

Onderstaand een opgave zoals verkregen van DNB.

DNB

Toezichtstaak

Als prudentieel toezichthouder ziet DNB erop toe dat financiële instellingen voldoende vermogen hebben om aan hun verplichtingen te voldoen en dat hun bedrijfsvoering solide en integer is.

Beleidsdoelen

Hoofddoel van het toezicht is een stabiele en integere financiële sector die op een groot vertrouwen van het publiek mag én kan rekenen. Daartoe zijn drie doelstellingen geformuleerd:

1. *Goede uitvoering van het toezicht.*

Goed toezicht draagt bij aan een stabiel en integer financieel stelsel, veilige financiële afspraken en een efficiënt en betrouwbaar betalingsverkeer. Om dit waar te maken, moet het toezicht steeds kunnen steunen op een actueel beeld van de «prudentiële status» van de financiële instellingen. Het toezicht moet zich kunnen vergewissen van een integere bedrijfsvoering in het algemeen (waaronder een goede AO/IC) en van de integriteit en het integer handelen van de betrokken bestuurders. Toezichtcapaciteit moet zo nodig flexibel ingezet kunnen worden.

2. *Goed voorbereid zijn op externe ontwikkelingen.*

Het monitoren van veranderingen in de financiële wereld om een goede kwaliteit van het toezicht te kunnen garanderen en waar mogelijk te verbeteren alsmede het meewerken aan en het adequaat inspelen op veranderingen in wetgeving en internationale overeenkomsten.

3. *Verdere professionalisering van het toezicht.*

Voor een goede uitvoering van het toezicht is voortdurende aandacht voor de kwaliteit van het toezichtbeleid en -uitvoering onontbeerlijk. Om de kwaliteit van het toezicht te verbeteren, wordt regelmatig aandacht besteed aan de (fasen van) de te onderscheiden processen.

Geleverde prestaties

Doelstelling	Prestatie-indicator met streefwaarde	Streefwaarde	Resultaat
1. Goede uitvoering van het toezicht	<p>Van gemiddeld 80% van de onder toezicht staande instellingen (pensioenfondsen en verzekeraars 60%; rest 100%) zijn de risicoscores vastgelegd in risicotool FIRM</p> <p>Effectieve en tijdige interventies:</p> <p>instellingen onder verhoogd toezicht binnen 1 jaar terug in normaal toezicht</p> <p>Aantal liquidaties, sluitingen, formele maatregelen, etc. op initiatief van DNB die stand houden, in ieder geval voor wat betreft procedure en zorgvuldigheid</p>	<p>Gemiddeld 80% (pensioenfondsen en verzekeraars 60%; rest 100%)</p> <p>Binnen 1 jaar (afhankelijk van externe ontwikkelingen)</p> <p>100%</p>	<p>Gerealiseerd</p> <p>Gemiddeld iets meer dan een jaar door een lange doorlooptijd van problemen bij een beperkt aantal instellingen</p> <p>In 2 van de 25 (hoger) beroepsprocedures in 2006 werd DNB (gedeeltelijk) in het ongelijk gesteld, waarvan éénmaal op procedurele gronden.</p>
2. Goed voorbereid zijn op externe ontwikkelingen	<p>Goede voorbereiding op Bazel II</p> <p>Pre-implementatie Solvency II & aanpassen rapportagekader aan IFRS</p> <p>Goed voorbereid op invoering Zorgverzekeringswet:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tijdige vergunningverlening; – tijdige beoordeling plannen ziekenfondsen; – tijdige afstemming met relevante partijen, indien problemen ontstaan <p>Vorbereiding op FTK: aantal pensioenfondsen waarvan FTK- implementatie is beoordeeld</p> <p>Goede voorbereiding op toezicht op herverzekeraars in 2007</p> <p>Anticiperen op de situatie van een langdurig lage rente</p>	<p>Implementatie conform projectplanning (conceptregelgeving in 2006 gereed)</p> <p>Nieuw rapportagekader (met opties voor maatwerk) waarvan het concept gereed een maand na beschikbaar komen eerste ontwerp richtlijntekst</p> <ul style="list-style-type: none"> – binnen wettelijke termijn; – binnen 2 maanden; – binnen 1 maand <p>75 grootste fondsen alsmede de fondsen met een dekkings- of reservetekort; beoordeling aanvraag interne modellen</p> <p>Informatiebehoefte in kaart gebracht;</p> <p>Plan van aanpak voor organisatorische inbedding gereed</p> <p>Onderzoek naar het risicobewust zijn van verzekeraars en naar gedragsreacties (toenemend gebruik alternatieve beleggingsconstructies)</p>	<p>Gerealiseerd</p> <p>Concept kaderrichtlijn op 15 juli 2007 verwacht. Vooruitlopend daarop zijn in 2006 nieuwe verzekeringsstaten ontwikkeld.</p> <p>Gerealiseerd</p> <p>In verband met uitstel invoering FTK tot 1 januari 2007 hebben er in 2006 geen beoordelingen implementatie plaatsgevonden.</p> <p>Werkzaamheden uitgesteld in verband met uitstel implementatie toezicht op herverzekeraars naar 10 december 2007.</p> <p>Gerealiseerd, inclusief presentatie bevindingen aan de sector en publicatie in een kwartaalbericht.</p>

Doelstelling	Prestatie-indicator met streefwaarde	Streefwaarde	Resultaat
3. Verdere professionalisering van het toezicht	Goede implementatie risicoanalyse-tool FIRM	Conform planning, waaronder opleiding medewerkers in 1 ^e kwartaal 2006	Gerealiseerd
	Versterken integriteits-toezicht door verankering in regulier toezicht via: – tijdige kennisoverdracht van expertisecentrum Integriteit naar toezicht-uitvoering; – tijdig opstellen werk-programma; – uitvoeren integriteits-onderzoeken (invoeren selfassessments)	– voor 30 juni 2006; – voor eind 2006; – conform planning	Gerealiseerd
	Invoering geschikte statistieksystemen voor verschillende standaard-rapportages (IFET)	Gereed volgens mijnpalen-planning	Gerealiseerd

Uitsplitsing toezichtkosten

	2005	2006
Kosten DNB:		
Banken ¹	€ 37,01 mln.	€ 35,82 mln.
Pensioenfondsen	€ 20,20 mln.	€ 20,19 mln.
Verzekeraars ²	€ 22,16 mln.	€ 24,94 mln.
Overige instellingen	€ 7,88 mln.	€ 8,80 mln.
WID MOT Sanctiewet	€ 0,66 mln.	€ 0,65 mln.
Som der lasten	€ 87,91 mln.	€ 90,39 mln.
Aan onder toezichtgestelden toe te rekenen kosten	€ 65,21 mln.	€ 75,59 mln.
Gemiddeld aantal fte's ³	580	616

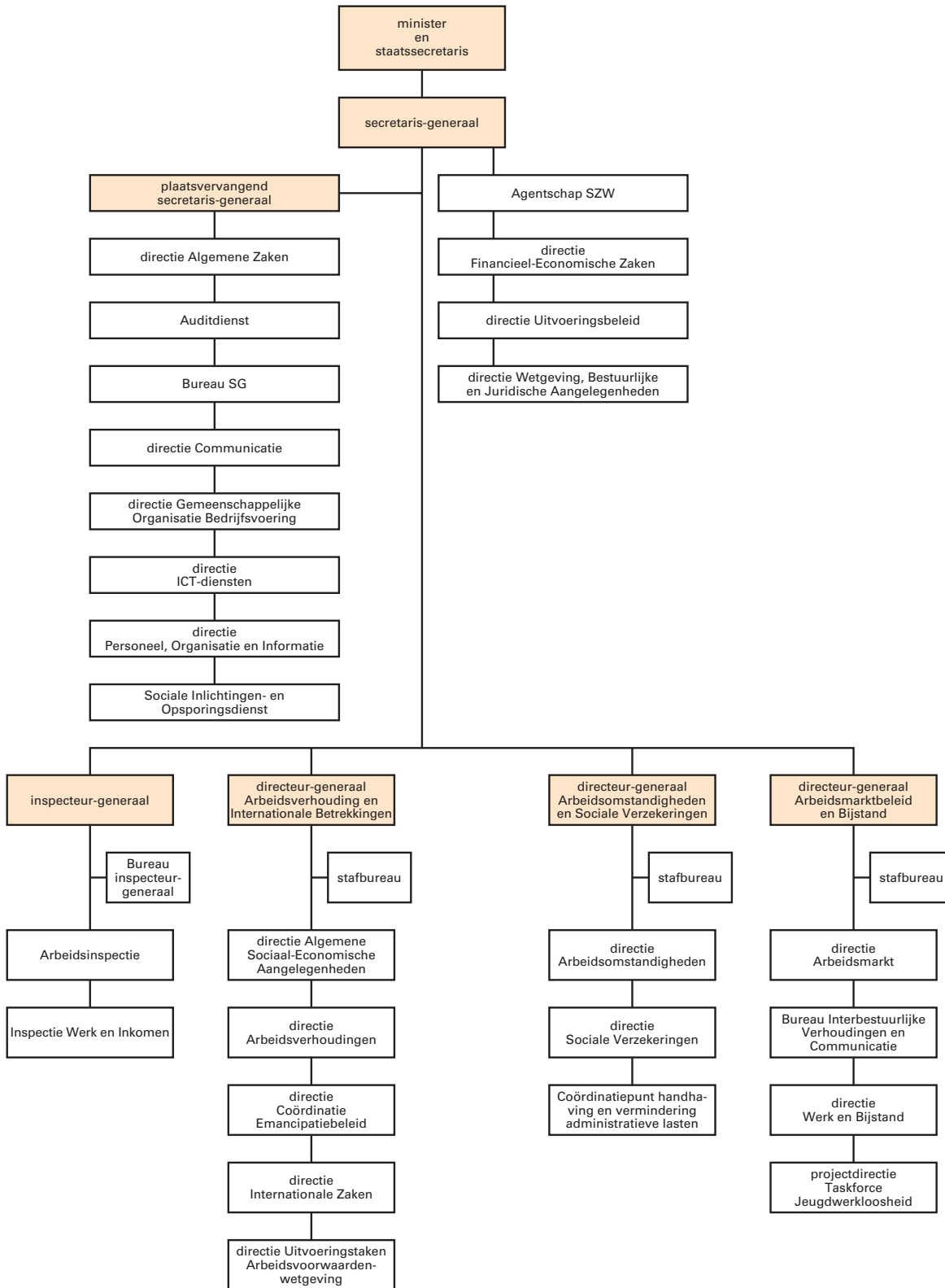
¹ Banken inclusief Electronische geldinstellingen en overige kredietinstellingen (niet-banken).

² Inclusief kosten zorgverzekeraars en kosten materieel toezicht.

³ Direct personeel plus toegerekende ondersteuning.

E. NIET-VERPLICHTE BIJLAGEN

17. ORGANOGRAM

18. LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN

Abw	Algemene bijstandswet
AFM	Autoriteit Financiële Markten
AG	Arbeidsgehandicapten
AI	Arbeidsinspectie
AKW	Algemene kinderbijslagwet
AL	Administratieve Lastenverlichting
ANW	Algemene nabestaanden wet
Aof	Arbeidsongeschiktheidsfonds
AOW	Algemene Ouderdoms Wet
Arbo	Arbeidsomstandigheden
Arbvo	Arbeidsvoorziening
ATW	Arbeidstijdenwet
AVV	Algemeen verbindend verklaren van bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten
Awf	Algemeen werkloosheidsfonds
BBP	Bruto Binnenlands Produkt
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
Bia	Wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidscriteria
BIKK	Bijdrage in de kosten van kortingen
BKWI	Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen
BOD'n	Bijzondere Opsporingsdiensten
Borea	Branche organisatie re-integratiebedrijven
BU	Buitengewone Uitgavenregeling
BVG	Bedrijfsverzamelgebouwen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economische Planbureau
CIS	Centraal Intake en Selectie proces
CPB	Centraal Planbureau
CSO	Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties
Ctsv	College van toezicht sociale verzekeringen
CWI	Centra voor Werk en Inkomen
CWP	Commissie het werkend perspectief
DCE	Directie Coördinatie Emancipatiebeleid
DNB	De Nederlandse Bank
DIV	Diversiteitsmanagement
EBB	Enquête Beroeps Bevolking
ECD	Economische Controledienst
EMU	Europese Monetaire Unie
Equal	Transnationaal programma van de Europese Unie gericht op het creëren van gelijke kansen en het bestrijden van discriminatie op de arbeidsmarkt
ESF	Europees Sociaal Fonds
EVC	Erkenning van Verworven Competenties
Farbo	Fiscale regeling arbeidsomstandigheden
FIB	Fraude in Beeld
FIOD	Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst
Fte	Fulltime Equivalent
HAFIR	Handboek Financiële Informatie en Administratie van de Rijksoverheid

HVS	Hoofdelijk Versnelde Scholing
ICE	Interdepartementale Coördinatiecommissie Emancipatiebeleid
ID banen	Instroom, doorstroombanen
IG	Inspecteur Generaal
IIAV	Internationaal Informatiecentrum en Archief voor de Vrouwenbeweging
IOAW	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IRO	Individuele Re-integratie Overeenkomst
IVA	Inkomensvoorziening volledig en duurzaam arbeidsongeschikten
IWI	Inspectie voor Werk en Inkomen
IWIA	Wetsvoorstel Invoering en financiering Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
KOA	Regeling Kinderopvang en buitenschoolse opvang voor alleenstaande ouders met kinderen in de Abw
LCR	Landelijke Cliëntenraad
MEP	Milieukwaliteit van de Elektriciteitsproductie
MEV	Macro-Economische Verkenning
MKB	Midden en kleinbedrijf
MLT	Middellange Termijn
NIBUD	Nationaal Instituut Budgetvoorlichting
Nug	Niet uitkeringsgerechtigden
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
OR	Ondernemingsraad
PBO	Publiek Rechterlijke Bedrijfsorganen
Pemba	Premiedifferentiatie en marktwerking bij Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen
POROSZ	Periodiek Onderzoek Regelovertreding Sociale Zekerheid
Rea	Reïntegratie Arbeidsgehandicapten
RGD	Rijks Gebouwen Dienst
RI&E	Risico-inventarisatie en evaluatie
RKB	Regeling Uitbreiding Kinderopvang en Buitenschoolse Opvang
ROC	Regionale Opleidingscentra
RSP	Regeling schoonmaakdiensten particulieren
RUK	Regeling Uitkeringen Kinderopvang
RWI	Raad voor Werk en Inkomen
RWT	Rechtspersoon met een wettelijke taak
SE	Standaard-eenheden
SER	Sociaal-Economische Raad
SHV	Schuldhelpverlening
SIOD	Sociale Inlichtingen en Opsporings Dienst
SPA	Subsidie Preventie Arbeidsuitval
SUB	Samenwerking tussen UWV en Belastingdienst
SUWI	Structuur Uitvoering Werk en Inkomen
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SVWW	Stimuleringsregeling vacaturevervulling door werklozen en met werkloosheid bedreigde werknemers
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TAS	Tegemoetkoming Asbestslachtoffers

TBA	Wet terugdringing beroep op de arbeidsongeschiktheidsregelingen
TES	Wet Toezicht Europese Subsidies
TOG	Tegemoetkoming Onderhoudskosten thuiswonende Ge-handicapte kinderen 2000
TRI	Tijdelijke Regeling Inkomensgevolgen herbeoordeelde arbeidsongeschikten
TW	Toeslagenwet
UWV	Uitvoeringsorganisatie Werknemersverzekeringen
Val	Vacatures voor alle leeftijden
VASt	Versterking Arbeidsomstandigheden Stoffen
VCE	Visitatiecommissie Emancipatie
VLZ	Verlenging Loondoorbetalingsverplichting bij Ziekte
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VUT	Vervroegde Uittreding
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WAJONG	Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jong Gehandicapten
Walvis	Wet administratieve lastenverlichting in de sociale verzekeringen
WAO	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAV	Wet Arbeid Vreemdelingen
WAZ	Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen
WGA	Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten
Wgb	Wet gelijke behandeling van mannen en vrouwen
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden
WML	Wet Minimumloon
WMW	Wet medezeggenschap werknemers
WOR	Wet op de ondernemingsraden
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WTV	Werktijdverkorting
WVA	Wet Vermindering Afdracht Loonbelasting en premie Volksverzekeringen
WVP	Wet verbetering poortwachter
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWIK	Wet Werk en Inkomen Kunstenaars
ZBO	Zelfstandige Bestuursorganen
ZW	Ziektewet
ZZP	Zelfstandigen zonder personeel

19. TREFWOORDENREGISTER

Administratieve lastenverlichting 26, 166
AOW-gat 105
Arbeid en Zorg 5, 24, 25, 53, 54, 56, 57, 59, 111, 122, 127, 129
Arbeidsgehandicapten 22, 40, 77, 78, 164, 165
Arbeidsinspectie 37, 75, 76, 116, 117, 119, 164
Arbeidsomstandigheden 19, 20, 73, 74, 75, 76, 77, 117, 119, 122, 129, 133, 148, 151, 158, 164, 166
Arbeidsongeschikten 18, 19, 21, 77, 86, 87, 90, 92, 165, 166
Arbeidsparticipatie 5, 14, 21, 23, 24, 25, 33, 34, 36, 37, 38, 48, 108, 109, 111, 158
Arbeidsproductiviteit 15, 18, 35, 73
Arbeidstijdenwet 14, 66, 67, 119, 164
Armoedebestrijding 14
Asbestslachtoffers 100, 103, 165
Bijstand 29, 30, 31, 45, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 95, 97, 100, 101, 102, 137, 158, 164
Dagindeling 25, 109, 111, 112
Emancipatie 108, 109, 110, 111, 112, 122, 129, 133, 158, 164, 165, 166
EQUAL 12, 40, 42, 44, 111, 158
Etnische minderheden 37, 38, 110
FARBO 75
Gesubsidieerde arbeid 45
Handhaving 22, 33, 41, 45, 53, 74, 75, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 92, 93, 96, 97, 98, 99, 103, 114, 115, 117, 119, 120, 122, 149, 152, 159
Herbeoordelingsoperatie 18, 21, 81, 87
ID-banen 41, 42, 44, 137, 159
Jeugdwerkloosheid 36, 37, 117
Kinderbijslag 100, 102, 164
Kinderkorting 29, 30, 31
Kinderopvang 14, 25, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 61, 111, 117, 127, 137, 148, 158, 159, 165
Koopkracht 16, 29, 62, 96, 97, 106
Kunstenaars 85, 86, 151, 166
Levensloop 14, 23, 24, 25, 53, 55, 56, 57, 61, 70, 117
Loondoorbetaling bij ziekte 61, 66, 92
Loonkosten 35, 45, 139
Loonontwikkeling 15
Medezeggenschap 25, 26, 27, 57, 60, 61, 62, 71, 72, 122, 129, 166
Minimumloon 31, 95, 96, 97, 120, 166
Nabestaanden 29, 95, 96, 97, 106, 164
Nulmeting 20, 22, 53, 56, 86
Ontslag 26, 65, 66, 85, 147
Ouderdomsfonds 105, 106
Ouderen 5, 14, 16, 23, 24, 27, 29, 34, 36, 37, 38, 62, 68, 71, 105, 164
Ouderschapsverlof 25, 55, 56, 57
PBO 60, 165
Pemba 19, 165
Pensioen 14, 23, 24, 26, 27, 28, 30, 31, 35, 53, 61, 68, 69, 70, 71, 72, 97, 122, 129, 133, 147, 148, 160, 161, 162
Poortwachter 18, 20, 73, 78, 94, 166
Re-integratie 5, 14, 18, 20, 21, 22, 23, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 73, 79, 83, 84, 86, 118, 122, 129, 158, 159, 164, 165
RSP 41, 42, 44, 137, 158, 165
Schuldhelpverlening 29, 81, 83, 101, 157, 158, 165
Sluitende aanpak 40, 45

Sociale fondsen 105, 122, 129
Sociale werkvoorziening 49, 122, 129, 166
Startkwalificatie 34, 35, 36
Toeslagenwet 82, 95, 99, 166
Toezicht 4, 11, 27, 53, 68, 71, 82, 119, 120, 126, 127, 128, 143, 144, 148,
149, 155, 156, 160, 161, 162, 164, 166
TOG 100, 101, 102, 103, 104, 154, 159, 166
Trajecten 14, 20, 22, 31, 33, 35, 36, 42, 43, 45, 46, 74, 77, 111, 112, 119,
120, 137, 155, 159
Uitkeringsgerechtigden 20, 22, 30, 44, 79, 86, 92, 97, 149, 165
Verlofregeling 53, 56
Vervoluitkering 24, 84
Voorlichting 24, 25, 33, 34, 41, 54, 56, 57, 60, 65, 67, 68, 74, 77, 80, 109,
114, 115, 117, 122, 126, 155, 165
Wajong 41, 42, 43, 89, 94, 154
Werk en bijstand 22, 98, 100, 102, 117, 166
Werk en Inkomen 11, 14, 18, 33, 38, 86, 89, 92, 136, 141, 148, 148, 150,
151, 164, 165,
Werkgelegenheid 5, 6, 7, 14, 16, 17, 18, 56, 67, 129, 132, 136, 148, 151,
165
Werkloosheid 16, 17, 18, 20, 23, 24, 30, 31, 33, 36, 38, 44, 80, 84, 85, 117,
164, 165, 166
WW 14, 18, 22, 23, 24, 26, 38, 39, 41, 43, 45, 46, 65, 66, 79, 82, 84, 85, 87,
117, 154, 166
Ziektewet 92, 157, 166
Zorgverlof 25
Zorgverzekeringswet 16, 28, 29, 161